

Kovčke gor, kovčke dol!

Najprej smo sprejeli načelna stališča o razvoju zasebne dejavnosti, zdaj pa le-te zakonsko omejujemo

V začetku julija je začel veljati zvezni zakon, ki dovoljuje zasebnikom prevoze le s tovornjaki do 5 ton nosilnosti. Zoper ta zakon so zasebni avtoprevozniki javno demonstrirali pred dnevi v Mariboru, Kopru in Ljubljani. Še pred njimi so se zoper ta zakon oglašili zvezni poslanci iz Slovenije, slovenska skupščina in njen izvršni svet. Le-ti so se zavzeli za to, da bi zasebno dejavnost urejala republiška zakonodaja v skladu z okoliščinami in s potrebami v posamezni republiki.

Očitno pa so prevladala drugačna mnenja, češ da bi s tem uvedli v posameznih delih države bistveno drugača merila in odnos do razvijanja zasebnih dejavnosti. Po teh mnenjih kaže proizvodno in storitveno obrt tudi drugače obravnavati kot dejavnosti na področjih, kjer se prepletata proizvodnja in promet (na pr. gostinstvo in avtoprevozništvo).

Tako je vsa ta zadeva dobila mnogo širši družbeni okvir.

Ni še dolgo tega, ko smo na široko javno razpravljali o osebnem delu z zasebnimi proizvodnimi sredstvi in pri tem zavzeli jasno načelno politično stališče, da zasebna dejavnost ni v nasprotju z našim družbeno ekonomskim in političnim sistemom. Ugotovili smo, da zdravo zasebno dejavnost nujno potrebuje kot dopolnilo družbenega sektorja, seveda v okvirih, ki ne bodo dopuščala neupravičenega prisvajanja tujeja dela.

Takšna stališča smo sprejeli in zapisali v resolucijo

(Nadaljevanje na 3. str.)

Vida Tomšič v Črnomlju in v semiški ISKRI

V sredo, 9. julija popoldne, je članica sveta federacije Vida Tomšič v spremstvu Viktorja Avbija, člana predsedstva republiške konference SZDL, obiskala Črnomelj. S predstavniki družbenopolitičnih organizacij in občine sta se pogovarjala o organizaciji proslave 50-letnice vinskih republike. Zanimala sta se tudi za gospodarski razvoj in problematiko občine, nato pa obiskala tovarno kondenzatorjev Iskra v Semiču. Vodja izmene Jakob Snoj je gostom razkazal proizvodnjo in jih seznanil z razvojnimi načrti kolektiva. R. B.

VREME

OD 17. DO 27. JULIJA

Nekako od 20. julija dalje nestalno s pogostimi padavinami in ohladitvami, včasih tudi trajen dež. Okrog 27. julija dvodnevno izboljšanje. Dr. V. M.

BOGATO PRAZNOVANJE V ŽUŽEMBERKU

Kmetom smo doslej delali krivico!

Zakaj smo dopustili, da kmetje postajajo socialni problem? Odnos do kmetov je treba spremeniti - Novo športno igrišče, vodovod v Prapročah in uspela razstava mladih filatelistov

Letošnji krajevni praznik Žužemberka 13. julij in praznik šoferjev ter avtoprevoznikov so domačini svečano proslavili. Med največje do-

»Socializem ni graditev spomenikov, socializem je družbeni red za ljudi!« je na nedeljskem zborovanju v Žužemberku med drugim rekel dr. France Hočevar

sežke štejejo otvoritev novega vodovoda v vasi Praproče, izročitev športnega igrišča pri šoli svojemu namenu, uspelo razstavo mladih žužemberških filatelistov in svečano proslavo, na kateri je govoril republiški poslanec in podpredsednik IS SRS dr. France Hočevar, ter ne nazadnje še nastop žužemberčanom s prijateljem in nadvse domiselnim kulturnim programom.

VODOVOD V PRAPROČAH je ponovna nagrada za prizadevanje tako občanov

kot vodstva krajevne skupnosti v Žužemberku. Lepa zamisel dati ljudem osnovne življenjske pogoje (vodo), je spet rodila dober sad.

NOV ŠPORTNI STADION je, kljub temu da ni dokončno urejen, v nedeljo že doživel ognjeni krst: najprej so se srečali odbojkarji na tradicionalnem turnirju in tako otvorili športno sezono. Objekt je svečano izročil namenu predsednik krajevne skupnosti v Žužemberku Ivan Plut. Ob tej priložnosti ni pozabil omeniti prizadevanj krajevne skupnosti, občinske skupščine, delovnih organizacij ter občanov, ki

(Nadaljevanje na 18. str.)

Šentrupert - 70 let gasilstva

Prostovoljno gasilsko društvo iz Šentruperta slavi 70-letnico obstoja. Sedaj praznik in stoletnico gasilstva na Slovenskem bodo proslavili v nedeljo, 20. julija, z veliko vrtno veselico. Ob tej priložnosti bodo izročili namenu tudi nov gasilski avtomobil, ki je prizadevnemu društvu z velikim delovnim območjem nujno potreben. Vabljeni so vsi prijatelji gasilstva.

BOŽIDAR JAKAC: SLOVENSKE PARTIZAN

TUDI KLUB POSLANCEV JE ZAJEL DOLENJSKE MEJE

Imamo nov dolenski klub poslancev

Dolenski klub poslancev zajema 36 republiških in zveznih poslancev iz desetih občin - Poslanci in družbeni delavci so prizadeto razpravljali o nekaterih izkrivljenih reforme - Predsednik novega kluba je republiški poslanec Jože Knez.

Poslanci iz desetih občin (Brezice, Črnomelj, Grosuplje, Kočevje, Krško, Metlika, No-

vo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje) ter družbeno-politični delavci iz istih občin so

se prejšnji četrtek zvečer zbrali v Dolenskih Toplicah z namenom, da bi ustanovili nov, širši pokrajinski klub poslancev. Izvoliti je bilo treba novo vodstvo in sprejeti delovni program kluba. Razpravljali so tudi o predlogu za izdelavo elaborata o temeljnih osnovah regionalnega prostorskega razvoja za območje ožje Dolenske, Kočevske, Spodnjega Posarja in Bele krajine. Poslanci in družbeni delavci so ob tej priložnosti kritično spregovorili še o nekaterih perečih politično-ekonomskih vprašanjih v Jugoslaviji.

Predsednik republiškega kluba poslancev Marjan Jen

ko je predlagal, da bi ustanovili širši klub poslancev za deset občin, o čemer se je razvila živahna razprava. Obrazložitev je bila dobro utemeljena, saj takšna oblika organizacije poslancev ne bo izključevala možnosti za njihovo povezovanje še v različnih drugih oblikah. Prebivalci tega območja veče zgodovinska preteklost, podobne navade, enak družbeno-ekonomski položaj in še marsikaj drugega.

Poslanci iz ožje Dolenske, Bele krajine in Kočevske so se strinjali s predlagano obliko. Poslanec Dušan Lavrič iz Ribnice je povedal, da sodelovanje v okviru prejšnjega notranjskega kluba ni bilo ravno najboljšo in da se zato ogrevajo za dolenski klub, če že ne morejo biti v ljubljanskem Enakem mnenju je bil tudi Nace

(Nadaljevanje na 3. str.)

»ALI NAS BODO DOMA RES VIDELI?« - tako so spraševali otroci prve izmed letošnjih kolonij Rdečega križa v Fazanu pri Portorožu, ko smo jih pretekli četrtek obiskali in za spominček fotografirali. Več o njih berite na 21. strani današnje številke! (Foto: T. Gošnik)

ZA DAN VSTAJE — 22. JULIJ

čestitamo vsem udeležencem naše revolucije in pozdravljamo vse naročnike, bralce ter sodelavce!

Uredništvo in uprava
DOLENJSKEGA LISTA

Zahodnonemški kancler Kiesinger je bil zelo presenečen, ko je po pošti prejel knjigo misli Mao Ce Tunga in zbirko Maovih značk. Predstavniki zahodnonemške vlade je v šait dejali, da bo kancler morda poslal v Peking značke krščanskodemokratske stranke... Na Cape Kennedy, ameriskem vesoljskem oporišču, so dobili takole pismo od nekega dečka: »Izstrelitev vaše raketle je bila zelo dobra, mislim pa, da bi morali poslati na Luno žensko, ker moj očka pravi, da ženska, ki sofra, lahko zadene vse... Poročajo da bodo Izraelci zdaj dobili od Francozov 50 lucev bombnikov mirage in jeseni še 50 ameriških lucev bombnikov F-4. Očitno je nekdo izračunal, da je treba spet nekoliko vokrepiti ravnateljstvo na Srednjem vzhodu... Medtem ko se pripravajo, kako organizirati pomoč v hrani stradalajočemu prebivalstvu Biafre v Nigeriji, ljudje v Biafri še naprej umirajo od lakote. Če bi umirali v Lagosu, glavnem mestu Nigerije, se ne bi tako obirali... V zadnjem tednu je spet prišlo do spopada med Kitajci in Rusi na območju Habarovska. Ne enih ne drugih ne moti, da zdaj teko pogajanja o meji v Habarovsku. Zaradi pogajanj se lahko ljudje še naprej med seboj pohajajo. Neki britanski starinar, ki je vohunil za južnoafriško obveščevalno službo v Londonu, je začutil, da mu grozi nevarnost od delodajalcev. Ni šel na policijo, pač pa povabil snemalca televizije, da ga je na skrivaj spremljal tri dni na vse skrivne sestanke z južnoafriškimi obveščevalci. Televizijska oddaja je bila potem zelo zanimiva... Novi francoski predsednik Pompidou je že večkrat poudaril, da bo Francija zvesta de Gaullovi politiki. Ni pa povedal kako dolgo... Sovjetski voditelji ne bodo obiskali Romunije v drugi polovici julija. Nenadno so se premislili, ko so v Bukarešti in Washingtonu sporočili, da bo predsednik Nixon prišel drugoga avgusta na uradni obisk v Romunijo...

Kdo je pravi kmet?

Koristni predlogi komisije za kmečka vprašanja pri Socialistični zvezi Dobrepolje - Če drugo gospodarstvo ne more reševati vseh socialnih problemov v naši družbi, potem tega tudi kmetijstvo ne more!

Komisija za kmetijska vprašanja pri krajevni organizaciji socialistične zveze Dobrepolje je sestavila na drobni predlog, kako usmerjati in urejati zasebno kmetijstvo, da bi bilo za proizvajalce enako spodbudno kot zaposlitev delavcev. Predlog temelji na gospodarskih osnovah. Kmetijstvo ne more bolj kot drugo gospodarstvo prispevati za reševanje socialnih problemov, čeprav jih je na vasi več kot v mestu.

Mnogi problemi nastajajo zaradi premalih kmetij. Med 100.000 kmečkimi družinami jih ima veliko tako malo posestiva, da se na njih ne morejo preživljati tudi ob višjih odkupnih cenah. Precej pa je tudi večjih posestev, a na njih ni ljudi, ki bi jih lahko dobro obdelovali. Take kmetije se drobi. Delavec, ki sem ga srečal na dvorišču velike kmetije na najbolj zaostalem kozjanskem območju, je povedal, da je včasih posestvo merilo 23 ha, seveda z gozdom. Štirje bratje pa so si ga razdelili na štiri enake dele. A nobeden ne more

dobro obdelovati svojega posestva. Vsi so namreč zaposleni. Tudi tisti brat, ki se stanuje v veliki kmečki hiši. Trije namreč imajo svoje hiše v Celju. Povedal je še, da bi zemljišča prodali če bi bila sila za denar. Tako pa odlašajo, četudi od njih nimajo posebne koristi. Zemljišča so slabo obdelana, veliki gospodarski poslopji pa sta prazni. Veliko kmečkih ljudi, ki živijo na premalih posestvih, pa ne more dobiti zaposlitve.

Podobno je tudi drugod. Zato bi bilo treba zastaviti drobnejše kmečkije posestev, potem pa jih začeti tudi vzdrževati oziroma goščevati. Kdor si najde delovno mesto drugod, naj pustil zemljo kmečkim ljudem, ki si jo radi obdelovali. Delavci - kmečki otroci naj b. dedovali le v denarju. Tako bi bilo treba določiti z zakonom.

Komisija v Dobrepolju razvija svoje misli še naprej. Vse sedanje lastnike posestev - v Sloveniji jih je 195.000 - bi bilo treba razvrstiti v tri razrede. V

PRVI SREČNEZI DOMOV - V skladu z odločitvijo predsednika Nixona, da bo zdaj odpoklical iz Vietnam 25.000 ameriških vojakov, so se prvi vojaki že odpravili domov. Na sliki jih vidimo na saigonskem letališču, kjer so prestopili iz helikopterjev, s katerimi so se pripeljali na letališče, v reakcijska vojaška letala. V Vietnamu je še vedno pol milijona ameriških vojakov. Telefoto: UPI

tedenski zunanjepolitični pregled

Tridnevna posvetovalna konferenca predstavnikov neuvrščenih držav v Beogradu je bila zelo delovna in zanimiva. Predstavniki neuvrščenih držav - največ jih je bilo iz Afrike in Azije, medtem ko je Latinska Amerika poslala predvsem opazovalce - so med razpravo poudarjali potrebo po razširitvi vestranskega posvetovalja in sodelovanja med neuvrščenimi.

Razumljivo je, da so številni predstavniki omejevali fisto, kar države v razvoju najbolj tare: čedalje večji prepad med razvitimi in nerazvitimi, neenake pogoje trgovanja, visoke cene končnih izdelkov in nizke cene surovin, ki jih predvsem proizvajajo države v razvoju, možnost večjega gospodarskega sodelovanja med neuvrščenimi, razisem in neokolonializem in podobno.

Na posvetovalnem sestanku je bilo tudi govora o možnostih za sklicanje konference neuvrščenih na najvišji ravni, to je konference šefov držav in vlad neuvrščenih, kakršni sta bili beograjska konferenca leta 1961 in kairska leta 1964. Ni bil glavni namen posveta sklepati o tej konferenci. Glavni namen posveta je bil proučiti sedanje stanje v svetovni politiki neuvrščenosti in poiskati učinkoviteje poti za medsebojno sodelovanje, za uresničitev te politike in za ugotovitev, kateri so zdaj najvažnejši problemi.

Konferenca se torej ni odločila za sklicanje »vrhunške« konference. Uradno sporočilo pravi o tem: »Izdelani posvetovalnega sestanka so soglasno izrekli potrebo po čimbolj aktivni udeležbi neuvrščenih držav v mednarodnem dogajanju in po osredotočenju prizadevanj v okviru OZN. S tem v zvezi so izmenjali mnenja o različnih oblikah in možnostih za redna in vsobsegajoča posvetovalja in sodelovanja in o umestnosti konference šefov držav neuvrščenih držav ob ustreznih pripravih.«

Pri tolikšni množici držav - zastopanih jih je bilo 51 - so bile nujno ocene o sedanjem stanju neuvrščenosti precej različne. Vsi so priznavali, da je slika res pislana in raznolika, toda eni so videli v tem nekaj razumljivega in naravnega, nekaj kar je treba upoštevat pri graditvi večje enotnosti in boljsega sodelovanja, drugi - predvsem afriški delegat

pa so v tej raznolikosti videli »popolno zmedo, ki označuje naš sestanek od prvega dne... in je samo bled odsvit zelo očitne oseke neuvrščenosti«. Tako je menil afriški delegat, ki se je na vse kriplje trudil, da bi to zmedo povzročil, ko se ni držal ne procedure ne časa, ki je bil določen za posamezne govornike in intervencije.

Bolj objektivno zveni ocena dopisnika Reutersja iz Beograda: »Kljub razhajanjem v stališčih so neuvrščen države dosegle v Beogradu veliko več enotnosti kot na kairski konferenci leta 1964.«

Ko to pišemo, se trije ameriški astronomi pripravljajo na polet na Luno. Vse, kar je bilo pred tem, je bila pravzaprav priprava na glavno dejanje: prihod človeka na Zemljin satelit. Minilo je slabih deset let, kar je pokojni predsednik Kennedy določil načrt, po katerem bi moral Amerikan se pred koncem desetletja - to je še pred letom 1970 - stopiti na Lunino površino. V tem trenutku vse kaže, da se bo tako zgodilo.

Takrat so združene države še močno zaostajale v vesoljski tehniki - predvsem po moči nosilnih raket - za Sovjetsko zvezo in marsikdo je dvomil, ali se bo Kennedyjeva napoved res uresničila. Toda ZDA so z izredno visokimi stroški in s skrajno koncentracijo strokovnjakov in industrijskega napora dohitevale ZSSR, tako da danes ni mogoče reči, katera izmed super sil vodi. Niče pa se več ne slepi, da to ni napeta tekma ne samo v tehnologiji, ampak tudi za ugled v svetu. Sprva je kazalo, da Sovjetska zveza resno konkurira, da bi bila ona prva, ki bo poslala človeka na Luno, pozneje pa so sami Rusi dejali, da imajo drugačne načrte. Kljub temu so štiri dni pred ameriško izstrelitvijo poslali na Luno avtomatsko postajo. Vseeno jim vendarle ni.

ljajo na polet na Luno. Vse, kar je bilo pred tem, je bila pravzaprav priprava na glavno dejanje: prihod človeka na Zemljin satelit. Minilo je slabih deset let, kar je pokojni predsednik Kennedy določil načrt, po katerem bi moral Amerikan se pred koncem desetletja - to je še pred letom 1970 - stopiti na Lunino površino. V tem trenutku vse kaže, da se bo tako zgodilo.

Takrat so združene države še močno zaostajale v vesoljski tehniki - predvsem po moči nosilnih raket - za Sovjetsko zvezo in marsikdo je dvomil, ali se bo Kennedyjeva napoved res uresničila. Toda ZDA so z izredno visokimi stroški in s skrajno koncentracijo strokovnjakov in industrijskega napora dohitevale ZSSR, tako da danes ni mogoče reči, katera izmed super sil vodi. Niče pa se več ne slepi, da to ni napeta tekma ne samo v tehnologiji, ampak tudi za ugled v svetu. Sprva je kazalo, da Sovjetska zveza resno konkurira, da bi bila ona prva, ki bo poslala človeka na Luno, pozneje pa so sami Rusi dejali, da imajo drugačne načrte. Kljub temu so štiri dni pred ameriško izstrelitvijo poslali na Luno avtomatsko postajo. Vseeno jim vendarle ni.

TELEGRAMI

RIM - Kljub izgubi v italijanski socialistični stranki in Nenajverni odtopu se bo vlada levo centra v Italiji najbrž obdržala. Znova je dobil mandat za sestavo nove vlade Mariano Rumor.

HABAROVSK - Kitajski predstavniki na pogajanjih s sovjetskimi predstavniki v Habarovsku so najprej izjavili, da se ne bodo več pogajali, potem pa so ta sklep predicali. Ni znano, zakaj so to storili.

GLJUJ - Romunski voditelj Ceausescu je izjavil, da Romuni z velikim zadovoljstvom pričakuje obisk predsednika Nixona. Ta obisk spada v okvir romunske zunanje politike, ki temelji na sodelovanju z vsemi državami ne glede na družbene in politično ureditve.

VIENTIANE - Laoski kraljevski prestolonasledec Lasang Prabang se bilža 7000 pripadnikov sil Patet

Lao in severovietnamskih čet. Lasang Prabang ledi 100 kilometrov severno od laoskega glavnega mesta Vientiana.

ORAN - V Oranu v zahodni Alžiriji se je začel povzet protiv 100 ljudem, ki so jih obtožili, da so leta 1967 odedovali pri posluhu, da bi nasilno odedovali vlado Herarja Bumediene.

BONN - Ob referatu sovjetskega zunanjega ministra Gromika na zasedanju vrhovnega sovjeta je bonski zunanji minister Willy Brandt predlagal ZSSR, da bi izmenjali deklaraciji, v katerih bi se odrekli uporabi sil kot metodi urejanja problemov med državami.

ULI - Biafrski radjo je sporočil, da je v zadnjih dneh izgubilo življenje 250 ljudi zaradi fosfornih bomb, ki so jih uporabljale zveze nigerijske čete v boju proti Biafranom.

BUDIMPEŠTA - Madžarska je izrazila željo, da bi se pridružila mednarodni organizaciji za trgovino in carine (GATT) kot redni članec.

Pri ocenjevanju, kdo je lahko poklicni kmet, bi upoštevali, kako velika kmetija je potrebna in kakšna proizvodnja naj bo na njej, da bi kmečka družina imela podobne dohodke kot delavska. Seveda bodo pri tem odigrali pomembno vlogo za delo sprostih ljudi v kmečki družini. Stari kmet bo moral imeti naslednika. Kmet je pa naj bi se združevali za medsebojno pomoč pri pridelovanju in prodaji v take zadrage, v katerih bi odločali sami.

Dobrepoljčani razvijajo svoje misli o gospodarjenju na takih kmetijah še naprej. Nekateri pa begajo tako daleč, da je v sedanjih razmerah prezgodaj razpravljati o njih.

JOZE PETEK

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

VELIKO BESEDI, MALO UKREPOV - Izvršni odbor republiške konference SZDL je prejšnji teden razpravljal o razvijanju kmetijstva. Ugotovil je, da imamo veliko proučevanj in načelnih smernic o razvoju kmetijstva, ni pa konkretnih ukrepov, ki bi pomagali kmetijstvu, da bi se izvilo iz sedanjih križev in težav. Kmetja tarjejo mnoge stvari. Trg je neurejen, manjkajo zadrage, ki bi bile res kmetove in bi mu pomagale izboljševati kmetijstvo ter prodajati pridelke. Niso še uresničene težnje, da bi se zadrage povezale v samostojni zadrugi zvezi, ki ne bi bila privesek, ampak enakopravni del gospodarske zbornice. Prav tako nista urejena davčna politika in kmečko zavarovanje. Kmetijske površine so tudi vse preveč razdrobljene, kar otežkoča hitrejše uvajanje strojev in sodobnega gospodarjenja sploh. Spričo vsega tega kmetijstvo ne more povečati proizvodnosti ter izboljšati življenjske ravni kmečkega prebivalstva.

Predlog akcijskega programa razvoja kmetijstva in vasi so obravnavali minuli ponedeljek tudi na seji zvezne konference SZDL Jugoslavije.

VELJKO MILATOVIČ - PREDSEDNIK SZDLJ - Zvezna konferenca SZDL Jugoslavije je v ponedeljek izvolila za svojega novega predsednika Veljko Milatoviča, predsednika skupščine SR Črne Gore. Dosedanji predsednik SZDLJ Rato Dugonjić je pred nedavnim

zaprozil za razrešitev zaradi preobremenjenosti z drugimi funkcijami.

PREOBRAZBA ZKS - Centralni komitej ZK Slovenije je prejšnji teden razpravljal o preobrazbi ZKS, o idejnopolitičnem usposabljanju komunistov in o obvečenosti v ZKS. Govorniki so poudarili, da se je preobrazba ZKS pravzaprav šele pričela. Vodstva in članstvo ZK si morajo še precej prizadevati, da bo ZKS postala res učinkovita idejnopolitična sila. Kljub znatnemu dotoku novih čla-

nov, zlasti iz vrst mladine, sestava ZKS še ni zadovoljiva. V primerjavi z drugimi republikami je v Sloveniji v ZK najmanjši odstotek komunistov do 27. leta starosti iz vrst delavcev in inteligence. V vrstah ZK je tudi premalo kmetov. Idejnopolitično izobraževanje ne sme biti samo sobi namen, marveč mora biti tako, da bo usposabljalo komuniste, da bodo spreminjali in bogatili družbeno prakso ter krepili socialistične odnose. Pogoj za sodelovanje vseh komunistov pri

sprejetanju odločitev ZK pa je njihova temeljita obveščenenost.

KARDELJ NA KOSOVU - Prejšnji teden je član izvršnega biroja predsedstva ZKJ Edvard Kardelj obiskal Kosovsko pokrajino. Ob koncu obiska se je pogovarjal s tamkajšnjimi političnimi delavci. Ko je odgovarjal na njihova vprašanja, je med drugim zlasti poudaril, da moramo v obdobju, ki je pred nami, bolj razčistiti in urediti nekatera pomembna vprašanja nadaljnega razvoja našega političnega sistema. Zagotoviti moramo demokratično odločanje na vseh ravneh, to, da bo odločanje kvalificirano in odgovorno.

S. KRAIGHER NA GOLTEH - V soboto so predsednik republiške skupščine Sergej Kraigher, članica sveta federacije Lidija Šentjura in predsednik gospodarskega zbora republiške skupščine Tone Bole obiskali gradnjo velikega turističnega centra na Golteh v občini Mozirje. Nato so se sestali s predstavniki združenih obrtnikov iz Celja, ki so gostom opisali priprave na drugi obrtniški sejum. Le-ta bo v Celju od 27. septembra do 5. oktobra. Na tem sejmu bo poudarek na kooperaciji med obrtjo in industrijo.

PRIHODNJE LETO KONGRES SAMOUPRAVLJAVCEV - Odbor za sklic in pripravo kongresa samoupravljavcev Jugoslavije, ki bo prihodnje leto, je sklenil, da bo častni predsednik kongresa Josip Broz-Tito, glavni referat pa bo imel Edvard Kardelj.

Kmetijstvo v težavah

Kovčke gor, kovčke dol!

(Nadaljevanje s 1. str.)

Socialistične zveze in v skup. učniške programe.

Ta stališča pa so kmalu nato, v lanskem poletju, pravzaprav zanikali po hitrem postopku sprejeti zvezni zakoni. Po teh predpisih ni prepovedan samo prevoz z zasebnimi kamioni, ki imajo več kot pet ton nosilnosti, ampak tudi, recimo, zaposlovanje več kot treh delavcev (ki niso družinski člani) v zasebnih gostilnah.

■ Torej: kovčke gor, kovčke dol!

Takšnim predpisom so botrovali lanske junjske študentske demonstracije v Beogradu zoper pojave kapitalizacije in druge anomalije v družbenih odnosih. Za takšno administrativno omejevanje zasebne pobude pa se seveda zavzemajo tudi mnoga družbena podjetja, ki očitaajo, recimo, zasebnim avtoprevoznikom, da jim odpirajo delo z nelojalno konkurenco.

Strinjamo se s tistim, ki opozarjajo, da povzročajo takšna cikcakasta, nedosledna, spreminjajoča se politika do zasebnih dejavnosti gospodarsko in politično škodo.

Mnoga gradbena, industrijska, trgovska in druga podjetja so naročala prevoze blaga pri zasebnikih, ker so bili ti cenejši in hitrejši ter so prevzemali tudi takšne prevoze, ki so se jih družbena prevozniška podjetja otepala. V marsikaterem hribovskem kraju so vozili otroke v šolo zasebniki s kombiji. Prehodni turizem v Sloveniji potrebuje poleg hotelov in kampov tudi solidne zasebne gostilne, ki nudijo gostom tudi prenočišče. Toda nekateri izmed teh gostiln so zdaj morale omejiti svoje poslovanje, ker lahko v njih delajo le družinski člani in največ trije delavci, ki pa tega ne zmorejo. Namesto tega raje kratkovidno podpiramo neštete zakotne točilnice in sploh slabše vrste krčme, ki se množijo kot gobe po dežju ter širijo alkoholizem.

S takšnimi, naglo spreminjajočimi se predpisi prav gotovo tudi ne krepimo občutka pravne varnosti občanov. Zasebnik, ki je zbral prihranke na delu v tujini ali si se sposobil denar za nakup tovornjaka, zdaj pa ne ve kam z njim in kako naj ga odplačuje, najbrže upravičeno začne zgubljati zaupanje v politiko, ki ga danes spodbuja, naslednji dan pa spet omeji.

■ Vse bolj se ob vsem tem kaže, da v vseh delih države niso enake okoliščine in potrebe. Zato nekaterih zadev tudi ni moč urejati za vso državo po istem kopitu! Urejanje - problemov, kakor so zasebno gostinstvo in zasebno avtoprevoznništvo, naj federacija zato prepusti republikam. S tem nitiakor ne bo ogrožena enotnost našega družbeno ekonomskega in političnega sistema. Vsekakor smo za to, da pojavom nepravilnega bogatenja vsepovsod res odločno stopimo na prsto, vendar smo prepričani, ker nas je že naučilo življenje, da tega ni moč učinkovito doseči po sicer najlažji, toda slepilni poti - marveč z razvijanjem zdrave konkurence, z ustrežnejšo in odločnejšo davčno politiko, s sodobnejše urejeno in strokovno sposobnejšo davkaritjo ter z učinkovito zaščito delavcev, zaposlenih pri privatnikih. In še: se neupravičeno bogatenje res pojavlja le pri nekaterih zasebnikih?

M. Z.

Sejmišča

Cenejši prašički na sejmu v Novem mestu

14. julija je bilo na novomeškem sejmišču naprodaj 482 prašičkov, prodali pa so jih 399. Za manjše so zahtevali 130 do 190 din, za večje pa 200 do 300 din. Plemenski prašički so bili tokrat cenejši kot na zadnjem sejmu.

Brežiški sejem

V soboto, 12. julija, je bilo na brežiškem sejmu naprodaj 485 pujskov, prodali pa so jih 263. Prodali so samo manjše, in sicer po 10 din za kilogram žive teže.

Izstopili so iz celjske Kreditne banke

Zdravilišče Čateške Toplice so odpovedale članstvo v celjski Kreditni banki, ker mu ni odobrila posojila za gradnjo počitniškega naselja. Ta je zdaj edina delovna organizacija v brežiški občini, ki se je priključila ljubljanski banki, kjer je dobila tudi kredit za 62 montažnih hišic.

OB 20-LETNICI AVTA KOČEVJE

Uvedli bodo več novih dejavnosti

Poslovanje bodo razširili na potniški promet, turizem in gostinstvo — Najstarejši nagrajeni člani kolektiva in vzorni vozniki

V soboto, 12. julija, je delovni kolektiv AVTA KOČEVJE proslavil 20-letnico obstoja podjetja. Slavnostne seje delavskega sveta, ki je bila v avli nove osnovne šole, se je razen domačih in tujih poslovnih sodelavcev, predstavnikov občinske skupščine in družbeno-političnih or-

ganizacij ter poslancev udeležil tudi pomočnik sekretarja za gospodarstvo SR Slovenije Ivo Bernard.

O prehojeni 20-letni poti kolektiva je na slavnostni seji govoril direktor podjetja Stane Očepek. Na tej seji so sprejeli tudi pomembne sklepe o razširitvi poslovanja na

potniški promet ter turistično in gostinsko dejavnost. Ob tej priložnosti je delavski svet odobril tudi izdelavo potrebnih študij in elaboratov za nove dejavnosti ter pooblastil strokovni kolegij, da lahko k sodelovanju povabi tudi zunanje sodelavce in druge službe.

Ob zaključku slavnostne seje so podelili diplome in zlate ure 30 članom kolektiva, ki so pri podjetju že vseh 20 let. Predstavniki zavarovalnice SAVA pa je obdaril z brivskimi aparati 6 soferjev za njihovo varno vožnjo.

V kulturnem delu proslave so prvaki ljubljanske Opere Laško Korošec, Vilma Bukovec in Rajko Koritnik zapeli več opernih arij; na klavirju jih je spremljala Zdenka Lukec. Zvečer je bilo v prostori mehanične delavnice AVTA KOČEVJE še tovariško srečanje članov kolektiva.

J. P.

Rop zaradi stare sablje

Na 2 leti in 6 mesecev strogega zapora je bil pred novomeškim okrožnim sodiščem obsojen Vinko Kovačič iz eiganskega taborišča pri Leskovcu. Doselej ni bil kaznovan, 25. januarja letos pa je postal ropar.

Z mladoletnim pajdašem istega rodu sta šla v hišo Franca Puntarja v Senušah in zahtevala naj staro vojaško sabljo zamenja za vejniki. Puntar je zamenjavo odklo-

nil. Cigana pa sta ga nato napadla in pretepla, vzela sabljo, mimogrede pa še denarico z 900 dinarji. Ko se je napadeni zbudil iz nezavesti, se je zatekel k bratrancu na pomoč, naslednji dan pa je šel k zdravniku.

Obtoženi Kovačič je na sodišču zanikal dejanje in krivdo, vendar obstajajo močni dokazi, da je Puntarja oropal, zato mu je senat izrekel kazen.

PODJETJE

MESO TRBOVLJE

razpisuje prosta delovna in učna mesta za

5 KV MESARJEV (po možnosti sekačev) in

5 VAJENCEV za izučitev KV mesarja-klobasičarja

OD po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Samsko stanovanje je zagotovljeno. Za mesarje pridejo v poštev le kandidati, ki so že prosti vojaščine. Za vajence je pogoj uspešno dokončana osemletka.

Vloge je treba nasloviti na podjetje MESO — Trbovlje.

Razpis velja do zasedbe prostih delovnih in učnih mest.

Zivilski kombinat »ŽITO«, Ljubljana DE PEKARNA IN SLAŠČICARNA KOČEVJE

objavlja prosto delovno mesto

POSLOVODJE

ZA POSLOVALNICO „METKA BAR“ V KOČEVJU

POGOJ: visoka kvalifikacija gostinske ali trgovske stroke ali srednja strokovna izobrazba komercialne smeri s prakso na takem ali podobnem delovnem mestu. Pismene ponudbe sprejema »ŽITO« — delovna enota Peکارna in slaščičarna Kočevje 8 dni po objavi v Dolenjskem listu. Ponudbam je potrebno priložiti tudi potrdilo o nezakazovanosti. Poseben pogoj je poskusno delo, ki traja 3 mesece.

Prednost imajo interesenti (moški z odsluženim vojaškim rokom) z urejenim stanovanjem v Kočevju ali bližnji okolici.

Dolenjski klub poslancev

(Nadaljevanje s 1. strani)

Karničnik iz kočevske občine.

Poslanec Miloš Poljanšek je obrazložil stališče občinske konference SZDL iz Brežic, ki se ogreva za samostojni ožji posavski klub. Sekretar občinske konference SZDL iz Krškega Peter Markovič je povedal, da so v Krškem bolj za širši dolenjski klub, ki bo zajel 31 poslancev.

Marjan Gabrič, poslanec iz Sevnice, je prav tako menil, da je takšna oblika sprejemljiva, predlagal pa je, da bi v Spod. Posavju imeli po-

Jože Knez, novi predsednik dolenjskega pokrajinskega kluba poslancev.

sebno sekcijo novega kluba, ker imajo skupaj z občino Laško in Krško republiške poslance.

Ko so predstavniki občin razložili svoja stališča, je prevladovalo mnenje, naj bi ustanovili širši klub, v katerem bi bilo 36 republiških in zveznih poslancev. Izvolili so sedemčlanski sekretariat: predsednik je Jože Knez (Novo mesto), podpredsednika sta Marjan Gabrič (Sevnica) in Franc Korelec (Kočevje), Jože Suhadolnik (Novo mesto) je sekretar kluba, člani pa so Franc Vrviškar (Metlika), Tončka Lovše (Brežice) in Jože Nered (Grosuplje).

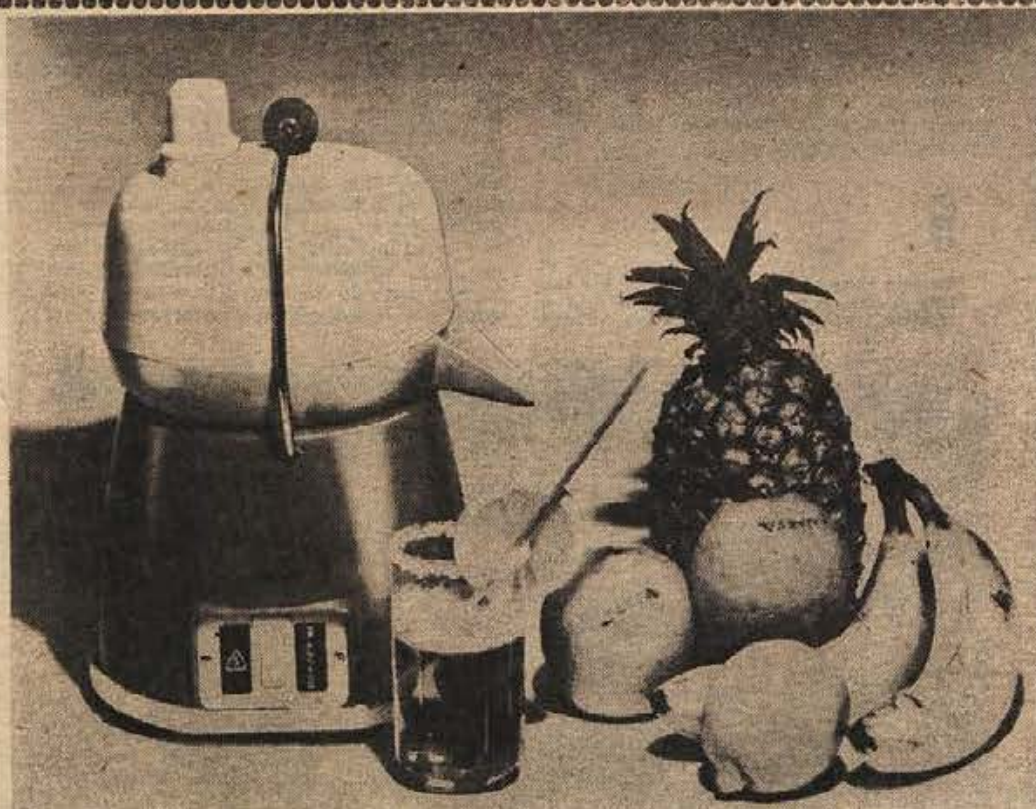
Razpravo o nekaterih perečih družbeno-ekonomskih vprašanjih našega sistema je nato odprl Nace Karničnik iz Kočevja. Ustavil se je pri zasebnih avtoprevoznikih, davčni politiki in čermerji emisiji denarja.

Pri obravnavanju zasebnih avtoprevoznikov nekateri posplošujejo stvari in skodujejo poštenim ljudem, ki živijo od osebnega dela. V naši republiki, kjer so se terciarne dejavnosti že lepo razvile v primerjavi z ostalimi republikami, imamo dovolj zakonskih sredstev za nadzorovanje osebnega kot združenega dela in možnosti za družbeno-politični vpliv. Zato ne gre posploševati posamičnih primerov bogatenja in metati vseh v en koš.

Ponovno so poudarili, da bi še večja samostojnost republike ugodno vplivala na naš nadaljnji družbeno-ekonomski razvoj. To bi pomagalo pri odpravljanju vedno bolj zaostrenih odnosov med bolj ali manj razvitimi, ki jih je pospešila družbena reforma.

Poslanec dr. Jože Brilej je med drugim poudaril, da bi morali poslednjeje urednjevati načela gospodarske reforme in da jih ne bi smeli igravati. Dogaja pa se, da so prizadeti predvsem tisti, ki hočejo red in doslednejše spoštovanje zakonov. Merila bi morala veljati za vse enako.

S. DOKI.

Nepogrešljiv prijatelj v vsakem gospodinjstvu

sokovnik STANDARD

Ekonomska propaganda »GOSPODARSKI VESTNIK«

KMETIJSTVO, DENAR IN RAZVOJ

Predsednik Gospodarske zbornice SRS tov. Leopold Krese odgovarja na naša vprašanja o kmetijstvu — Nizka akumulativnost kmetijstva je največja težava, tudi nesorazmerne cene kmetijskih proizvodov so premajhna spodbuda, rezerve pa so kljub temu tudi v kmetijstvu — Zivinorejsko proizvodnjo moramo še bolj posodobiti, povečati gospodarnost v proizvodnji krme in krmil ter zmanjšati režijo — Kooperacija med kmetom in zadrugo je zastavljena preveč kratkoročno, bodočnost družbenega in zasebnega kmetijstva pa je edinole v specializirani proizvodnji, ki naj poteka v okvirih večjih ekonomskih in proizvodnih organizacij

1 Vedno več kmetijskih organizacij v Sloveniji, pa tudi na območju širše dolenske regije je v izgubi. Po reformi vseskozi ugotovljamo, da kmetijstvo ni dovolj akumulativno, ne gre pa pozabiti, da se s kmetijstvom preživlja v Sloveniji še vedno dobra četrtina prebivalcev. Ali je akumulativnost osrednji problem našega kmetijstva, ali lahko to trditve podkrepite s številkami?

Kmečkega prebivalstva je v Sloveniji 26 odst. Točno rečeno je v letu 1968 poslovalo v Sloveniji z izgubo 19 organizacij od 89. Skupna izguba teh znaša 22 milijonov dinarjev. Majhna akumulativnost je osnovni problem kmetijstva. Javlja se kot posledica neustrezne primarne in sekundarne delitve dohodka in pa še vedno kot posledica nizke ravni proizvodnih sredstev ter slabe in neustrezne organiziranosti poslovanja in proizvodnje v kmetijstvu. Na tem področju je osnovna zavora hitrejšemu razvoju razdrobljenosti kmetijskih gospodarstev in premajhna medsebojna povezanost proizvodnih, predelovalnih in trgovskih organizacij. Majhna akumulativnost je izražena z višino podjetniške akumulacije, v katero štejemo amortizacijo in ostanek dohodka za sklade. Kmetijske organizacije so imele v letu 1968 109 milijonov podjetniške akumulacije. Večina teh sredstev je aktivirana za odplačilo kreditnih obveznosti, tako da ostane prostih sredstev le 39 milijonov. Z nekaterimi ukrepi zvezanega izvršnega sveta (vključevanje prispevkov iz naslova obresti na poslovni sklad delovnih organizacij v kmetijstvu) se bo za leto 1968 steklo v poslovne sklade kmetijskih organizacij približno 13 milijonov dodatnih sredstev za reprodukcijo. Na podlagi sklepa izvršnega sveta SR Slovenije pa se bodo kreditne obveznosti kmetijskih organizacij Slovenije zmanjšale s subvencij republike za 10 milijonov dinarjev. Tako se bodo skupna sredstva namenjena reprodukciji, povečala na 62 milijonov dinarjev, kar pa je še vedno skromna vsota za potrebe reprodukcije v kmetijstvu. To pomeni, da je akumulativnost slej ko prej glavni problem. Rešitev tega problema je vsekakor tudi v del. organizacijah oz. v kmetijski panogi kot celoti, kot sem navedel že v začetku.

2 Ali soglašate s tistimi, ki trdijo, da bi zvišanje cen kmetijskih pridelkov, čeprav bi bila to najnižjokovljajša pot za povečanje akumulacije v kmetijstvu, povzročilo prebrdo veržno reakcijo? Naj opozorimo, da ob drugih podražitvah, ki so imele celo hušje posledice, nismo bili tako rahločutni (podražitev maziv in goriv, električnega toka, stanarin, podražitev vode, obutve, tekstilnih izdelkov, sladkorja, kruha, zvišanje tarif v javnih prevoznih potnikih itd.)? Naj omenimo še to, da so se reprovizirani, namenjeni kmetijstvu, ki je še tako dovolj prizadeto, podražili po reformi za 30 odstotkov.

Poreformno obdobje je ponovno močno odprlo škarnje v škodo kmetijstvu, s tem, ko so močnejše narasle cene reprodukcijskega materiala v mnogo manjši meri pa cene kmetijskim proizvodom, posebno zivinorejskim proizvodom. Ne glede na to, ali so bile korekture cen upravljene ali ne, in ne glede na to, ali so bile posledice neke veržne reakcije, je kmetijstvo v splošnem odnosu cen ostalo v predreformnem obdobju seveda ne v absolutni ravni, temveč v relativnih odnosih. Zato je vsekakor potrebno vzpostaviti ustreznjša razmerja med cenami, kar bi brez dvoma dosegli s sprostitvijo cen kmetijskim proizvodom. Zavesti se moramo, da sprostitve cen ne pomeni vedno neobhodno zvišanje maloprodajnih cen, nasprotno, primeri potrjujejo, da se celo znižajo (tak primer je npr. sprostitve cen krompirja), mislimo pa, da bi ob popolnejšem delovanju trga in ob ustreznosti organizirani regulativi vsekakor prepričali tako velika nihanja v proizvodnji kmetijskih pridelkov, kot jih imamo sedaj, zboljšali bi položaj kmetijstva, spodbudili proizvajalce in trgovce k večjemu pogodbenemu sodelovanju, in vsaj sodim tako, ustvarili boljše pogoje za stabilizacijo trga s kmetijskimi pridelki.

3 Zivinoreja se je lani in letos, potem ko smo jo pet let peli kot glavno popevko, spremenila v veliki

lijstvu že po tradiciji usmerjena v zivinorejo, stojišča (na našem območju jih je bilo pred krizo več kot 10.000) pa so le do četrtine zasledena z živino in pitanju. Tržišča ni, v resoluciji o kmetijstvu pa je rečeno da je treba tržišče najti. Kdo naj bo tisti, ki naj bi našel tržišče, saj smo v zivinoreji, kot trdijo naši kmetijci, že osvojili pri pitanju govedi sodobno tehnologijo in dosegli lepo produktivnost.

Zivinoreja je bila in bo prevladujoča panoga v slovenskem kmetijstvu (v letu 1968 je znašal delež zivinorejskih proizvodov v slovenskem kmetijstvu po vrednosti 77 odst.) Nisem mnenja, da smo na področju zivinorejske proizvodnje že dosegli evropsko raven — to velja mogoče le za nekatere delovne organizacije. Večina proizvajalcev, družbenih in zasebnih, pa je globoko pod evropsko ravni. Tamu se ne smemo čuditi, saj smo premalo storili za hitrejši napredek selekcije, za uspešnejšo rejo domačih pasem, premalo smo storili za racionalnejšo proizvodnjo kvalitetne krme. Vse te naloge stojijo še pred nami, ravno tako pa so nerešena vprašanja v pogledu organiziranosti domačega trga, posebno še, če jih ocenjujemo z vidka povezave med primarno proizvodnjo in predelavo. Inozemski trg je bil v letu 1968 za nas glavni limitni faktor, upamo pa, da se bodo razmere v letošnjem letu izboljšale.

4 Kako je z obremenitvami v kmetijstvu? Na 1 liter mleka iz družbene proizvodnje je npr. v KZ Krka v Novem mestu po proizvodni ceni še 80 do 100 odst. obremenitev, 1 kg živca iz splanca goveda stane po proizvodni ceni 5,10 din, nato pa pride nanj še 2,30 din obremenitev?

Kadar govorimo o obremenitvah v proizvodnji, je potrebno poudariti, da so v odnosu na direktne proizvodne stroške obremenitve, ki jih daje režija, pri nas resda visoke. To ni samo pri mleku in mesu, temveč še kje. Vedeti pa moramo, da imamo opravka z dvema vrstama režije: eno je podjetniška, drugo je družbena. Običajno v gospodarskih organizacijah ugotovljajo le družbeno in se borijo za zmanjšanje predvsem družbene režije. V manjši meri pa jih zaskrbljuje delež podjetniške režije v proizvodnih stroških. Če bi to ne bilo res, potem bi najbrž procesi integracij poslovnega sodelovanja v organizacijah tekli hitreje. Samo z znižanjem družbene režije se ustrezna akumulativnost v kmetijstvu ne bo bistveno popravila. Ključ za to je v boljši organiziranosti — tehnologiji, to je v veliki produktivnosti. Prosto oblikovanje cen bi po mojem prepričanju pomenilo prispevek k razvoju tega procesa.

5 Koncept proizvodnje se v kmetijstvu, kot nam kaže praksa, zelo hitro menja. Ob tem se moramo vprašati, ali sploh obstaja koncept,

Na manjših njivah belokranjski kmetje še zmeraj žanjejo na roke, medtem ko večje površine požanje zadržni kombajni. V ponedeljek, 7. julija, so začeli žeti v okolici Lokvice (na sliki). Žanjice pravijo, da je letos italijanska pšenica bolje obrodila kot lani (Foto: Ria Bačer)

ki bo veljal vsaj 10 let in dal v naših pogojih zaželeni učinek? Tudi preusmeritve terjajo investicije, ob tem pa niso še plačane obveznosti iz starih posojil. Dolenska se je pred petimi leti npr. usmerila v govedorejo in prašičerejo, toda že prvo in drugo leto po dograditvi objektov se je začelo zatikati in zdaj se kmetijstvo usmerja v mlekarstvo, perutinarstvo itd.

Glede koncepta kmetijskega razvoja ni toliko problemov. Zdi se mi, da konceptov nismo ne vem kako pogosto menjali. Res pa je, da so se zelo hitro in preprosto spreminjali pogoji gospodarjenja, kar je spodbujalo kmetijske organizacije, da ustrezno menjajo poslovno orientacijo in s tem seveda celotni agrarni koncept. Mislim pa, da so nekatere organizacije v želji, da bi bile elastične, pogosto pretrjavale. Kmetijska proizvodnja sama po sebi ne more biti tako elastična. Zato si tudi prizadevamo doseči določeno stalnost in stabilnost pogojev gospodarjenja.

6 Odnos med zasebnim kmetom in zadrugo je še vedno nerešen. Kmet vidi v zadrugi organizacijo, ki bi mu morala garantirati odkupne cene. Zadruga nima kapitala, da bi to zmogla, širša družbena skupnost ne pomaga in kooperacija je v krizi. Na kakšni osnovi naj bi se torej razvijal odnos med kmetom in zadrugo, če upoštevamo objektivne pogoje časa in prostora?

Zdi se mi, da je tako postavljeno vprašanje nekoliko idealizirano. Zadruga in kombinati niso zmožni v celoti garantirati proizvajalcem cen, saj je logično, da je takšna zahteva tudi ob bolj urejenem delovanju trga nedosegljiva. V nekoliko boljših in tudi bolj postenih medsebojnih poslovnih dolgoročnih odnosih pa bi kmetijske organizacije in kmetje morali uvajati v večjem obsegu tako imenovani komisijski način poslovanja, na primer uvajanja garantiranih cen in premij, pa bi dosegli osnovno za vsaj minimalno zaščito pred prevelikimi oscilacijami na kmečkem trgu.

7 Vsa stališča skupščinske resolucije o kmetijstvu so bila na široko prediskutirana v številnih organih. Sama razprava prav gotovo ne more pomagati in kmetijstvo je pol leta po sprejetju resolucije še vedno v slepi ulici. Ali lahko poveste kaj o tem, kako nameravamo dokaj splošno stališča resolucije uresničiti v praksi?

Stališča, priporočila in sklepi, ki jih je sprejela naša skupščina, so trdna podlaga za kratkoročni in dolgoročni agrarni razvoj. Mogoče, da so v trenutnem ekonomskem položaju celo nekoliko preambiciozna. Res pa je tudi, da gre realizacija počasneje, kot bi želeli. V zbornici smo dejansko vse tiste tekoče naloge, ki smo jih s priporočili dobili, tudi uredili. Seveda pa vrsta nalog ne predstavlja enkratnega dela, temveč stalno ali pa dolgoročno aktivnost. Mislim predvsem na organiziranje in spodbujanje poslovnega sodelovanja. Kar zadeva priporočilo o organiziranju posebne službe za raziskavo tržišč za kmetijsko področje, pa je jasno, da si je v okviru republike Slovenije ne moremo omisliti. To vprašanje zadeva širši jugoslovanski prostor, pa še celo prostor prek meja naše države. Odbor za združništvo in kooperacijo pri zbornici je bil ustanovljen in bo v letošnjem letu obravnaval vrsto aktualnih in za kmetijstvo pomembnih vprašanj. Tudi zbornična služba je sodelovala in bo tudi v bodoče pri oblikovanju dela in programa pospeševalne služ-

Leopold Krese, predsednik Gospodarske zbornice SRS

be v kmetijstvu. Upam, da bosta v bližnji bodočnosti tudi skupščina SRS in IS razpravljala o izvajanju resolucije in položaju kmetijstva in ustrezno ukrepala, brez novih priporočil in resolucij.

8 Zelo pomembno vprašanje se v kmetijstvu krediti in odnos bank do kmetijstva. Tehnološke izboljšave, o katerih veliko govorimo, zahtevajo tudi veliko denarja. Vprašanje, kje naj ga kmetijske organizacije dobijo, pa je še vedno popolnoma nerešeno. Radodarnost bank iz časov aktivističnega kmetijstva je grede kreditov za kmetijske organizacije za umrlo, nove volje pa ni. Ali lahko poveste kaj o tem, kako bi kreditirali investicijske naložbe v kmetijstvo, kdo naj bi zagotavljal denar za to, kakšni naj bi bili krediti (odplačilni, t.j. kakšna obrestna mera)? Zanima nas tudi, kako je s krediti za zasebne kmete, saj nekaj s t nazaj veliko govorimo o potrebi in pomenu posodobitve zasebnega kmetijske proizvodnje in okvirih kooperacije.

Banke so se v okviru svojih denarnih možnosti vključile v izvajanje priporočila in poskušajo nekatere probleme v kmetijstvu reševati. Na področju kreditiranja je posegel tudi zvezni izvršni svet s tem, da je povečal regres na obresti za obratna sredstva od 4 na 5 odst., in s tem, da je uvedel regres na obresti za investicijske kredite iz sredstev federacije v višini 3 odst. S pomočjo Narodne banke in njene reeskontne politike so v letu 1969 rešena vprašanja kreditiranja zalog pšenice, sladkorja in tobaka. Sodimo, da bi bilo prav, ko bi Slovenija ravno na področju kreditov in kreditnih obveznosti intervenirala in pomagala pri razbremenjevanju kmetijskih organizacij s subvencioniranjem anuitet. To bi morala biti stalna oblika pomoči naše republike slovenskemu kmetijstvu. Vemo namreč, da sta njegov razvoj in izgradnja potekala precej drugače kot v ostalih republikah in je zaradi tega vključevanje naših organizacij v jugoslovansko konkurenco nekoliko prizadeto. Za tako intervencijo pa mora naša republika šele ustanoviti posebna sredstva. Banke po svoji ekonomski logiki in finančni moči za to niso sposobne. Delno rešitev tega problema je mogoče iskati v sodobnejši organizaciji in poslovanju hranilno-kreditne dejavnosti v kmetijstvu.

9 Zloba zemljišč in agronimium sta v našem kmetijstvu pomembni zadevi. Slovenske obdelovalne površine so zelo majhne, vrn vsega pa tudi zelo razparčane in prav la razparčelnost v veliki meri onemogoča sodobno tehnologijo pri zasebnem kmetu. Zlobo zemljišč smo pred nekaj leti začeli nato pa nam je zmanjkalo moči, kako je zdaj s tem? Nekaj podobnega je z agronimiumom, s katerimi smo začeli v letih 1961 do 1963 in si od nje veliko obetali. V Sloveniji je glede tega veliko narejenega, toda vseno ne dovolj. Kaj lahko poveste o tem?

Vsekakor je mogoč napredek v našem kmetijstvu le v sodobno organiziranih kmetijskih gospodarstvih, sposobnih, da uporabljajo sodobno tehnologijo in tehniko. Razvoj tržnega gospodarstva tudi v kmetijstvu terja tako orientacijo. To pomeni, da se bo slovensko kmetijstvo lahko uspešno razvijalo le, če se bo specializiralo in organiziralo v večje ekonomske in proizvodne organizacije: to so predvsem družbena posestva, sodobno organizirana KZ in zasebni kmetovalci, povezani s katerikoli od navedenih organizacij, kot tudi s predelovalno industrijo in trgovino.

Kar zadeva agrarni maksimum, sodim, da je proces arondacij in koncentracije zemljišč v družbenih posestvih in kombinatih že dosegel kulminacijo in da bo nadaljnji proces odvisen od razvoja kmetijskega trga. Spričo te ugotovitve in pa zaradi specifičnih geografskih pogojev ni več potrebno omejevali agrarne posesti, tembolj, ker se že danes ponuja zemlja naprodaj, tako v zasebni kot v družbeni lasti, a kupec v področju kmetijske tržne proizvodnje ni.

LEOPOLD KRESE

Samo z rokami, brez strojev, ne gre!

Razgovor s Stankom Gorencem, kmetijskim tehnikom, gospodarjem na domačiji pri Šmarjeti - »Brez strojev ne gre več, kmetje pa potrebujemo kredite zanj! Tudi carine in prometni davki so previsoki,« pravi mladi gospodar Stanko, ki je zelo vnet za vse kar je novega - Sam opravlja s pomočjo strojev vsa dela na 7 hektarov veliki kmetiji - V manj kot štirih letih je zredil 100 glav živine, je dober kooperant, povedal pa je tudi to, da je ljudem žal za zadrugo in za njenimi stroji!

Na Gorenčevi kmetiji v Gorenji vasi je bil tega dne praznik. Sin Stanko, kmetijski tehnik, ki kmeti doma, je pripeljal iz Ljubljane nov stroj: siloreznico. Seveda ga je bilo treba tako preizkusiti. Stroj je v 20 minutah kot nič zrezal voz koruzovine in jo s puhalnikom zmetal v gospodarsko poslopje.

Siloreznica je delala precejšen hrup. Tudi opravek je bilo pri prvem poizkusu z njo dovolj, zato sem ob strani počakal. Ko je bilo vse končano, sem Stanka Gorencem vprašal, kdaj bi se lahko oglasil na pomenek. »Katerikoli dan lahko pridete, da boste le pred 6. uro zjutraj tu!« je odvrnil brez pomišljanja.

Cez nekaj dni sem v zgodnjem jutru spešil korak skozi Gorenjo vas pri Šmarjeti h Gorenčevim. Trdna domačija s hišo in 5 gospodarskimi poslopji je pripeta na robu vasi v breg pod gozdom. Siloreznica je že imela svoj prostor ob podu. Več traktorjskih priključkov in kmetijskih strojev že ob prvem koraku ustvari vtis, da se na tej domačiji kmetuje na sodoben način. Okoli poslopji nikjer nobenih smeti, povsod vzoren red, ki bi bil lahko za vzgled marsikateri hiši v mestu.

več za stari način obdelave, premalo pa za sodobnega. Vsaj 15 hektarov obdelovalne zemlje mora imeti kmetija, da se izplača na sodoben način, tako so nas učili.

Rodil sem se 1943. V družini nas je bilo 7 otrok. Dveh ni več, drugi so šli v svet. Tako sem karil tudi jaz. Zato sem 1959 odšel na srednjo kmetijsko šolo na Grm. 1963 sem jo končal in odšel k vojakom, 1965 sem odslužil vojake. Doma so me slišli, naj prevzamem. Takrat se je začela kooperacija, ki je

analizirane. Nikar se ne čudite temu. Pridelujem vse, kar potrebujemo, največ pa pšenice in koruze za živinorejo. V hlevu imam 8 svojih glav, kar je več, redim v kooperaciji: do 8 telet. Najbolj pogrešam sodoben hlev. V Ljubljani že delajo načrte zanj. Za 18 krav in 18 pitancev bo prostora v njem, stal pa bo 100 tisočakov.

Brez strojev ne gre več, ker ni ljudi za delo!

Pri nas skoroda ni več človeka, ki ne bi znal govoriti o kmetijstvu, ki ne bi imel vsaj enega ali dveh predlogov, kako ga rešiti, kar se nas kmetov tiče - za dve osnovni stvari: za stroje in kredite. Če bi bilo rečeno to dvoje, bi se drugo dalo prebroditi.

Delavcev ni več. Ljudje hodijo v službo: ta z avtobusom, oni peš, tretji spet s kolesom ali mopedom. Ko ga potrebuješ, ga ni dobiti. Delo pa ne more čakati. Žito je treba požeti, ko je

ga stvar. Jaz imam traktor Zetor-35, nekaj priključkov zanj, kosilnico BOS in siloreznico, ki sem jo pripeljal iz Ljubljane pred nekaj dnevi.

S temi stroji nekako rinem, zelo pa bi potreboval nakladalno prikolico za traktor. Stane več kot 20 tisoč din, nadomesti pa 3 ljudi: dva grabljača in enega nakladalca.

Zakaj so carine tako visoke, domačih strojev pa ni?

V Savinjski dolini pridelujejo kmetje hmelj in dobijo za prodani hmelj devize. Omogočen jim je nakup tujih strojev. Mi redimo živino, to živino izvažamo, pa ne dobimo nobenih deviz. Zakaj je naše devizno poslovanje tako zapleteno in zakaj zahteva toliko ovinkanja, ki se človeku upira? Zakaj ne morem kot lastnik kar takoj porabiti deviz, ki mi jih je pak moram prej opraviti nekdo poslal po pošti, am nekaj nečednih manipulacij?

In carine ter prometni davki za stroje. V zasebnem kmetijstvu škrpilje v veliki meri zato, kar ni delavcev, ker ni ljudi, ki bi obdelovali zemljo. Tudi tisti kmet, ki bi lahko stroj z našim denarjem kupil, je onemogočen, ker domači strojev ni! Za tuje stroje pa moramo plačati od 40 do 50 odst. carine in prometnega davka na nabavno vrednost.

Kredit nam niso v veliko pomoč, ker jih je težko dobiti in jih dajejo na kratek rok. Za traktor, ki stane 35.000 din, sem dobil 25.000 din kredita za 3 leta. Polovico kosilnice sem plačal takoj, drugo polovico mi kreditira zadruga iz fonda za kooperacijo. Dokler smo imeli v Šmarjeti zadrugo, so bili tu 3 traktorji in mlakalnica in ni bilo sile za stroje. Z zadrugo je vse to odšlo in ljudje stroje še danes pogrešajo, saj jih lahko redkokoli kupi.

Gozd je bil včasih kmetova kreditna rezerva. Odpisali smo jih in človek res ne ve, kje dobiti denar. Semeško blago in vse drugo, kar potrebuješ, se dobi. Če kdaj znanjka, so ljudje sami krivi, ker ne naročijo pravočasno.

»Na kmetiji se zgoraš, za pokojnino pa si prikrajšan«

Za delo sem sam. S stroji zmorem brez tujih dnin. Sosedje mi včasih pomagajo. Odrvejo mi to, kar zamudim, kadar jaz pomagam njim. Sam sem za delo, vrhu tega pa preživljam tri penzioniste: očeta, mamino in

72-letni Gorenčev oče spremlja z igrivim poblskom v oči sinova prizadevanja za delo po novem. Ni se dal veliko prositi; kar takoj je splezal k Stanku na traktor in prijel krmilo rekoč: »Vsedel se bom že za njega, vsedel, voziti pa si ga ne bi upal!«

teto. Zadnji čas je, da bi se tudi za kmeta kaj uredilo glede pokojnine. Celo življenje dela in plačuje družbi davke in razne dajatve tudi posredno, ko je star, pa mu ostane samo kot. Očetov sošolec je tesar, in samo zato, ker je tecar, ima zdaj pokojnino, moj oče pa je brez nje.

Bojimo se bolezní. Če kolikoj poležiš v bolnici, je treba dati 1000 din. Tisoč din je ena krava, ta pa zraste v 3 letih!

Cez kooperacijo nimam kaj posebnega reči. Moji me edinole to, da moram prodati vse prek zadruge. Če bi to veljalo samo za kooperacijo, bi razumel. Vprašujem se, zakaj moram prodati svoje živinče s posredovanjem zadruge, ki ni imela pri njem nič? Pri štirih dobrih glavah izgubim, če jih prodam na sejmu na območju zadruge, 500 din, zakaj to?

Tudi drobnih težav ne zmanjka. Nekaj v vasi nas ima elektromotorje za pogon strojev. Napetost toka pa je ob jutrih od 140 do 120 V. Potegujemo se za transformator. Povedali so nam, če boste sodelovali, ga dobite drugo leto. Nas, ki imamo elektromotorje, je premalo, drugi pa ne bodo pripravljali sodelovati. Kaj storiti?

Približno 100 glav živine sem zredil v štirih letih, kar kmetujem. Poleti sem na nozah od 5. ure zjutraj do 10. ure zvečer, pozimi je manj dela. Eno z drugim pa ga je čez vse leto za 10 ur na dan. Zagovorila sva se, zdaj pa res moram za delom!

Poslovil se je, se zavihtel na traktor in odbrnel. Med pogovorom naju je zmotilo več sosedov, ki so prišli prosit za košnjo. Sam pri sebi sem imu tilho zaželel, da bi mu kosilnica dobro rezala.

Tekst in slike: MILOŠ JAKOPEC

Zgodnje jutro je, Gorenčeva teta pa že grabijo in pospravljajo po dvorišču. Sosed - takšnih obiskov ni malo - je prišel na dogovor za pomoč s traktorjem

Pozneje sem videl, da skrbi za red okoli hiše stara teta. Dolgoletno delo jo je sključilo in zvlilo, vendar ne toliko, da ne bi mogla držati v rokah melle in grabelj. Sproti pograbi in pomete vso slamo, mrvo in podobno, kar se raztrese okoli hiše. Celo prahu, ki se nabere na listju trte, ki se vzpenja po brajdi ob hlevu, se loti z metlo in ga otrese.

Prisel sem v zadnjem trenutku, čeprav je bila ura šele četrt na šest zjutraj. Ko sem zavijal proti hiši, je za hlevom zabrnal traktor in Stanko Gorenc se je z vprežno prikolico pripeljal izza vogala. Ustavil je: »A, prišli ste!«. Segla sva si v roke in se odločila za senoo pri šupi. Tam sva na blodih začela pomenek. Stanko Gorenc, mladi gospodar na domačiji v Gorenji vasi, je začel:

»Tudi jaz sem želel v svet, pa je naneslo, da sem ostal«

- Zakaj sem se odločil, da bom kmet, bi radi vedeli? Ni bilo čisto po moji volji, vestel. Na naši domačiji je 15 ha zemlje. Tri hektari so orni, 8 hektarov pa je gozda. Zemlje dovolj in pre-

malo boljše kazala za kmeta, zlati v živinoreji.

Zivinoreja me je že od nekdanj veselila. Tudi kakšen kredit za stroje se je takrat že dobil. Odločil sem se in prevzel. Domači mi niso gledali pod prste, pustili so me, naj delam po svoje.

Proizvodnje nimam speci-

zrelo, ker se drugače osiplje, travo pokositi, ko je godna, ker drugače agubi hranilno vrednost. Tako je z vsemi kmetijskimi pridelki.

Brez mehanizacije se ne da sodobno kmetovati. V konicah si brez strojev kot brez rok tudi na zasebni kmetiji. Stroj pa je strašansko dra-

Gorenčeva domačija v Gorenji vasi pri Šmarjeti

GOSTINSKO PODJETJE

GRAD MOKRICE

čestita za 22. julij, DAN VSTAJE, in vabi cenjene goste na obisk!

DELOVNI KOLEKTIV

TOVARNE POHIŠTVA BREŽICE

čestita za dan vstaje 22. julij in priporoča svoje izdelke: spalnice, regale in kosovno pohištvo

RESTAVRACIJA NA GRİČU

ČATEŽ PRI BREŽICAH

prisrčno čestita vsem delovnim ljudem za 22. julij in jih vabi na obisk svojih prijetno urejenih prostorov nad sotočjem Krke in Save!

Brežice: nihče se ne sme okoriščati!

Vodstvo Socialistične zveze v Brežicah svari pred slehernim pojavom okoriščanja posameznikov z družbenim premoženjem

Izvršni odbor Obk SZDL Brežice je na svoji redni seji 7. julija razpravljala o prodaji družbenih zemljišč zasebnikom. Na podlagi podatkov iz dnevnega in pokrajinskega tiska, ki je med drugim informiral javnost tudi o parcelah v Brežicah, katere je Gozdno gospodarstvo prodalo nekaterim svojim uslužbencem po izredno nizki ceni, je izvršni odbor sprejel naslednja stališča:

1. Družba je v ne tako davni preteklosti z velikim trudom pomagala kmetijskim organizacijam, da razširijo in združijo površine za svojo osnovno dejavnost. Metode teh prizadevanj niso bile ravno priljubljene, pa so

morale družbeno-politične organizacije zastaviti tudi svoj politični vpliv v prepričanju, da bodo okrepljene kmetijske gospodarske organizacije skrbno gospodarile s tako pridobljenimi osnovnimi sredstvi v korist družbe.

Socialistična zveza kot najširša družbeno-politična organizacija ne more mirno mimo dejstev, da s težavo in žrtvami pridobljena družbena zemljišča zopet prehajajo v zasebno last, in moralno obsoja vse organe in osebe, ki omogočajo tako prakso.

2. Organi upravljanja Gozdnega gospodarstva imajo nalogo, da v imenu vseh svojih delavcev najskrbneje

gospodarijo z družbeno imovino. Ob ugotovitvi, da so bile sporne parcele prodane po ceni, ki je precej nižja od resnične prometne vrednosti tega zemljišča, prav gotovo ne moremo govoriti o dobrem gospodarjenju v tej delovni organizaciji niti o ukrepih, ki bi ustrezali večini delavcev v njej.

3. Eno od načel naše socialistične družbe je nagajevanje po delu. Trditve predsednika delavskega sveta, da so z ugodno prodajo parcel hoteli pomagati nekaterim delavcem do cenejše gradnje, dokazuje, da so kupci zemljišča pravzaprav nagajeni z materialnimi dobrinami, za katere niso prispevali nobenih izrednih naporov v svojem delu. Tako nagajevanje pa ni v skladu z načeli, za katera se bori SZDL.

4. Odtujevanje družbenih osnovnih sredstev s takimi metodami omogoča spekulacije posameznikov, ki si pecceni pridobljene materialne koristi s preprodajo še povečajo. Tudi v tem primeru je prišlo do primerov preprodaje po mnogo višjih

cenah, nekaj kupcev parcel pa že gradi ali ima svoje stanovanjske hiše na drugem mestu in teh parcel ne potrebuje zase.

5. Ne glede na pravno rešitev te zadeve izvršni odbor ugotavlja, da javnosti obsoja vse, ki so sodelovali v tej prodaji in nakupu družbenega zemljišča, in postavlja vprašanje moralno-politične odgovornosti posameznih odgovornih tovarišev.

Prav tako menimo, da navedeni primer ni osamljen in smo dolžni v imenu članstva SZDL odkrivati in objaviti vse pojave okoriščanja posameznikov z družbeno imovino.

Izvršni odbor SZDL Brežice

Za 13. julij spreved okrašenih vozil

Dan šoferjev so v Beli krajini proslavili s sprevedom 3 okrašenih avtomobilov, ki so iz Črnomlja vozili skozi Gradac v Metliko. Spremljala jih je metliška mladinska godba. V Črnomlju in Metliki je pozdravil udeležence Šoferskega slavja tov. Einsiedler, nato pa so delegacije ponesle vence na grobove padlih in umrlih šoferjev. Pri slovesnosti je govoril tudi predsednik ZSAM tov. Ilenič, ki je prikazal razvoj in dejavnost društva, obenem pa šarekel praznovalo 16 najprizadevnejšim članom. Po slovesnosti so organizirali tovariško srečanje na Vinomeru.

K. W.

„4000 gasilcev bo korakalo“

16. in 17. avgusta bo v Metliki osrednja slovesnost ob 100-letnici slovenskega gasilstva - Predsednik pripravljalnega odbora v Metliki Franc Vrvišcar je napovedal vrsto prireditev

— Tovariš Vrvišcar, kakšen je bil izid nedavnih razgovorov v Metliki, kjer ste s predstavniki republiškega pripravljalnega odbora ter s predstavniki hrvaškega gasilstva razpravljali o prireditvah ob 100-letnici slovenskega gasilstva?

svečano odprli novi metliški gasilski dom, zatem pa bo slavnostna seja domačega gasilskega društva, na kateri bomo odkovali najzastlužnejše gasilce.

— Kakšne slovesnosti so predvidene za 17. avgust?

— Ta dan se bo v Metliki zbralo več kot 10.000 ljudi, kar se doslej še nikdar ni zgodilo. Začetek proslave bo ob 9. uri z gasilsko paradom, v kateri bo sodelovalo 4.000 slovenskih in hrvaških gasilcev. Korakali bodo do poligona v Mestnem logu, kjer bodo predali raporti pokrovitelju slavja, nato bodo poklicni gasilci iz vse Slovenije izvedli praktično vajo, v kateri bodo pokazali gašenje požara z nekdajnimi preprostimi sredstvi in z najsodobnejšimi stroji in napravami. Po programu bo zabava ob Kolpi.

— Kdo je prevzel pokroviteljstvo nad proslavo?

— Pokrovitelj slavja je Stane Kavčič, predsednik izvršnega sveta Slovenije. Nadejamo se, da še bo slavja v Metliki udeležil.

RIA BACER

NESREČE

Sentjur: zadremal za volanom

Drago Stojković iz Donje Svarče pri Karlovcu je 7. julija zadremal za volanom. Zapeljal je na bankino, podrl tri smernike in šele pri tretjem ustavitvi svojega tiska škodo so ocenili na 900 din.

Ribnica: pri zaviranju ga je zaneslo

Milancan Renato Rivieri se je peljal 8. julija z osebnim avtomobilom iz Ljubljane proti Zagrebu. Pri Ribnici je dohitel osebnega avtomobil in močno zavril. Na mokri cesti ga je zaneslo na levo stran ceste, kjer je še nekaj časa vozil, nato pa se prevrnil. Šopotnika sta se laže poškodovala, na vozilu pa je za 7.000 din škoda.

Na Gorjancih: zdrknil 7 m navzdol

Zagrebian Slavko Vjola se je peljal 8. julija z avtom iz Novega mesta proti Metliki. Na vrhu Gorjancev ga je na mokri cesti zaneslo na levo, potem pa je vozilo zdrknulo 7 m po strmini navzdol. Škoda znaša 3000 din.

Mačkovec: prekucljaj čez cesto

Zagrebian Vladimir Konjevod je 10. julija vozil osebn avto od Novega mesta proti Metliki. Pri Mačkovecu je zapeljal na bankino, vozil več metrov po njej, naglo zavil na levo in zapeljal čez cesto po strmini navzdol, kjer se je prekuclil. Na avtomobilu je škoda za 4.000 din.

Semič: motorista trčila

Anton Stavina iz Coklovec se je 12. julija popoldne pripeljal z motorjem z dvoručno obratnega servisa v Semiču na cesto, ne da bi se preprical, če je prosta. Prav tedaj je mimo pripeljal Božidar Šober iz Vranovca. Motorista sta trčila in se hujše poškodovala. Odpeljali so ju v bolnišnico.

Gmajna: podrl dve brezi

Ljubljančan Bojan Langerholc se je 10. julija peljal z avtom iz Zagreba proti Ljubljani. Pri Gmajni je dohitel tovornjak in ga nameraval prehiteti. Ker mu je naproti pripeljal osebn avto, je zapeljal za tovornjak in zavril. Na mokri cesti je zašel njegov avto drevi proti tovornjaku, zato je zapeljal na levo stran. Preko bankine je zdrknil v vasek, podrl dva brezi in se čez streho prekuclil na rob ceste. Voznik in sopotnik sta se laže poškodovala. Na avtomobilu je za 8.000 din škoda.

Novo mesto: trčenje tovornjakov

Srečko Fortek je 10. julija popoldne parkiral tovornjak na parkirnem prostoru na Cesti herojev v Novem mestu. Tam je stal tudi tovornjak Franca Žilca s Pannogrima. Voznika sta istočasno sedla za volan in nameravala zapeljati na cesto. Živec je zapeljal do ceste, ko pa je z vratno vožnjo obral vozilo, je za njim spjal do ceste tudi Fortek. Tovornjaka sta trčila, škoda pa je za 5800 din.

Novo mesto: zavila pred avtomobil

Celjanica Martina Repovž je 13. julija popoldne nameravala zaviti z osebnim avtomobilom na Ulico talcev v Novem mestu, ne da bi se prepricala, če je cesta prosta. Ker je v tem trenutku naproti pripeljal osebn avtomobil Metličan Ivan Zele, sta vozili trčila. Škoda so ocenili na 4.500 din.

Preloženo srečanje izseljencev

Srečanje izseljencev v Kočevju, ki je bilo predvideno za 22. julij, je zaradi finančnih težav preloženo in bo, kot smo zvedeli, 17. ali 24. avgusta. Srečanje prireja podružnica Izseljeniške matice Kočevje skupaj z občinskim ZZB in obč. konferenco SZDL. Podobno srečanje je bilo lani na Bregu v ribniški občini.

J. P.

Bralne značke za vnete mlade bralce

Tudi na metliški osnovni šoli so v juniju podelili učencem župančičeve bralne značke. Od 230 prijavljenih je do konca tekmovanja vzdržalo 188 učencev in učenek, ki so ob zaključku prejeli 54 cicibanovih bralnih značk ter 37 bronastih, 33 srebrnih in 25 zlatih župančičevih značk. 37 učencev, ki so tekmovali že drugo leto, pa je dobilo lepe knjige.

Ob tej priložnosti je vodstvo šole povabilo v goste pesnika Vido Brestovo in Nežo Maurerjevo, ki sta skupaj z domačinom Jožetom Dularjem brali svoje pesmi in prozo ter podelili učencem bralne značke. Z recitacijami pa so nastopili tudi mladi tekmovalci.

40 let GD Dolenji Lazi

V nedeljo, 13. julija, je gasilsko društvo Dolenji Lazi pri Ribnici proslavilo 40-letnico svojega obstoja. Ob tej priložnosti so odprli preurejeni gasilski dom, priredili slavnostni spreved in podelili priznanja zaslužnim gasilcem. Več o tej slavnosti bomo poročali v prihodnji številki našega lista.

Obvezno zavarovanje je povečano!

Direktor poslovne enote Zavarovalnice SAVA v Novem mestu Darko Lufman o podražitvi premij za obvezno avtomobilsko zavarovanje - Zaradi izgub v tem zavarovanju se obetajo prihodnje leto podražitve

— Tov. direktor, kaj lahko poveste k že uveljavljenemu povečanju premij avtomobilskega zavarovanja?

— 8. julija letos je poteklo enoletno zamrzovanje cen obveznega avtomobilskega zavarovanja (to je tisto zavarovanje, ki ga plačujemo pri registraciji vozil). Ob zamrzovanju je bilo zavarovalnicam naloženo, naj sporazumno z AMZ Jugoslavije in Zavodom za cene povečajo tarife. AMZ se s predlaganim 40-odst. povečanjem ni strinjala. Zavod za cene pa je pristal na takšno povečanje, če se pogoji zavarovanja

ne izpremenijo. Iz naslova obveznega zavarovanja so imele članice združenja jugoslovanskih zavarovalnic doslej 830 milijonov din izgub. Nove premije tega zavarovanja, ki veljajo od 8. julija dalje, so naslednje: za avtomobile do 600 ccm 190 din, od 600 do 700 ccm 208 din, od 800 do 900 ccm 244 din, od 900 do 1000 ccm 263 din, od 1000 do 1100 ccm 381 din, od 1100 do 1200 ccm 300 din, od 1200 ccm do 1300 ccm 318 din itd., tako da je premija za obvezno zavarovanje za vozilo s 3000 ccm 500 din. Te premije so za zasebne lastnike, medtem ko so za družbene avtomobile nekoliko nižje.

Javnost je razburilo pisanje o splošni podražitvi avtomobilskega zavarovanja. Za povečanje se je odločila samo zavarovalnica Jugoslavija, zato se celotna razprava v tisku nanaša samo nanjo. V združenju jugoslovanskih zavarovalnic — edino zavarovalnici Jugoslavija in Novi Sad nista članici tega združenja — pa nismo imeli nobenega namena zviševati neobvezno zavarovanje. Naj pripomnim še to, da je UO našega združenja dal izjavo, da pred začetkom prihodnjega leta 11 zavarovalnic, tega združenja, ne bo podražila neobveznega zavarovanja.

— Ali je povečana premija za obvezno zavarovanje že ekonomska?

— Ne, za zdaj še ni ekonomska in jo bo verjetno treba še povečati. Vsa potrebna dokazila o tem bo združenje zbralo še letos in jih predložilo v oceno pristojnim oblastnim organom.

— In kako kaže za neobvezno zavarovanje?

— Poprejšnja podražitev neobveznega zavarovanja ni bila za članice združenja ekonomska. Bila je bolj izhod v silo, ker nismo želeli preveč vznemirjati javnosti in zaostrovati odnosov. Z gradivom za povečanje premij obveznega zavarovanja bo združenje predložilo tudi gradivo za povečanje premij neobveznega. V Sloveniji pa se bomo pri tem zavzemali za takšno rešitev v okviru naših pogojev, ki ne bi preveč prizadela zavarovancev.

MIHA KRHN
dipl. inž. agr.

tožbah hitro, kar pomeni, da je treba take zadeve prvenstveno reševati.

Stroške postopka mora plačati lovška družina, če je bilo dokazano, da je morala plačati tudi odškodnino; v nasprotnem primeru plača stroške tudi oškodovanec, če njegov zahtevek ni bil upravičen. Odločilno pri tem: kam naj se oškodovanec obrne po tem, ko ni prišlo do poravnave pri lovski družini, je, kakšno odškodnino zahteva. Če bi na primer zahteval odškodnino do 250 din, v postopku pa je bila ugotovljena škoda nad 250 din, bo o tem še vedno odločal občinski upravni organ.

Oškodovanec lahko vloži svojo zahtevo pisмено, lahko pa jo da tudi na zapisnik na občini oz. na uradni dan pri sodišču.

Znate prijaviti škodo, povzročeno po divjadi?

Sedanjí temeljni zakon o lovstvu, ki ureja med drugim tudi povrnitev škode, ki jo je napravila divjad, je začel veljati 7. aprila 1965. Mnogi občani pa se zdaj ne vedo, kaj je v takih primerih treba narediti, da bi si pridobili pravico do odškodnine. Mnogi oškodovanci prepozno prijavijo škodo, ker so prepričani, da še vedno veljajo določila zakona iz l. 1954. Takrat je res bilo treba prijaviti škodo občinskemu upravnemu organu v osmih dneh po tem, ko je oškodovanec zvedel zanj, najpozneje pa v enem mesecu po nastali škodi. Takrat je občinsko organ imenoval posebno komisijo, ki je škodo ocenila in ugotovila vsa dejstva, ki so vplivala na nastanek škode. Ugotovljeno škodo je lovška dru-

žina plačala, v nasprotnem primeru pa je moral oškodovanec najkasneje v šestih mesecih vložiti tožbo na sodišču.

Po zdaj veljavnem zakonu pa mora oškodovanec v 15 dneh po dnevu, ko je zvedel za škodo, najkasneje pa v dveh mesecih (če prej zanj ni zvedel), vložiti odškodninski zahtevek oz. odškodninsko tožbo. Občinski upravni organ, ki je pristojen za lovstvo, rešuje odškodninske spore med oškodovalcem in lovsko družino, ki gospodarji z loviščem, če znaša škoda do 250 novih dinarjev. Če znaša škoda več kot 250 din, razpravlja o stvari občinsko sodišče, če pa presega 10.000 din, razpravlja o stvari pristojno okrajno sodišče.

Po zakonu morajo torej lovške družine, ki gospodarijo z loviščem, povrniti škodo, ki jo napravijo zaščiteni divjad, divji prašiči in medved izve zaščitenega območja. Pogoji je, da je uporabnik zemljišča ali oškodovanec poskrbel za zavarovanje pred divjadjo na način, ki je splošno udomačen ali pa primeren krajevnim razmeram. Ni pa mogoče uspešno uveljavljati odškodnine, če uporabnik zemljišča ni nidesar napravil, da bi prideleke zaščitil pred divjadjo. Pri zavarovanju je treba uporabljati tiste načine, ki so v določenem kraju v splošni navadi, oškodovanec pa mora to tudi dokazati, ko uveljavlja odškodninski zahtevek. Kadar je uporabnik zem-

ljišča zavaroval svoje prideleke, pa mu je divjad kljub temu napravila škodo, mu lovška družina mora povrniti škodo. Zato mora oškodovanec najprej zahtevati povrnitve škode od lovške družine. Pri tem je treba paziti, da ne bo preteklo več kot 15 dni od dneva, ko je zvedel za škodo. Ponavljam: odškodninski zahtevek do 250 din je treba vložiti pri občinskem upravnem organu, za škodo nad 250 din pa je treba vložiti pri občinskem sodišču. Odškodninski zahtevek oz. odškodninsko tožbo je treba vložiti torej samo takrat, ko lovška družina ne plača škode oz. ko nastane spor med lovsko družino in oškodovancem. Temeljni zakon o lovstvu določa, da je postopek o odškodninskih zahtevah oz.

Vinogradniška obnova v sodni dvorani

Pozdravi iz Zaječara

Tovariš urednik!

Prav radi prebiramo Dolenjski list, saj nam prinaša vsak teden vesti iz naših domačih krajev. Služimo vojaški rok v Zaječaru v Srbiji, zato nam je list še toliko bolj pri srcu. Izkoriščamo prilagodnost, ko boste v Sloveniji slavili dan vstaje, da vam in vsem bralcem lista čestitamo za naš praznik. Dolenjski fantje pa obnem pošiljamo vsem domačim dekletom in fantom lepe pozdrave! - Na fotografiji smo od leve proti desni: Tone Pavlič, Jože Somrak in Franc Mali.

Daleč prek meja domovine znani bizeljski vinogradi najno kličejo po obnovi. Pred 60 in več leti sajena vinska trta na ameriški podlagi počasi tira in njeni obdelovalni stroški mnogokrat presegajo vrednost pridelka. Marsikateri vinogradnik se je že odločil za obnovo, krepko zgrabil za delo in pričel delati z velikim upanjem, da mu bo trta lepo obrodila in v nekaj letih poplačala trdo delo in velike stroške, ki jih terjaja obnova.

Tako je računal tudi mladi posestnik V. G., ki je pred leti prevzel star, onemogel vinograd. Zaril se je v zemljo in v delo, potne srage so postale vinograd in ni varčeval z napori; delo mu je bilo užitek, potreba, upanje, radost in zadovoljstvo. Vsak dan je z veseljem opazoval rast mladih sadik, ki so mnogo obetale.

Bilo je pred dvema letoma v ovetočem maju. Mladi vinogradnik je bil nekaj dni zaposlen na polju z oranjem in setvijo, pa zato ni mogel v vinograd, da bi pogledal,

če ni morda pomladanski jutranji mraz škodil trsnim sadikam. Naslednji teden je ugotovil, da so sadike zdrave, toda kar 160 trsnih cepljenk je - izginalo! Kakor da bi jih vzela noč! Vendar jih ni uničil mraz, pač pa je bila vmes zločinska roka nepridiprava, domačina, ki se je priženil na malo posestvo onkraj Soče in je razmere v bizeljskih vinogradih dobro poznal.

Po prizadnem delu postaja mlince na Bizeljskem je bil storilec R. M. kmalu znan. Sledila je prijava in sadike so kmalu našli nekaj kilometrov daleč v Globo-

kem, v vinogradu, katerega lastnica ni vedela, da je od R. M. kupila ukradeno blago.

Obtoženi se je zagovarjal na kazenskem oddelku občinskega sodišča v Brežicah. Dokazi so bili trdnjši od njegovih izgovorov. Prisodili so mu dva meseca zapora in plačilo odškodnine. Tudi pritožba na okrajno sodišče mu ni pomagala, saj je bila krivda v celoti dokazana.

Oškodovanec pa kljub temu še nima poravnane škode. Trane cepljenke so imele leta 1967 prometno vrednost 2,50 din za kos, zaradi česar mora krivec plačati oškodovanca celotno vrednost, to je 400 dinarjev. Teh stroškov pa ni malo. Kopanje 160 jam,

gnojenje, sajenje, zagrajanje, in kar je glavno, izpad dohodka za dve leti - vse to res niso mali stroški. Škoda bo nad 2.000 Ndin, kar pa se je delovna sila medtem še podražila, bo imel lastnik celo do 300 starih tisočakov škode, prej ko bo vinograd postavljen v prejšnje stanje.

S takimi posegji, ki so pravi kriminal, bizeljska vinogradniška obnova se dolgo ne bo opravičila, kot si želimo vsi, ki mislimo pošteno. Zato prosimo organe javne varnosti, naj še naprej budno zasledujejo vse take in podobne primere, kot je opisani. Nikar naj ne dopustijo, da bi se tatvine ponavljale!

M. M.
Bizeljsko

»KOMAJ ČAKAVA, DA GA DOBIVA V ROKE...«

Spoštovano uredništvo!

Prejmite lepe pozdrave od dveh svojih bralcev v Nemčiji - Jožeta Bartlja in Jožeta Stanglja. Komaj čakava, da Dolenjski list v ponedeljek pride, saj je to edini stalni slik z našo prelepo domovino. Podpisani sicer nisem vaš naročnik, ker ga dobiva moj kolega, če pa ne bi bil on nanj naročen, bi ga že davno naročil jaz. Zato svetujem vsakomur v tujini, naj si naroči domači tednik, ker bo le tako sprosti dobival vse novice in zanimivosti iz naših krajev. Prosim, objavite te moje vrstice v domačem listu tam, kjer piše »To stran ste napisali sami«.

JOZE BARTOLJ,
Bad Helmstedt,
Nemčija

Novo mesto: trčenje vozil

Novomestčan inš. Dušan Zaslav se je peljal 18. julija z osebnim avtomobilom iz Irbe vasi proti Novemu mestu, ko mu je nasproti pripeljal tovornjak cestnega podjetja Novo mesto Viktor Račič. Osební avtomobil je zaneslo v tovornjak. Na vozilih je za 5 tisoč din škoda.

Odgovor na javno vprašanje konference SZDL Soteska - Polje

Uprava PIT v Novem mestu in pošta Straža pri Novem mestu si že dalj časa prizadevata urediti vprašanje neradne dostave poštnih pošilk za nekatere vasi, ki spadajo k tej pošti.

Pri pošti Straža pri Novem mestu imamo namreč od septembra 1968 naprej samo enega kvalificiranega dostavljaja, mesto drugega dostavljaja pa je občasno zaposleno, vendar z nekvalificiranimi delavci. Od tu pa izvira vse negotovanje oziroma pritožbe prizadelih prebivalcev. V omenjenem času se je vrstilo že pet dostavnih delavcev, ki so zaradi raznih vzrokov (bolezni, samovoljna zapustitev dela) vrsti zapuščali delo. Kadrovska služba našega podjetja je doslej storila že nešteto ukrepov, da bi se pri pošti Straža zasedba delovnih

mest v dostavni službi uredila, vendar doslej brezuspešno. V tako industrijskem kraju, kot je Straža, ne moremo dobiti osebe, ki bi izobrazbeno in strokovno ustrezala in ki bi dostavo pošilk lahko opravljala kvalitetno. Pa tudi izven tega kraja ne moremo najti primernega človeka, ki bi bil voljan preseliti se v Stražo za dostavljaja.

Morda bi nam v tem primeru lahko pomagale krajevne organizacije, ki ljudi na svojem področju najbolje poznajo. Želimo namreč, da bi vprašanje redne in kvalitetne dostave poštnih pošilk čimprej uredili, zato bi vsak nasvet oziroma predlog hvaležno sprejeli.

PODIJETJE ZA PIT
PROMET
NOVO MESTO

Težave z mostom v Kostanjevici

V drugi polovici maja je Cestno podjetje pričelo z obnovitvenimi deli na obeh mostovih čez Krko.

Ko so imeli 27. maja kostanjevski upokojeenci izlet do Postojne in Slovenskoga Primorja, smo se jim pridružili tudi upokojeenci iz Podbočja. Na poti proti Kostanjevici sem opozoril soferja, da je kostanjevski most zaprt. Sofer pa mi je dejal: če je most zaprt, bo na Križaju prav gotovo kakšno opozorilo. Ker ga ni bilo, smo mirno zapeljali po asfaltu proti Kostanjevici; v zadnjem trenutku nas je opozoril neki cestar, da je most zaprt. Sofer je moral avtobus obrniti in se vrniti

v Podbočje, od koder smo se po tako imenovani smali cesti vrnili v Kostanjevico.

Nekaj podobnega se je zgodilo, ko je v Kostanjevici gostovalo mariborsko gledališče. Nekaj gledalcev je hotelo z osebnimi avtomobili preko mostu, a jim je to uspelo šele po dolgotrajnem moledovanju in prerekanju.

Promet iz Kostanjevice v smeri proti Krškemu in Brežicam je bil preusmerjen preko Pobočja. Zdaj je nastal nov problem: nekatera vozila so obšla Pobočje preko mostu, druga pa so si izbrala krajšo obvozno pot čez žabjek. S to bližnjico so si soferji sicer prihranili kakšnih 500 metrov, zato pa so

potniki v Podbočju večkrat zaman čakali avtobus. Na ta račun je bilo izrečeno precej pritožb, pot pa je bila skoraj uničena.

Ali ne bi bilo veliko bolje, če bi Cestno podjetje po radiu ali po tisku pravočasno objavilo, da bo most zaprt za vsa vozila, in kdaj bo po njem dovoljen le osební promet. Tako bi potniki iz podboškega področja vedeli, kje naj čakajo avtobuse: ali na Križaju, ali pa doma v Podbočju. Obnova mostov trenutno sicer miruje, toda verjetno bodo dela kmalu nadaljevali, zato prosimo za pravočasna javna obvestila.

M. SKETA
Podbočje

Zlata kvaliteta zlata tradicija

ŽE PRED 40 LETI JE BIL ZLATNIK
NAJBOLJ CENJENA NAGRADA ZA ZVE-
STOBO TRADICIONALNI KVALITETI.

ZLATNIKI VAS ZNOVA ČAKAJO
V PRALNIH MILIH.

Drage gospodinje, morda je prav v
vašem zlata nagrada! Že vnaprej se
vam zahvaljujemo za kratko spo-
ročilo o najdbi zlatnika.

Vsak mesec nadaljuje tra-
dicijo 200 zlatnikov v pral-
nik milih. Zlatniki so iz
14-karatnega zlata in vsak
tohta 8 gramov.

Zlatorog

PRESENEČA

„Vrgli smo župana in prevzeli oblast“

Ivan Benec, edini še živeči upornik, ki je leta 1919 pomagal ustanoviti viniško republiko, pripoveduje o dogodkih, s katerimi se je Vinica za vselaj zapisala v zgodovino delavskega gibanja — Tri dni je trajala viniška republika!

Dejali so mi, da 74-letni Ivan Benec iz Podklanca 27 pri Vinici ni zmeraj pri volji za razgovor s tujci, zato sem na obisk vzela s seboj še domačina Franca Pavkoviča. Moram reči, da naju je prav prijazno sprejel in vse od začetka do konca povedal, kako je bilo na Vinici za veliko noč 1919.

— Zakaj je na Vinici sploh prišlo do upora?

— Hoteli smo republiko in svobodo naroda. Kralja Petra I. nismo marali, — je kratko in ječrnato odgovoril Benec. — Najbolj nas je razsrdilo, ker je bilo objavljeno, da moramo denar prinesiti na občino žigosati. Vsem kmetom in drugim občanom so zaračunali odstotke, bogataši, kot na primer veletrgovec Šterk, pa so si lahko denar kar sami žigosali in niso nič plačali. Med ljudmi je nejevolja vrela že dalj časa, saj so bile javne demonstracije že pred več meseci. Ko pa so v cerkvi oznanili še, da bo župan pri ljudeh zbiral denar za gradnjo železnice, nam je bilo dovolj.

— Kako so se odvijali dogodki tistega dne, ko ste vrgli župana?

— Bili so velikonočni prazniki 1919. Spominjam se, da

sem še ležal, ko me je prišel klicati Peter Žugelj. Rekel je, naj takoj zberem nekaj fantov in pridem z njimi na Vinico. Kmalu se nas je več zbralo pred občino. Od župana Miheliča smo zahtevali občinski pečat, s katerim so žigosali denar. Izgovoril se je, da pečata nima, češ da ga ima Školnik. Jezni smo bili! Jaz in Miha Tomec iz Podklanca sva županu sklenila roke na hrbtu in zahtevali smo, naj gre z nami. Žugelj je vodil kolono upornikov z ujetim županom do Školnika. Tudi tu nismo dobili pečata. Školnik je rekel, da ima pečat na dušičnjaku Franc Lovšini. Še Školnika smo vzeli s seboj, a tudi pri Lovšini nismo nič opravili: ta nam je dejal, da ima pečat trgovec Šterk.

Vsi smo odšli do Stekove hiše in kričali, naj izroči žig.

Trgovec pa se je skozi okno zagovarjal, da je pečat poslal na okraj v Črnomelj. Potem smo si vsi skupaj na pošto telefonirali, če je žig res v Črnomlju. Izvedeli nismo nič, ker nas je trgovec Šterk preliščil. Medtem ko smo od njega zahtevali pečat, je brž poslal svojega pomočnika z žigom v Črnomelj. V Šterkova okna smo zmetali

nekaj kamenja, nato pa odnehali. Sklenili smo, da bomo organizirali volitve za republiko Vinica.

Volitve so bile v občinski hiši. Kakih 500 ljudi je prišlo voliti. Za župana smo izbrali Franja Vlahoviča z Vinice, za tajnika pa Petra Maliča. V zagati pa smo bili za predsednika republike. Končno smo se zmenili, naj bo predsednik najstarejši občan.

»Hoteli smo imeti republiko in smo jo tudi postavili!« nam je povedal še vedno krepki Ivan Benec iz Podklanca pri Vinici, ena redkih še živečih prič revolucionarnih dni »Viniške republike«

Tako je postal predsednik viniške republike 85-letni Pavlešič iz Peradine.

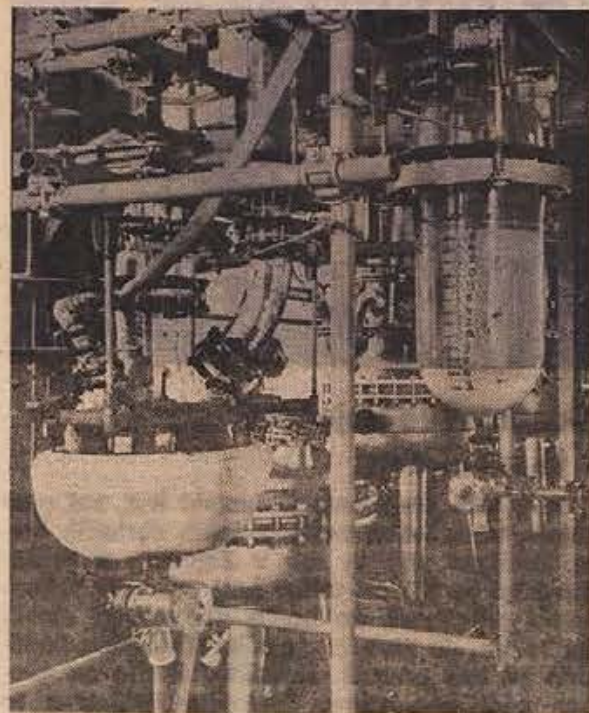
Tri dni smo imeli oblast, nakar je na Vinico prišlo 70 vojakov z orožjem. Sprva so z nami pili pri Školniku, nato pa so vse popisali. Čez čas nas je bilo 12 najbolj vnetih upornikov večkrat klicanih na sodišče v Črnomelj, v Novo mesto in končno smo bili še dva dni pred deželnim sodiščem v Ljubljani.

Po vseh zaslišanjih so nas obsodili, potem pa le spustili domov. Republike ni bilo več in vsak se je vrnil k svojemu domačemu delu. Tri dni smo pa le imeli oblast in republiko, in to v času, ko se drugje še pomislili niso upali na upor oblastem.

RIA BACER

Volitve DS bodo prihodnje leto

Skupščina stanovalcev podjetja DOMINVEST letos na svojem nedavnem zadnjem zasedanju ni volila predstavnikov stanovalcev v razširjeni DS podjetja. Te volitve bo opravila skupščina na posebnem zasedanju v začetku prihodnjega leta. Volitve so odložili zato, ker so v pripravi novi zakoni o volitvah organov samoupravljanja, ki bodo sprejeti do konca letošnjega leta.

Kolektiv tovarne zdravi KRKA iz Novega mesta pozdravlja vse občane in še posebno svoje poslovne prijatelje ter čestita za 22. julij, dan vstaje slovenskega naroda!

KRKA
NOVO MESTO

Zbrali smo se v meniških steljnikih

Predvojni gozdni delavec Franc Bradac iz Meniške vasi je občutil vse tegobe tedanjega družbenega reda na svojih plečih. V zameno za prestano trpljenje in ponižanje je našel uteho v delu Društva kinečih fantov in deklet v Podhosti, kjer je bil njegov predsednik. Zaradi naprednih nazorov je bil slab zapisnik pri žandarjih kot številni njegovi nasprotniki. Ko je okupator zasedel našo deželo, se je večina teh fantov in deklet takoj vključila v napredno gibanje in mu ostala zvesta.

Franco Bradac, nosilec partizanske spomenice 1941, se je že 1941 vključil v revolucijo in bil z bratom Jožetom

FRANC BRADAC

in Jožetom med tistimi, ki so vedeli, za kaj se bodo borili. Po letu dni dela na terenu je odšel v hosto in tam delal do osvobodilne.

Franco Bradac se spominja prvih dni vstaje v Topliški dolini takole: »Takoj po kapitulaciji stare Jugoslavije smo se začeli zbirati v manjših skupinah. Junija 1941 smo že organizirali prvi sestanek somišljenikov OF; bilo nas je blizu deset. Sestali smo se v meniških steljnikih. Našega shoda se je udeležil tudi delegat iz Ljubljane. Pogovarjali smo se o zbiranju orožja in splošni vstaji ljudi v tej dolini.

Drugi zbor članov Osvobodilne fronte je bil jeseni 1941 nad Podhosto. Tega shoda se je udeležil tudi Niko Šilih in še nekdo drug iz Novega mesta, vendar ga nismo poznali. Tam smo govorili že o ustanovitvi partizanskih enot, o vaški zaščiti in podobnem.

Na jesen istega leta smo se povezali v vaški zaščiti, ki je imela več nalog. Pomagali smo prvim partizanom, ki so se kazali pri nas. Februarja 1942 je vaška zaščita prevzela oskrbovanje partizanov na

Jelenici v Rogu. Vodstvo je prevzel brat Jože pod nadzorstvom topliških komunistov Maksa in Pavla Henigmana, Rudija Županca in drugih. Tako je bilo nekako do sredine 1942, ko je bil množični odhod v partizane.

6. maja 1942 nas je približno 70 fantov šlo v partizane. Zbor smo imeli na Podstencih, kjer so nas vključili v zapadnodolenjski odred.

Partizanska puška, ki je glasno počila v Žuzemberku 26. marca 1942, ko so partizanski komandanta Dušana Pirjevca-Ahaca napadli karabinjersko postajo, je segla globoko do nas. Napad, ki sicer ni uspel, je pokazal, da se bomo proti okupatorjem lahko borili samo z orožjem.« Pogovor zapisal: S. DOKL

Partizanske Puste Ložce vabijo za 22. julij

Krajevna organizacija ZZB Senovo nas vabi za 22. julij dopoldne na proslavo, ki bo na Ložcah pod Bohorjem. Začela se bo ob 10. uri in bo združena s proslavo gneva vstaje. Odkrili bodo spominsko obeležje petim borcev, ki so 28. januarja 1945 padli na Ložcah. Proslava bo na kraju, kjer so borci pokopani. Sodelovala bosta senotska godba na pihala in pevski zbor. Na sporedu bo tudi uprizorjen napad na

Ložce. Obiskali bomo prostor pri vodnjaku ob treh močvirnih lipah, kjer je 30 okupatorjevih vojakov ustrelilo Vilka Zenerja, Bojca, Andrijuha, Zalokarja in nekoga Hrvat.

Pridite, da počastimo padle in obudimo spomin na čase, ki jih včasih vse preveč pozabljamo! Po končani proslavi bo partizanska zabava, dopoldne pa bomo obiskali prvo partizansko bolnišnico na Bohorju. Prišli bodo tudi nekdanji ranjenci XIV. divizije, ki so se tu zdravili.

Od Brestanice do Srebotnega in nazaj bodo ta dan vozili avtomobili. Med Srebotnim in Ložcami si boste blizu poti lahko ogledali ogromen skalnat previs, pod katerim je prostora za več kot sto ljudi. Tudi tu so ležali naši ranjenci, potem, ko je bila bolnišnica v Travnem Lazi uničena.

Pridite na Bohor! Člani ZZB Senovo bodo poskrbeli za prijetno tovariško srečanje. M. ZMAVC

metalka

Trgovsko izvozno in uvozno podjetje Ljubljana

vabi

NOVE SODELAVCE

za novo prodajalno — prodajno skladišče

V METLIKI

POSLOVODJO
SKLADIŠČNIKA
ODDELKOVODJO
ADMINISTRATIVNO
KOMERC. REFERENTA
2 PRODAJALCA
NK DELAVCA

POGOJI:

- za delovno mesto poslovodje: visokokvalificiran trgovski delavec in 5 let prakse v trgovski stroki ali končana popolna srednja šola in najmanj 2 leti prakse v gospodarstvu,
- za delovno mesto pomočnika poslovodje in skladiščnika: visokokvalificiran trgovski delavec in 3 leta prakse v trgovski stroki ali kvalificiran trgovski delavec,
- za delovno mesto administrativno komercialnega referenta: popolna srednja šola ali nepopolna srednja šola in 5 let prakse v knjigovodstvu gospodarske organizacije,
- za delovno mesto oddelkovodje: kvalificiran trgovski delavec in najmanj 3 let trgovaške prakse,
- za delovno mesto prodajalca: kvalificiran trgovski delavec.

POSEBNI POGOJI:

Za vsa delovna mesta 6-mesečno poskusno delo.

Ponudbe s kratkim življenjepisom in opisom dosedanjega dela poslati na naslov: »METALKA« Ljubljana, Dalmatinova 2 — kadrovski oddelček, kjer lahko dobite tudi vsa potrebna pojasnila.

Ponudbe sprejemamo do 22. 7. 1969.

„Nahrbtniki so nam kar goreli na hrbtnih...“

Illegalni list »Boljševik« je nastajal v Luknji in na Miklavžu — Srečanje z orožniki vrh Gorjancev s polnimi nahrbtniki »Boljševika« — Po krivem obdolžena za požig v Smolenji vasi

Anton Bele, sodnik okrožnega sodišča v Novem mestu, hodi po svoji sobi sem in tja in pripoveduje. Vsako toliko se za hip ustavi, in da bi podčrtal napetost dogoda

Anton Bele, sodnik okrožnega sodišča v Novem mestu

ka, ki ga opisuje, s spremenjenim glasom in kretno ter malce odmaknjenim pogledom našteva podrobnosti. Zagnost pripovedovanja razkriva prekaljenega revolucionarja, ki je ostal vse življenje posledno zvest velikim idejam revolucije. Sivina v laseh se nekako ne ujema z mladostnim ognjem njegove pripovedi, toda izreden spomin in živost v obličju ublažujeta to neskladje.

Spominov je veliko. Vs. so zdaj po toliko letih lepi, čeprav so bila doživljaja ob svojem času bridka. Mnogo podrobnosti in predvojnega partijskega dela je šlo v pozabo. Udeleženci so pomrli, prepozno smo se spomnili na zapisovanje tega, kar nam čas odnima vedno bolj in bolj.

Nekako v obdobju od 1930 do 1932 smo se v Novem mestu odločili izdati glasilo »Boljševik«. Razmnoževali smo ga nekaj časa v ruševinah lukenjskega gradu pri Prečni, pozneje pa na Gorjancih pri Miklavžu. Skatlo z vsem potrebnim smo imeli zakopano v gozdu nedaleč od Miklavža. Kraj je bil primeren tudi zato, ker so prišli belokranjski študentje po sveže razmnožene primerke na Gorjance laže kot kam drugam.

Ob neki takšni priložnosti smo Srečko Preželj, Franc Lakner in jaz razmnožili eno izmed števil »Boljševik« in jo natlačili v nahrbtnike. Nato smo odšli do Malčevega krca, kjer bi se morali dobiti z Belokranjci. Posedli smo po štirih, se pomohkovali in čakali. Iznenada sta se jaza drevja pojavila pred nami dva orožnika. Lahko si mislite, kako smo bili prepadeni. Pozdravili smo in začeli kolikor se je le dalo neprisiljen pomenek. Povedali smo, da smo izletniki. Padlo je nekaj besed o lepoti Gorjancev in podobnem. Kako so nas pekli nahrbtniki, polni na sveže razmnoženega »Boljševika«, si težko predstavljate. Če bi nas orožniki kolikšna pregledala, bi nas takoj uklenila v lisice. Na srečo je bil ves strah zaman. Poslovala sta se in nadaljevala obhod. Čez kakšnih 20 minut smo se doživljaju že pošteno smejali družno z Belokranjci, ki so prišli kmalu po odhodu orožnikov.

1932 sva bila z Vinkom Prežijem določena, da raztrosiva letake po Smolenji vasi in Cikavi. Nalogo sva opravila zgodaj zjutraj in približno nekaj letakov celo na cerkve

na vrata v Smolenji vasi. Ko sva se vračala, sva opazila, da v Smolenji vasi »ori Kar se je dalo, sva jo udarila čez njive na Šajser. Videla sva gasileki voz, kako hiti čez Cikavo proti Smolenji vasi. Vračala sva se prepričana, da naju doma že čakajo žandarji. Na srečo to ni bilo res. Hitro sem se preoblekel, dal mokro obleko sušit in naročil dva čim, da sem bil ves dan doma. Premočene in blatne čevlje sem skrtil na podstrešju. Drugi dan je pisalo v Slovenscu in v Slovenskem narodu da so komunisti po Smolenji vasi raztrosili letake s protidržavno vsebino in zažgali neko domačijo. Kako je prišlo do požara, ki nama je povzročil toliko strahu pa se danes ne vem.

Zapisal: M. JAKOPEC

Franc Rojšek - Jaka

NOVI TEDNIK je prejšnji mesec objavil naslednji sestanek, ki ga v celoti ponastiskujemo:

»Pred dnevi je praznoval petinpetdesletnico naradni heroj, prvoborec, bivši komandant celjske garnizije in rezervni general Franc Rojšek-Jaka. Predvojni komunist in revolucionar, eden najpogumnejših borec in komandantov med NOB, junak z Doba in Žužemberka, je svoj jubilej proslavil v krogu bojnih tovarišev. Hote ob-

javiamo posnetek jublanta izpred petih let, ko je bil še v uniformi in je srečeval Abrahama. Hote zato, da bi pokazali, kako se leta, ki so medtem minila, na jubilaritu nič ne poznajo. Zapis zaključujemo z željo, da bi čil in zdrav skrival svoja leta pred nami še dolga desetletja!

Ker ima tovariš Jaka, naš znan partizanski komandant in revolucionar, prav na Dolenjskem mnogo prijateljev, dobrih znancev in starih bojnih tovarišev, objavljamo gor-njo fotografijo tudi mi in mu želimo vso srečo, kar največ zdravja ter osebnega zadovoljstva v imenu vseh članov ZZB na Dolenjskem!

Težka voda: trčenje avtomobilov

12. julija sta se pri Teški vodi voznika osebnih avtomobilov Novomeščan Jurij Murn in Ljubljčan Alojz Doldin pri srečanju opialila z vozili, Skoda smaha tri tisoč din.

ANČKA GOSNIK—GODEC: Po bombnem napadu (tuš, 1967)

Vse najboljše, tovarišica Francka!

tudi izkoriščanje človeka v poročila z znanim predvojnim komunistom in španski borcem.

Ze 1911 se je Francka povezala z narodnoosobodilnim gibanjem, v katerem je požrtvovalno in neosebno sodelovala do konca vojne. Leta 1943 se je vrnila v svoj rojstni kraj, kjer je vse do osvoboditve opranjala razne funkcije: bila je sekretarka OP, AFZ sodelovala je pri mitingih in pripravljala kulturne programe. Za svoje delo in zasluge je prejela tudi odlikovanje. Po vojni je delovala na območju okraja Kočevje, kjer se je 1946 tudi

Kljub bolehnosti tovarišica Francka še vedno aktivno sodeluje v družbenem življenju. Njena prva skrb velja organizaciji ZZB in Rdečemu križu. Ob jubileju ji želimo vsi manci, prijatelji in sodelavci, da bi še dolgo bogatila organizacije s svojimi izkušnjami ter da bi uspešno premagovala vsakdanje skrbi in težave!

DANICA PRELOG

9. julija letos je minilo 50 let, kar se je v Vinicah pri Sodratici rodila Francka Poročnik. Odraščala je v številni kmečki družini. Oče ji je umrl v rani mladosti, zato se je morala kmalu sama spoprijeti s trdim življenjem. Na lastni koži je se mlada občutila vso krivico tedanje družbe, kakor

Jutri o južni magistrali

Iz zanesljivih virov smo zvedeli, da bo jutri, 18. julija, na Tjentištu sestanek, na katerem bodo razpravljali strokovnjaki tudi o predlagani gradnji JUŽNE MAGISTRALJE. Ze konec avgusta bo prišla k nam delegacija mednarodne banke za obnovo in razvoj, ki kreditira in name-rava tudi v bodoče kreditirati izgradnjo nekaterih cest v Jugoslaviji. O predvideni gradnji te ceste, ki naj bi potekala od Ljubljane prek Bihača in Sarajeva do Skopja, vedno pogosteje pišejo najbolj znani jugoslovanski časnik, med prvimi pa je o njej poročal prav Dolenjski list. Zvedeli smo, da se namerava sestanka v Tjentištu udeležiti tudi predstavnik kočevske občine.

SLOVENIJAVINO

poslovna enota BREŽICE

pozdravlja vse delovne ljudi Sloventje in jim želi prijetno praznovanje 22. julija!

Priporočamo naše usluge in čestitamo za DAN VSTAJE slovenskega ljudstva!

Projektivni biro
REGION
BREŽICE

Vsa naša podpora boju Vietnamu!

Ob praznovanju dneva ostaje ne moremo mimo velikih smotrov boja, ki so ga začeli naši narodi 1941. leta. Popolnoma sami, goloroki smo začeli takrat nenak spopad z nacizmom in fašizmom v njegovi trdnjavi. Za ceno velikih žrtev smo si po štirih letih priborili svobodo.

Naravno je, če nam misel ob našem praznovanju poleti v Vietnam. Tamkajšnje ljudstvo že vrsto let bije podoben boj s tehnično in številčno neprimerno močnejšim sovražnikom. Tuji zavojennec je, želeč zmagati, potepal v tej vojni vse deklaracije OZN o pravicah človeka in naroda.

Najsodobnejše ameriško orožje, številčna premoč in teror pa kljub vsemu niso bili sposobni doseči zmago. Najsodobnejša vojna tehnika je morala kloniti pred voljo naroda, ki hoče svobodo in je že tik pred tem, da si svobodo pribori.

Letošnja stockholmska konferenca o Vietnamu je ponovno opozorila na veliko odgovornost napredne svetovne javnosti in vseh političnih organizacij v svetu ob kršitvi deklaracij OZN v Vietnamu. Opozorila je, da je svetovna javnost dolžna še naprej odločno protestirati proti ameriškemu vmešavanju v Vietnamu, da je dolžna vztrajati pri zahtevah po takojšnjem umiku ameriških čet in dajati vso moralno in materialno podporo boju vietnamskega ljudstva. Jugoslavija je upoštevala razpoloženje naših ljudi in v celoti podprla takšna stališča na stockholmski konferenci.

Neprecenljiva vrednost boja vietnamskega ljudstva je v tem, ker je ta boj dokazal, da se lahko narod, ki to hoče, bori za svojo svobodo proti vsakemu zavojevalcu. Prav zaradi tega spoznanja pa je boj vietnamskega ljudstva neposreden interes vsakega naroda, ki se ima namen boriti.

Ob tem spoznanju dajejo naši narodi, ki znajo ceniti svobodo in neodvisnost, vso podporo boju Vietnamu in so ob velikih zgledih iz Vietnamu in iz svoje nedavne zgodovine se bolj odločeni boriti se proti vsakomur, ki bi želel okrniti našo svobodo in neodvisnost!

kultura in izobraževanje

Portret Dragotina Rudeža v Novem mestu

Dedič umrle Vlaste Rudež — Schoepplove so dali novomeški študijski knjižnici Mirana Jarca v hrambo portret (olje) Dragotina Rudeža, Trdinovega pobratima z Gracarjevega turna. Poleg tega so darovali knjižnici še ruske knjige, ostanke nekoč bogate knjižnice na tem gradu. Ruske knjige je naročal Dragotin Rudež za Janeza Trdinu.

Kot je znano, je portret Dragotina Rudeža do nedavnega visel v Trdinovi sobi na Gracarjevem turnu.

P. B.

Letošnje Prešernove knjige

Nova zbirka Prešernove družbe šteje 7 knjig in večinoma 30 dinarjev. Razen koledarja za l. 1970 obsega še leposlovna dela: M. Malenšek, »Balada o starem mlincu«, S. Rozman »Lov za ukradenimi milijoni in Kalčeva »Dva v novem mestu«. Zbirka ima tudi tri strokovne knjige: Branko Božič, »Zgodovina slovenskega naroda«, Franc Verbine »Slovarček tujk in kratic in dr. Karel Šumenjak, »Da bi ostali zdravi in mladi«. Prešernova družba daje tudi možnost, da naročniki plačajo knjige v dveh ali treh obrokih.

S. Sk.

Ohčinski ali med- občinski muzej?

V kulturi, zlasti pa v muzejski dejavnosti Posavje skorajda ne pozna sodelovanja. Tako na primer nosi Posavski muzej naslov celotne pokrajine, a vzdržuje ga le brežiška občina, seveda z veliko težavo. Zavod bi svojo dejavnost lahko močno razširil na sosednja območja, če bi ga finančno podprli krška in sevniška občina. Kaže, da je denar največja ovira za zblizevanje. Morda pa je tudi volje premalo, ker se vsakdo boji, da bi potem denar otekel drugam.

J. T.

Novo delo slikarja Pengova

Akademski slikar Ladislav Pengov iz Ljubljane, ki služi vojaški rok v Novem mestu, slika za spodnjo dvorano doma JLA 4,85 m dolgo in 1,55 m visoko sliko, na kateri je kompozicijsko povezal ekspresionistično figuro, Valvasorjevo sliko Novega mesta in 5 plesalk v narodnih nošah posameznih republik.

Mali kulturni barometer

GLASBENI FESTIVAL — V Wallase (Vel. Britanija) se je prijšli teden končal 23. mednarodni glasbeni festival, na katerem je sodelovalo 50 ansamblov iz 28 držav. Na festivalu so zastopali Jugoslavlju KUD Branko Cvetković in Beogradu, KUD Mirko Acov iz Trilipa in KUD Slobodan Princip iz Sarajeva.

POLETNE KULTURNE PRIREDITVE — V okviru 17. ljubljanskega festivala bodo v tem mesecu na sporedu še naslednje zanimivosti: 18. julija koncert godbe »Milicee iz Ljubljane«, 23. julija — folklorni ansambel »Luziških Srbov«, 29. julija — koncert »Prških madrigalistov in 30. julija — akademska folklorna skupina »France Marolta«.

ODKRITJE SPOMNISKE PLOŠČE — Pred kratkim so v Zagrebu odkrili spominsko ploščo ob 150-letnici rojstva skladatelja Vatroslava Lisinskoga. Pokrovitelj tega

V nedeljo zvečer: »Deseti brat« v gradu na Grmu!

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE iz Celja bo v okviru prireditev »Dolenjsko poletje« v nedeljo, 20. julija, ob 20. uri priredilo na dvorišču gradu na Grmu v Novem mestu znano Jurčičevo ljudsko igro »DESETI BRAT«. Delo je priredil Andrej Inkert, režira ga Franci Križaj. Glavne vloge: Janez Bermež je Martin Spak, Bogomir Veras je Lovro Kvas, Krjavlja bo postavil na oder Pavle Jeršin, Manico pa bo zaigrala Minu Kjudrova. Nastopa ves ansambel celjskega gledališča, zato vladno vabljeni na zanimivi večer. Vstopnice v predprodaji v Domu kulture. — Na sliki: prizorček ob Krjavljevem ležišču. (Foto: V. Berk)

Čestitali smo Božidarju Jakcu

V torek, 15. julija, se je ob 18. uri na dvorišču Lamutovega razstavišča v Kostanjevici začelo sčaje, posvečeno 70-letnici rojstva umetnika in mojstra Božidarja Jakca. V likovnem salonu je bila odprta njegova retrospektivna razstava. Obiskali so jo med drugimi Sergej Kraigher, Lidija Sentjuro, dr. France Hočevar, dr. Jože Brilej, Miloš Poljanšek, dr. Josip Vidmar, Niko Silih, dr. Edgar Leopold in drugi vidni predstavniki javnega in kulturnega življenja.

Jože Radej, predsednik

Darovali so knjige

Novomeška študijska knjižnica je pred kratkim dobila vrsto knjig, ki jih je darovala Zinka Pavlinova, gospodinja iz Novega mesta, knjižnice zbirke je obogatila s svojim knjižnim darom tudi prof. Erna Muserjeva.

P. B.

ObS Krško, je odprl razstavo, nato pa je o umetniškem življenju in delu govoril dr. Emilijan Cevc. Božidarju Jakcu so nato čestitali predstavniki tržaških, koroskih, zagrebških in karlovskih Slovencev, Lado Smrekar pa mu je v imenu Dolenjskega kulturnega festivala izročil listino o častnem članstvu festivala. Slavljenec se je navzočim prisrčno in

toplo zahvalil za pozornost, nakar ga je ob navdušenem ploskanju obdala množica in mu čestitala.

Po ogledu razstave je bila v domu kulture slovesna akademija pod naslovom »Vezilo umetnikov umetniku ob prazniku«, na kateri so sodelovali številni slovenski umetniki in belgijski kraljevski moški pevski zbor.

M. JAKOPEC

Metliški učenci so bili delovni

Ko so ob koncu minulega solskega leta v osnovni šoli pregledali poleg učnih uspehov tudi izvensolsko dejavnost učencev, so videli, da je 267 otrok ali 56 odst. sodelovalo vsaj v eni dejavnosti, mnogi pa tudi v dveh ali treh. Tako je pri pevskem zboru pelo 140 učencev, v folklorni skupini plesalo 26 učencev, v tamburaškem krožku pa je igralo 25 učencev. V glasbeni krožek se jih je prijavilo 14 in prav toli-

ko v likovni krožek, medtem ko je gospodinjstvi krožek štel 12 članic. Učenci so se udeleževali še v šolskem športnem društvu (40), pri Partizanu (76), pri mestni godbi na pihala (14), v glasbeni šoli (30), pri gasilcih (24), sodelovali so tudi pri mnogih šolskih proslavah, partizanskem pohodu itd. Vsekakor dokajšnja razgibanost mladih ljudi, ki se že zdaj pripravljajo za bodoče naloge v življenju.

JOŽE ŽUPANČIČ:

Novomeška mlada leta slikarja Božidarja Jakca

Te dni se spominja slovenska kulturna javnost pomembnega življenjskega jubileja našega slikarja-grafika Božidarja Jakca. Rodil se je

pred 70 leti, 18. julija 1899, v Novem mestu, v Brunerjevi hiši na Bregu, kjer so imeli Jakčevi tisti čas gostilno v najemu.

Jakca ni znan samo v našem ožjem krogu, glas o njem je segel tudi prek meja naše ožje Slovenije. Poznajo ga kot umetniškega ustvarjalca po vsej državi in Evropi, pa tudi v Ameriki, Afriki in drugod, saj je Jakca mnogo potoval in se izpopolnjeval v velikem svetu. Vseposod je mnogo skiciral, risal in ustvarjal portrete in krajine, ki so utirile njegov umetniški sloves.

Zelo dobro ga poznajo v Ameriki, kjer se je mudil dvakrat. O prvem potovanju po tej celini je izdal s pomočjo svojega mladostnega prijatelja pisatelja Mirana Jarca knjigo v dveh delih »Odmeki Rdeče zemlje«. Izšla je 1932. Slikar Jakca je

prispeval ilustrativni del, spremni tekst pa je napisal Miran Jarc na podlagi pisma, ki mu jih je pisal sošolec in prijatelj Božidar s popotovanj po Ameriki. Delo je umetniško edinstveno.

O Jakcu piše več knjig

O Jakcu pišejo mnoge knjige. Med najbolj reprezentativnimi je lepa monografija o njem, ki je nedavno izšla pri Državni založbi Slovenije. Temelji na biografsko in kritično študijo o jubilarju je napisal dr. France Stelč. Izšla je istočasno v dveh jezikih: v srbsčini pri Muzeju II. zasedanja AVNOJ v Jajcu in v slovensčini pri DZS. S to knjigo sta jugoslovanski založbi zelo posrečeno počastili 70-letnico mojstra in partizana Božidarja Jakca.

(Se bo nadaljevalo)

Vrhovo: otvoritev nove ceste

V nedeljo so slovesno odprli novo asfaltirano cesto Radeče — Bošanj. Najprej je bil sprevod motornih vozil, zatem pa je PD Vrhuvo priredilo proslavo ob 50-letni-

ci ZKJ. Prisotni so bili tudi predstavniki občinskih skupščin iz Laskega, Celja, Sevnice in Krškega ter republiškega cestnega sklada iz Ljubljane. Po proslavi so slovesno odprli 9 km dolgo cesto.

S. Sk.

NOVO!

tus

- uničuje mesece in mesece
- brez vonja
- komarje, muhe, brenclje...
- v stanovanjih, lokalih, skladiščih, gospodarskih prostorih...

kjer **tus** stoji ali visi tam insektov več ni!

samo ENA skatlica zadostuje v prostorih do 40 m²

tus-nov način odstranjevanja mrčesa

za njihovo srečo skrbi narava

za vašo garant

POHIŠTVENA INDUSTRIJA POLZELA

ki po nizki ceni in meri za vsak dom izdeluje lepo in sodobno pohištvo

Zahtevajte v trgovinah izdelke garant

Avtomobili renault po meri vaših zahtev in vaših možnosti

Renault 4

prostoren, zanesljiv, varčen
845 CCM, 30 KM (SAE)
5 vrat, 5,5 l/100 km
Cena: 1.037,06 USA \$
Ndin 10.631,-
931,73 USA \$,
Ndin 9.678,-

cosmos

Zastopstvo tujih firm Renault, Alfa Romeo, M. A. N. Gibo Same, Alpina...

Ljubljana, Celovška 32, telefon: 313-141 in 51-455

Komaj zadovoljivo

Končano je tekmovalje nogo metašev v celjski podzemni nogometni ligi. Z uvrstitvijo Brežice, ki so tretje, in Rudarja s Senovga, ki je četrta, smo le delno zadovoljni. Po uspešnem startu Brežičanom smo upravičeno pričakovali višjo uvrstitve, vendar so ostali na tretjem mestu. Senovčani bi lahko z malo več sreče bili v samem vrhu, vendar tudi četrto mesto ni uspeh. Tekmovalje je pravzaprav kon-

čano, kljub temu da nista bila odigrani dve tekmi.

KONGNA LESTVICA:

KOVINAR	18	13	1	4	55:17	37
PAPIRNICAR	18	13	0	5	56:26	29
BREŽICE	18	10	1	7	41:41	31
SENOVO	17	10	0	7	56:34	29
VOJNIK	18	9	1	8	49:40	19
OLIMP	17	7	2	8	55:36	16
LJUBNO	18	7	1	10	39:42	15
SOSTANJ	17	6	1	10	27:58	13
POLZELA	18	5	1	13	24:66	11
BOC	18	4	2	12	31:59	10

Na krajevni praznik Žužemberka, 13. julij so odprli novo asfaltno športno igrišče, na katerega so suhokranjci lahko ponosni. Mladi bodo zdaj imeli lepo priložnost za zdravo športno udejstvovanje. (Foto: S. Dokl)

SPODBUDNO. PRESENETLJIVO IN LEPO!

Trebanjcem prvo mesto, Žužemberčanom pa igrišče

Suha krajina je dobila lepo športno igrišče - Trud prizadevnih telesnovzgojnih delavcev je poplačan - Prvi turnir za odbojkarje Trebnjega

Krajevni praznik Žužemberka so s pridom izkoristili tudi športniki in športni delavci v suhi krajini. Na ta dan so odprli novo asfaltno igrišče pri soti in odigrali prvi odbojkarški turnir na njem.

Športno igrišče, ki je namenjeno za mali nogomet, rokomet, odbojko, košarko, tenis in k. t. l. je bilo eno najlepših na Dolenjskem, ko bo dokončno urejeno. Manjkajo namreč še atletska steza in naprave za atletiko. Prepričani smo, da bo novi športni objekti razgibali telesno vzgojno dejavnost v suhi krajini, ki se doslej zaradi slabih pogojev ni mogla razviti.

Prvi odbojkarški turnir je upešno potekal. Privedel je do goste pobede moštva republikanskega liganca Trebnje in ekipo Novolesa iz Straže. Številni gledalci, ki so se zbrali ob igrišču, so bili priče

zanimivim in hrobenim igram. Trebanjci so bili premočan nasprotnik, saj so oba nasprotnika premagali s potovčno močjo. Drugi dve ekipi pa sta bili že naenkrat, vendar so domačini, ki sta jih vodila inž. Štor in Mrvar, sicer igralca Trebnjega, bili za spoznanje boljši in so poravnali borbeno novolesovce. Končni vrstni red je realen: Trebnje je na prvem mestu, sledita: Partizan (Suha) in Novoles (Straža).

Rezultati: Partizan (Trebnje) : Partizan (Suha) 2:0 (15:8, 15:10); Partizan (Trebnje) : Novoles (Straža) 2:0 (15:7, 15:9); Partizan (Suha) : Novoles (Straža) 2:0 (15:9, 15:3).

Najboljša sesterica tega turnirja je bila: inž. Štor, Babušek, Opara, Primož, Mrvar in Golč. Srečanje je dobro vodil Robert Romih iz Novoga mesta. ST

MLADI ATLETI LEPO NAPREDOVALI

Novomeščani na sedmem mestu

Lani osvojili 11. mesto, letos pa so že sedmi - »Kraljica športa« vleče mlade - Načrtno delo z najmlajšimi je obrodilo bogate sadove

Atletska zveza Slovenije je tudi letos razpisala absolutno ekipno prvenstvo Slovenije v atletiki, v katerem sodelujejo vse atletske organizacije. Največ so napredovali mladi novomeški atleti, ki so lani bili enajsti, letos pa so že na odličnem sedmem mestu: sbrali so 100 točk več kot l. 1968. Na trinajstem mestu je

TVD Partizan iz Kočevja, ki že dalj časa preživlja krizo. Uradni vrstni red absolutnega ekipnega prvenstva SRS na 1969: 1. KLADIVAR (Celje) 1667,5, 2. OLIMPIJA (Ljubljana) 1252,5, 3. MARIBOR 829,5, 4. TRIGLAV (Kranj) 501,5, 5. GORICA 496, 6. RUDAR (Trbovlje) 315, 7. NOVO MESTO 222,5, 13. KOČEVJE 61,5 itd.

Lepo uvrstitve so Novomeščani dosegli tudi v zvezni konkurenci. Med mladinci, kjer je nastopilo 30 ekip, so Novomeščani pristali na odličnem 19. mestu. Članice so nekoliko slabše, vendar smo namo opozorili na zahtevno konkurenco, dekleta so na 23. mestu v državi.

Mislimo, da posebni komentarji niso potrebni. Novomeški atleti, ki so v glavnem pionirji in mladinci, se s svojimi dosežki uvrščajo še med najboljše v naši republik, obenem pa se ozirajo po vidnejših mestih tudi v zveznem avstralskem merjenju moči.

Sadovi dela z mladimi atleti so že vidni. S strojnimi benenjem strokovnjakov, ki vodijo in usmerjajo delo atletov, lahko pri-

PRIDITE V PREČNO

V nedeljo, 30. julija, bo ob 9. uri na novomeškem letališču v Pračni republiko prvenstvo letalskih modelarjev v kategoriji motornih modelov in letelich kril.

Organizacija tekmovalja je zaupana novomeškemu aeroklubu, ki se bo potrudil dobro organizirati to zanimivo tekmovalje, na katerem bo nastopilo nekaj več kot 40 tekmovalcev iz LJUBLJANE, PTUJA, MARIBORA, CELJA, KRANJA in NOVEGA MESTA.

Ne zasužite priložnosti, ogledite si to zanimivo tekmovalje!

Krčani uspešno startali

V prvem kolu tekmovalja v vaterpolu za pokal Plavalna zveza Slovenije sta se v Krškem srečali ekipi Celulozarja in Ljubljane. Srečanje se je končalo neodločeno 3:3 (0:0, 1:2, 1:0 in 1:1). Obe moštvi sta igrali nervozno, zato je bila igra raztrgana. Domačini so pokazali boljšo tehniko, vendar niso izkoristili vseh priložnosti za zadetek. Zadečke za Krčane so dosegli: Mugoša, Zlatič in Lesenski.

Celulozar: Ganc, Turk, Ziberna, Bizjak, Mugoša, Jesenčnik, Humar, Kravos, Kranj, Potočnik in Zlatič.

V ponedeljek so vaterpolisti Celulozarja gostovali v Kopru, kjer so izbojevali malenkostno, vendar zaslužno zmago nad Kopranji z 1:0. Strelca je bil Vojko Mugoša in prvi četrtini golje Krčani so igrali dobro, veliko streljali, vendar so večkrat zadeli samo vratnice. Posebno sta se odlikovala Dušan Zlatič in Vojko Mugoša. Vratar Danilo Ganc ni dejansko imel nobenega dela.

I. HARTMAN

Ana Praznik - prvakinja

Na ženskem sahovski prvenstvu Slovenije v Ljubljani je tekmovala 7 sahistk. Presenetljivo je zmagala članica SK Kočevje Ana Praznik, ki je premagala vse svoje nasprotnice. Kot republikanska prvakinja se je uvrstila na državno prvenstvo. Lanskoletna prvakinja Pongračeva je zasedla konaj 6. mesto.

Vrstni red: 1. Ana Praznik (Kočevje) 6 točk; 2. Pilberšek (Maribor) 3,5; 3. Pridi (Maribor) 3; 4. Berčič (Ljubljana) 2,5; 5. Jeraj (Ljubljana) 2,5; 6. Pongrač (Celje) 2 in 7. Istenič (Novo mesto) 1,5. I. S.

Dolenjci v zlati sredini

Na mladinskem sahovskem prvenstvu Slovenije za posameznike, ki je bilo od 1. do 10. julija v Zagorju ob Savi, je zmagal Domžalčan Marjan Štak. Mladinci iz Kočevja in Novoga mesta so v tej konkurenci startali prvič, zato od njih nismo pričakovali kaj več kot pridobitev dragocenih izkušenj.

Kljub vsemu so bili nekateri v prvem delu tekmovalja na vodilnih mestih: Karničnik je po drugem kolu vodil, Podkoritnik pa je bil po šestem kolu na četrtem mestu. Kasneje so vsi pustili in se morali zadovoljiti z mesti sredi tabele. Stane Podkoritnik je v igri s nekaterimi nasprotniki zalgal zelo dobro in končno pristal na dovetnem mestu: Mako Vovk se je zelo trudil in bi lahko z zmago v

zadnjem kolu dosegel drugo kategorijo - to mu je preprečil Mariborčan Štrénik, ki je bil zanj le premočan nasprotnik: Rudi Karničnik je v boljših in celo dobljenih položajih dojal hude napake in partije kar po vrsti izgubljal; Tone Rakovič je iz nerazumljivih vzrokov borbe večkrat predal; Karl Kapš pa si je od vseh dolenjskih predstavnikov najbolj prizadeval, vendar mu manjka tekmovalnih izkušenj.

Končni vrstni red: 1. Marjan Štak - (Domžale) 8 točk, 9. Stane Podkoritnik (Kočevje) 6; 12. Mako Vovk (Kočevje) 5,5; 13. Rudi Karničnik (Kočevje) 5,5; 14. Tone Rakovič (Kočevje) 5,5 in 17. Karl Kapš (Novo mesto) 4,5. IVE STANIČ

Od tu in tam

■ **CELJE** - Sredi prejšnjega tedna je v Celju nastopila večja skupina novomeških atletov na mednarodnem atletskem mitingu za memorial partizana - atleta Ferda Skoka. V zahtevni mednarodni konkurenci je največ uspeha imela atletinja Meta Zagorc, ki je v metu kopja zasedla 3. mesto (K. R.).

■ **NOVO MESTO** - V ponedeljek dopoldne so mladinci, vključno v RD Novo mesto, imeli pregledno ribiško tekmovalje v lovu rib s plovcem. Lovili so v Točki vodi. Nastopilo je 18 ribičev. Zmagal je Iztok Podergajs s 710 točkami, sledijo: Tomaz Savelj 480, Boris Oklešen 470, Rudi Periš 380, Karel Doboš 350 itd. Najboljših pet ribičev je prejel lične diplome (V. V.).

■ **ČRNOMELJ** - Novo ustanovljeni rokometni klub BELT se je prvič predstavil pred svojo publiko na rokometnem igrišču pri gimnaziji. Srečali so se s Semicani in na veliko presenečenje doživeli poraz s 13:12 (A. L.).

■ **KOSTANJEVICA** - Za soboto in nedeljo 19. in 20. julija so prizadevni ribiški delavci pripravili dve tekmovalji: v soboto popoldne in tja v noč bo zanimivo tekmovalje za največjo ribo, drugi dan pa se tekmovalje v lovu s plovcem. Kostanjeviki ribiški delavci vabijo na ribiški piknik vse ljubitelje narave (S. T.).

■ **NOVO MESTO** - V torek, 27. julija, bo ob 19. uri v Novem mestu tradicionalni hitropoteni sahovski turnir v počastitev dneva smage. Sahovski društvo Novo mesto vabi sahiste, da se udeležijo tega turnirja. (N. N.).

■ **NOVO MESTO** - Novomeški ELAN je zapustilo nekaj boljših nogometašev, ki so Novomeščanom prigrabili drugo mesto v ljubljanski conski nogometni ligi: odšli so k vjškemu. Vodstvo kluba se je odločilo, da njihovo izgubo nadomesti s štirimi nadarjenimi nogometaši iz banjaltskih nogometnih klubov Zeljeznicarja in BSK. Krepka pomoč bo Novomeščanom vsakogar prišla prav v zahtevnih tekmah. Jeseni (R. D.).

■ **NOVO MESTO** - Teniško prvenstvo Novoga mesta se ne premakne nikamor naprej. Zadnje čase je zaradi slabega vremena bila odložena vrsta dvobojev, ki bi morali biti že odigrani. (S. T.).

■ **NOVO MESTO** - Občinska zveza za telesno kulturo je vpisala devet športnih delavcev v dopisno solo pri šolskem centru za telesno vzgojo v Ljubljani. Če bo šlo po sreči, bo Novo mesto dobilo dve leti dni trenerje za naslednje panoge: streljanje (2), kegljanje, gimnastiko, košarko, odbojko, tenis, nogomet in rokomet. (B. B.).

■ **DOLENJSKE TOPLICE** - Telesnovzgojni delavci v agornjem delu Krke predlagajo, da bi v Dolenjskih Toplicah ustanovili plavalni klub, v katerem bi vključili plavalce Žužemberka, Soteske, Straže. Vavte vasi in Dolenjskih Toplic. Menijo, naj bi klub delal v okviru zdravilišča Dolenjske Toplice, ki bi lahko mladim plavalcem omogočilo vadbo (P. S.).

■ **NOVO MESTO** - V mladinski atletski reprezentanci Slovenije, ki bo nastopila v avstralsko mestu Linz, bosta nastopili tudi dve novomeški atletinji, Meta Zagorc in Ivica Jakše. (N. N.).

■ **VELENJE** - Mladinsko atletsko solo, ki jo organizira Atletska zveza Slovenije, obiskuje tudi osem nadarjenih novomeških atletov. (K. L.).

■ **BREŽICE** - Pred kratkim je bil končan v Čatežih Toplicah plavalni tečaj, na katerem so se naučili plavanja otroci iz Ribnice na Pohorju in Brežic. Pozimi pa bo obisk vrnjen, saj se bodo mladi Brežičani na pobočjih Pohorja učili smučanja (M. G.).

Cenik malih oglasov

CENIK vsak oglas do deset besed - 10 Ndin, vsake naslednje besede 1 Ndin. Za naslov v upravi lista: pribitek 1 Ndin. Za oglaševanje s ponudbo na upravo lista pod geslom: pribitek 3 Ndin.

Redni zasedni naročniki Dolenjskega lista imajo pri vseh malih oglasih, desetih preklicih in podobnih objavah 20-odstotkov popusta, pri zahvalnih in osmrtinskih 50-odstotkov popusta, vsi tisti, ki s oglasom iščejo službo, pa 40-odstotkov popusta!

AB Agraria
BREŽICE

STE V ZADREGI ZA DARILU?

Sopek nageljčkov je primerno darilo za vsako priložnost. - Naša dnevna proizvodnja je več tisoč cvetov v 6 barvah. - Zahtevajte v vaši najbližji evetličarni

nageljčke iz vrtnarije Čatež

TESTENINE

Pekatele

TESTENINE

TESTENINE

IVO PIRKOVIĆ

Vedre in razburjive ZGODBE vaškega zaščitnika

(3. nadaljevanje)

Minilo je okoli deset dni, ko so kakih dvajset jetnikov, med njimi tudi vaškega zaščitnika Luzarja, odpeljali v živinskih vagonih v Ljubljano. S postaje so jih gonili zvezane v okrožne zapore na Miklošičevi cesti. Cerovec so v takih posebah v temno in vlažno luknjo, v kateri ni bilo toliko prostora, da bi se na golih opečnatih tleh izlegli. Skozni majtno linico pod stropom je prihajala medla svetloba. Že drugi dan pa so ga premestili v sobo št. 64 v drugem nadstropju, kjer so bili sami boljši ljudje, profesorji, učitelji, dva živinozdravnika... vsega okoli štirideset jetnikov. Poznal je samo sodnika doktorja Viktorja Brežnika.

Mučno so se vlekli tedni in meseci. V februarju (1943) so ječarji desetim obtožencem natakali lisice, jih navezali na dolgo vrvi in gnali pred tuje sodnike. Nihče ni bil prebuden v skrbeh, saj so slišali, da ne smejo Italijani nič več streljati talcev. Sodbe so postajale milijeje. Partizanski komandir Drago Suhličko je dobil prejšnji dan samo še dvajset let, Roza Barbaričeva iz Novoga mesta polovico manj. Ko so nekdo partizanko obsojili na došmrtno ječo, se je na glavo zasmejala. »Saj je vseeno, pet, deset ali došmrtna,« je pripomnila, »svsi samo do konca vojne.«

K Luzarju je prisel tu človek in mu pošepetal, da ga bo po službeni dolžnosti zagovarjal. Cerovec je bil čisto oproščen, ko je napej zopet svoj talent, s kakršnim se je v prejšnji svetovni vojni hojalval vrh rodoljubi Svajke iz oških Budjovljov.

Čevljar Luzar se je še isti dan, 22. februarja zvečer, vrnil domov. Slišal je, da že tretji dan divja silovita bitka za Pietarje. Italijani so s topovi poskušali razbiti partizanski obroč okoli bolih in jih s tanki rešiti popolnoma uničenja. Ranjen je bil tudi Luzarjev sodnik z Gracarjevega turma Slapnik iz štajerskih Konjic. Partizanska krogla mu je vzele še tisto malo veselja služiti tuju, kolikor mu ga je bil vcepil kaplan Mohar, da se je Stajecer pozneje samo še izmikal vojščini.

Drugi dan zjutraj so se skozi Cerovi log vračali hrvaški bataljoni nazaj čez Gorjance.

»Spet smo uničili eno gnezdo hudičevih podgan,« je mimo Luzarjeve hiše godel Jože Mamik Dolinar iz Orhovice, ki je videl Hrvate.

Vaškemu zaščitniku ni kazalo, da bi čakal doma Starovanov in Ločanov s tistimi dolgimi musketami. Sedaj, ko so bili tepeni in so morali v varstvu italijanskih tankov sramotno bežati, bi jim bilo težko zopet navesti kakšnih ganljivih bajk.

Pobral je nekaj sil in koptis s svojih čevljarških polic in krenil za Hrvači čez gore.

Domneke rajonce je našel v Kolajah: Janeza Sisko s Tolstega vrha, orožnika Tiso in druge. Kuhl jim je Janez Rolih s Praproče. Cerovski zaščitnik je postal sedaj rajonski kurir. Po gorjanskih senožetih je kosil seno za konje, ki so v Dučičih pri Sv. Nedelji služili partizanskim ranjencem; skrbel pa je tudi, da so bili vsi dobro obuti. Rajon se je nenehoma selil po žumberških vaseh, prihajal tudi na Suhor, Lužo, Jugorje in v Podgorje na krajski strani.

Iz Luzarjevih dolgih zgodb bi hotel izstrgati samo še eno, močno vznemirljivo in napeto, v kateri je Cerovec zopet pokazal svoje izredne prirodne sposobnosti.

Politično in vojaško vodstvo Osvobodilne fronte je oklevalo pomflostitev za vse domobranci, ki se bodo predali do 15. septembra; drugi bodo vpisani v seznamе vojnih hudodelcev. Londonski radio je bilo resno pozval, naj nemudoma nehajo s svojo vojaško tlako nemškimi nacistom in se brez odlašanja prijavijo najbližjim partizanskim komandam. Z oklicem je bilo treba seznaniti vse domobranci posebej; tudi tisto v Sentjerneju.

Kurir Luzar je v takem zjetoj zavijek letakov v notranji žep suknjice priložil še nekaj radijskih vestil in Poročevalca, se oborožil in krenil čez Gorjance na krajsko stran. Po Penđerjevki se je previdno pripeljal na Brežek. V Gajcu je v gosto rveje vtaknil puško. Skril je tudi bombe, nahrbtnik in klobuk. Nad potokom, ki izvira izpod Starega Prežeka, se je sklonjen zastrel v mlado Gajčanko, ki je zajemala vodo in jo nalivala v brenčo. Iz notranjega žepa mu je visel debel sveženj. Nič ni slišal, kdaj mu je za hrbet prišla sovražnikova patrolja; štirje domobranci se vržejo nanj in ga zgrabijo.

Prišli so od Klire, od koder se Luzar ni nadejal nevarnosti. Zada je prihajala dolga kolona, mogoče kakih petdeset belih iz Sentjerneja. Kurir jih pozdravi z dvignjeno pestjo, tako je bil zmeden. Spet se je zmotil.

»Kaj imaš tu?« osorno zakriči Mrak, brat komandanta Sentjernejske posadke, in Luzarju potegne sveženj iz suknjice.

»Kaj imam?« nalvno zaletne rajonec, »rad berem, pa sem vzel. Če imate kaj vi, tudi vzamem.«

»Kje pa si dobil?« vpraša Mrak.

Z „Orlom“ na Luno - in z Lune na Zemljo

Ves svet te dni od ure do ure napeto pričakuje, kaj bodo povedali televizijski in radijski napovedovalci in kaj bodo poslali v svet časniharjev tseh kontinentov. V jug zahodnem kotu Morja mru, med kraterji Sabine, Molke in Maskelyne, naj bi 21. julija 1969 dva človeka z negotovimi koraki prvič stopila na tla naše starega spremljevalca Meseca. — Po reviji Hobby objavljamo vzorni red potovanja, ki siane ameriko že do zdaj nekaj več kot 25 milijard dolarjev.

Če bo šlo vse po sreči, bo velikanska in mogočna raketa Saturn 5 letos 16. julija ob 14.32 po našem času poletela z raketske rampe na vesoljskem letališču Kennedy na otoku Merritt. Ta dan, jim spajkoma pristala. Pakja so medtem uradno krsčili za „Orla“, vesoljska ladja Apollo 11 pa je dobila ime Columbia.

Kdo bo prej na Luni?

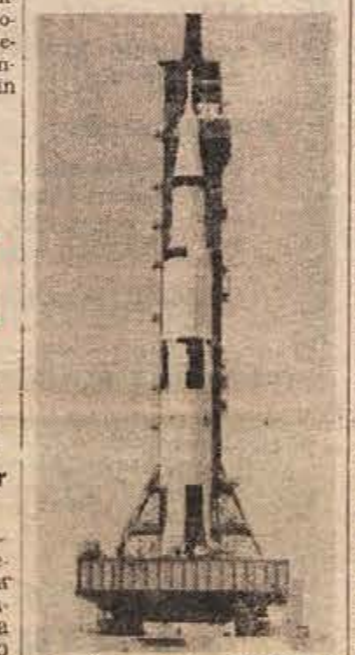
Ko v torek popoldne pišemo te vrstice in sestavljamo zadnje članke za današnja števila, se nihče ne ve, kaj so poslali Rusi na Luno s svojo zadnjo raketo. Ta hip, ko zaključujemo novo število Dolenskega lista, tudi se ne vemo, če morda kakšna nepredvidena težava ne bo preprečila starta velike rakete, s katero se bodo popeljali trije Američani v vesolje, dva izmed njih pa naj bi stopila prvič v zgodovini človeštva tudi na Mesec. Bralce zato prosimo, da upoštevajo čas, ko smo zaključevali današnje število in se posebej v njej ot stran. Možna so najrazličnejša presenečenja, ki jih bomo doživeli v sredo in naslednje dni — vse do ponedeljka, ko naj bi (po našem času) tudi pri nas videli prva človeka na Mesecu.

Če bo morda potrebno polet prestaviti, je novi najugodnejši čas za valet 18. julija. V tem primeru bodo morali kraj pristanka na Mesecu premakniti nekoliko proti zahodu.

Trije možje, ki jim je zaupana ta enkratna in zgodovinska naloga, so prelekušali vesoljci: Neil A. Armstrong, Edwin E. Aldrin in Michael Collins.

Prva stopnja rakete — vesoljsko ladjo usmerili v 185 km visoko orbito okrog Zemlje. Tam bo letela s hitrostjo 28.000 km na uro in bo obletela Zemljo v dobrih 88 minutah. Ko bo drugič obkrožila naš stari planet — dve uri 44 minut in 18 sekund po vzletu — bodo se enkrat prižgali tretjo stopnjo in povečali hitrost rakete na skoraj 40.000 km na uro. Ta hitrost bo potisnila vesoljsko ladjo v nov tir, ki bo v obliki zanke vodil okrog Meseca in zopet proti Zemlji.

Šele 56 ur po vzletu se bodo vesoljci lotili svojega odgovornega in napornega dela. Po kovinskem predoru, ki povezuje vesoljsko ladjo z Mesečevim pajkom, bodo pripravili vse potrebno za letelce pajka od matične ladje. Delo bodo končali približno 71 ur po vzletu ali 5 ur pred prihodom v Mesečevo površino.

»Lumina raketa« SATURN V, v katero so te dni uprte oči sto in sto milijonov prebivalcev našega planeta.

Čas kratkih dvanajstih let, ki je minil od prvega umetnega satelita do stopanja človeka na površino drugega zemeljskega telesa, predstavlja v zgodovini človeštva samo trenutek. Pa vendar bi potrebovali veliko prostora, da bi lahko našli samo imena vseh pionirjev vesolja, ki so šli po poti Jurija Gagarina.

Doslej je še 33 vesoljskih ladij s človeško posadko poletelo v vesolje, da bi omogočili dvorčni astronomtoma, da stopita kot prva človeka na površino Meseca.

101 uro in 42 minut po vzletu Bosta Armstrong in Aldrin prižgala glavno raketo za spust in zaceca leteli in svojo raketo. To se bo zgodilo natanko 30. julija ob 21.11. V naslednjih 720 sekundah se bosta vesoljca pripravila za pristano na Luni.

Na desni: oče ameriških raket Werner von Braun

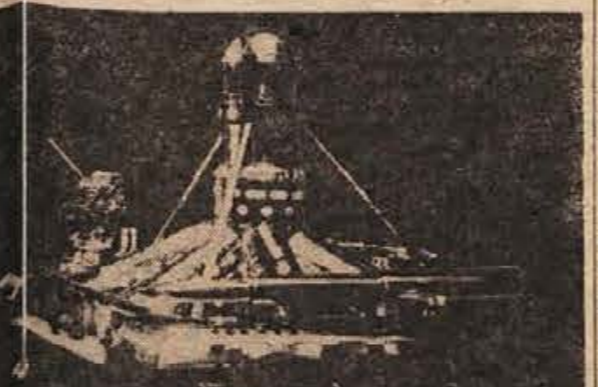
Kaj bodo jedli na Luni

Organizatorji zgodovinskega poleta na Luno so morali misliti na vse, seveda tudi na hrano. Na vesoljsko ladjo Armstronga in Aldrina, lahko si bosta privoščila navadno južno ali pa obilen obed. Na voljo jima bo za malico lahko slanina, posušene breskve, sadni sok, jabolčka in nekaj kock sladkorja. Če pa bosta pri kosanju po »bledi Luni« (kot poje naša narodna pesem) postala brez lačna, si bosta lahko privoščila kurjo juho goveji paprikaš, nekaj sadnih kock, punč in oranžni sok. Razen tega so jima pripravili v tubah še sunoko, duranjo pečenko v omaki, majonezo, kruh in posušeno sadje. Ves čas tudi ne bosta brez osvežitnih pijad.

Mesečevo površino, 120 ur ali podružni meter med Mesečevimi letni se bodo sprožile pajkove noge in naprava bo pristala.

Sprihod po Mesečevi površini bo trajal približno 2 uri in 36 minut. V tem času vesoljca ne bosta nabrala samo kamnov in vzorcev, temveč bosta postavila tudi posebno napravo za merjenje potresov, poseben reflektor in preiskala svoje vozilo. Kamenje oč rudnine, ki jih bosta nabrala na Luni, ne bodo smeje biti težje kot 36 kg.

Skoraj 10 odstotkov svoje bivanja na Mesecu bosta vesoljca preživela zunaj varnostnega območja Mesečevega pajka, 21. julija ob 18.50 bosta pripravila rakete in se dvignila proti nebu. Od vzleta z Zemlje bo v tem hipu preteklo 124 ur in 18 minut. Kasneje se bosta matična ladja in pajek nad Luno spet spojila. Armstrong in Aldrin bosta vrnila v vesoljsko ladjo.

Kako si Američanci ta čas predstavljajo sovjetsko vesoljsko postajo...

TEMELJNA IZOBRAZEVALNA SKUPNOST BREŽICE razpisuje

za šolsko leto 1969/70 ŠTIPENDIJO

za študij pedagogike - psihologije

Kandidati naj vložijo prošnje pri Temeljni izobraževalni skupnosti Brežice najpozneje do 30. 7. 1969.

Prošnji je treba priložiti zadnje šolsko spričevalo in dokazilo o premoženjskem stanju staršev ter kolek za 2 dinar.

Kdo bo koga prosil za potni list ob pristanku na sočasnjem »fantovskem soncu«? (Karikatura iz lista Chicago Sun Times)

Vesoljca bosta ves čas tu in tu fotografirala in posnela vsak trenutek svojega (veganega) dejanja. Posnetke bodo strokovnjaki kasneje prebrali za ocenjevanje bare na Mesecu, ki jim zdaj manj zanikajo.

Dva dni kasneje ob 17.24 bo spat napoči odločilni trenutek: vesoljska ladja se bo vrnila v gosto zemeljsko ozračje. Slabe črti ure pozneje, ob 17.49, bodo vesoljci pri 195-urnem letu pristali na Tihem oceanu.

V KOPITARNI je izgubilo 95.000 din

Kopitarna Sevnica je 14. julija dvignila na banki 310.000 din za osebne dohodke za junij. 95.000 din teža denarja so po plačilnem seznamu spravili v zalepke, s preostankom pa so nameravali narediti isto 15. julija. Denar, ki je bil že v zalepkah, so spravili v manjšo blagajno, druga pa v večjo. Ključke od blagajne je blagajničarka predala v čuvanje publikačnemu uslužbencu, ključ upravnih prostorov pa so bili kot vedno pri vratarju.

Ko so 15. julija zjutraj ob šestih odklenili manjšo blagajno, so ugotovili, da je 95.000 din čez noč izginilo, medtem ko je 215.000 din ostalo v večji blagajni nedotaknjeno. Tudi upravni prostori Kopitarne so bili 15. julija zjutraj zaklenjeni kot vedno. Zadevo raziskuje komisija UJV iz Celja.

Prijateljska kupčija

Takrat, ko moj fičko ni hotel potegniti več kot sto, sem se odločil, da ga bom prodal.

Zakaj ga prodajaj, saj je čisto lepo ohranjen! — me je vprašal prijatelj Fajfa. — Ves, pravijo, da je najbolje, če se fičko zmeš, ko jih ima takote šestdeset tisoč. Potem ga začne počasi lomiti. Zda j mu odpove to, zdaj ono. Vzdrževalni stroški naraščajo in... — In avto je vsak dan manj vreden, — mi je vskočil v besedo. — Tako nekako, tako, — sem kimal. — Ali več za takega kupca? — Počakaj, da pomislim, — je rekel Fajfa, se zastrel v nebo, si grizel ustnice in gubal čelo, kot da napeto premišlja. — No, kar tako sem mislil, saj ga bom že prodal, — sem dejal, da Fajfa ne bi preveč napačil možganov. — Ti, ali več, da vem za kupca?! — je rekel in se tlesnil z dlanjjo po pleši. — Koliko pa bi hotel za nj? — Milijon in tristo jurjev. Med braji je vreden. — A, toliko pa ne boš dobil! Zda j pa niso časi, da bi kdo dal za rabljenega fička, ki ne gre več kot sto milijon in tristo jurjev... Če boš dobil milijon, boš lahko vse, — je potrdil. Sicer pa, veš, fička kupuje moj prijatelj Zganc, saj ga poznaš? — A Zganc? Seveda ga poznam. Dobro ga poznam, — sem mu pritrdil. — Saj je tudi moj prijatelj. — Veš, prijatelju priporočati rabljen avto, saj razumeš, ne? To je hudičevo nevarna naloga, — je hitel gobežati. Naj se potem kaj naredi, kdo je ta ustran? Jaz, ki sem mu ga priporočil... Ti gotovo ne boš hotel slišati... — Kaj naj se zgodi? — sem vprašal. — Sicer pa, veš, nikogar ne bi hotel ogoljufati. Dal bi ga tudi za milijon dvesto in še vse rezervne dele, originalne, ki sem jih kupil v Trstu, bi dal zraven. — Ti, to se pa lepše sliši, — je prikimal. — Kakšne originalne dele pa imaš? — Vse za generalno: bate, obročke, verigo, lozaje, ventile, svčke, tesnila in še nekaj drobnarij, — sem mu naštel. — Ritkaj, — je vzdihnil in pokazal s kazalcem na svoje čelo. — Saj poznaš tisti vic o norcu, ki ni razločeval koleno od komolca? Nekaj ti predlagam! — Kaj? — Če daš fička v generalno s tistimi deli, se ti ga upam prodati za milijon tristo. Velja? — Počakaj, da premislim! Koliko bom pa plačal za generalno? — Kaj boš plačal? Če daš ti vse nadomestne dele, bo to bogatejša... Petnajst, dvajset jurjev. — No, to bi pa šlo, — sem pristal. — Poznaš koga, ki bi dobro in hitro napravil? — Poznam, to je brat mojega kolega Springringa. Mehanik — non plus ultra. V treh dneh boš imel fička iz generalne, — je hitel zatrjevali. — Dobro. Koliko boš pa ti zahteval za posredovanje? — sem vprašal. — Jaz? Daj mi! Kaj me ne poznaš? — se je čudil. — Jaz sem zadovoljen, če lahko napravim komu uslugo... — To je pa lepo od tebe, Fajfa, — sem ga pohvalil in ga potrepeljal po ramenu. —

Takih ljudi je danes malo, ki bi komu napravili zastoj kako uslugo. — Sem pa tja se pa še kdo dobi. — je rekel skromno. — Kdaj in kako boš pa vso to zadevščino uredil? — Hja, da ti po pravici povem, jaz nisem trgovec. Če bi ti hotel...? Pa ne zastoj, Fajfa, nočem, da bi se zastoj pahal. Jaz tebi fička in ti vse tole urediš z mehanikom, z Zgancem in tako dalje, in ko mi prineses milijon tristo tisoč, jih dam tebi sto... Velja? — Velja, — je prikimal Fajfa in stegnil roko. — Kupčija je bila skienjena. Fajfa je odpeljal fička in nadomestne dele in točno čez tri dni prinesel domenjono vsooto. Od nje sem odšel sto jurjev njemu. — Tu bi se zgodba lahko končala, če se ne bi šele zapletla. — Čez teden dni je pri nas popoldne pozvonilo. Pred vrati je stal Zganc. — Kaj dovolik, da vstopim, — je rekel mrko. — Prosim, — sem rekel hladno. — Kaj se je zgodilo? — Se bova pogovorila... — Prosim. Sediva tu! Ali s nikom ni kaj v redi? — Kaj pa tako trapasto sprašuješ? Saj menda ne boš tajil, da nisi vedel, kaj prodajajš... — Jaz? — Ja, kdo pa! Sem jaz prodal tebi fička ali ti meni? Tisti gumpec Fajfa skomizga z rameni in pravi, da nima nič pri tem... — Kaj pa se je pravzaprav zgodilo? Jaz sem izročil Fajfi fička in vse nadomestne dele za generalno. Vse ostalo je uredil on... — Kakšno generalno? — je zajajal Zganc. — I, generalno vendar. Dogovorila sva se, da mi jaz dan vse originalne dele, on pa preskrbi mehanika, ki bo opravil generalno. — Kateri mehanik? — je hotel vedeti Zganc. — I, tisti Springring, brat njegovega kolega, s katerim skupaj delata. — sem pojasnjeval. — No, ta je pa lepa! Pri Springringu je sedaj fičko. Lahko ga greš gledat! — Ja, kaj ni Springring napravil generalne? — sem vprašal. — Kakšne generalne? — se je zdaj čudil Zganc. — Springring je pred tremi dnevi zamenjal samo svečke. Lahko ga pogledaš! En cilinder je zariban, ventili so zažgani, ležaji tolečajo, veriga je raztegnjena... kar oglej si! Sicer pa mislim, da si toliko postal... — Seveda sem. Toda, kaj hočeš od mene? — Kaj hočem? Milijon in štiristo tisoč, ki sem jih dal Fajfi, ti pa vzemi pri Springringu fičko! — Kaj si neumen? Jaz sem dobil od Fajfe milijon in tristo tisoč in sto sem jih dal njemu za posredovanje in generalno. In dat sem mu tudi vse originalne nadomestne dele... — Aaa, — je obstal Zganc z odprtimi usti. — Potemtakem naju je prijatelj Fajfa oba prijateljsko pofajfal!

(Honorar 100 din)

TINE RENGAN

PHED NAJDRZNEJSIM PODVIGOM VSEH STOLETIJ

Ljudje na Mesecu

Poseben dopis od dopisnika Tanjuga iz New Yorka pred zgodovinskim poletom ameriških vesoljcev na Luno — Ali bo uspelo dejanje, o katerem so sanjali največji duhovi vseh časov, odkar je človek obljubil Zemljo?

Leta 1866 je inženir Sylvester Marsch prošil oblasti države New Hampshire in Združenih držav Amerike, da bi lahko zgradil železniško progo, dolgo pet kilometrov in pol, ki bi peljala na vrh planine Washington. Crogledni oblatniki so dvignili glas. Trdili so, da je to »prav tako neumnost, kot če bi kdo poskušal zgraditi progo do Meseca«. Železniška proga je bila zgrajena, čeprav seveda ne do Meseca; mali vlak, ki je zadnjih 100 let neutrudno prevažal turiste na vrh imenovane planine, pa je v tem času le prevozil razdaljo, ki je enaka razdalji do našega naravnega satelita.

Prav je, da zabeležimo ta mali dogodek prav zdaj, ko je »prograj do Meseca za človeštvo resnično odprta. Res je — turistični vlak po njej ne bo vozil, imamo pa rakete in z njimi pridemo do Meseca v poltretjem dnevu. Pa vendar sta neznanje in do stikrat odsotna fantazija tako globoko vtisnjena v naravo človeka, da se ne bi tudi zdaj našli veliko udeležnih ljudi, ki smatrajo narčne o kolonizaciji sončnega sistema za prav tako »nemogoče«, kot je bila izgradnja kratke železniške proge do vrha planine Washington pred dobrimi sto leti. In to kljub temu, da živi človeštvo že v dvanajstem letu »vesoljskega časa«.

Kamenček z meseca

Začetek novega obdobja je zabeležil prvi sovjetski sputnik s svojimi signali »bib-bips«, ki jih je »Udjal, ko je z neveljavno hitrostjo drvel okoli Zemlje in obkrožal prebivalce našega planeta, da je v njihovem življenju nastopilo popolnoma novo poglavje. S svojim vsestranskim »jezikom« so radijski signali opozarjali ljudi, naj se

prilagodijo na nove vrste prilagajanja, če se žele aktivno vključiti v novo dobo in če ne žele zavostiti v stari.

To prilagajanje ni lahko; znanost in tehnologija se razvijata sino hitro in težko jima je slediti. Čelo mnogi idajni očetje vesoljskih podvigor niso predvideli, da bo razvoj tako buren in hiter. Malo pa jih je, ki bi to dandanes priznali. Eden izmed redkih med njimi je nobelovec Harold Urey, ki je dejal: »Prinesite mi kamenček z Meseca, pa vam bom povedal, kako je nastal sončni sistem.«

Mala izpoved

Te dni je Harold Urey povedal tale dogodek: »Lajka je že krožila po vesolju, ko je sam dal nekemu časnika ju intervju v zvezi z možnostmi za človekov pristonek na Mesecu. Odgovor nobelovca je bil docela negativen; ne-realno, predrago in za znanost brez pomena! Besede, ki jih je izrekel, pa so velikega znanstvenika še isti večer napotile, da se je v svojem kabinetu globoko zamislil. Ko je vrednotil vsa dejstva, ki so govorila za polet ljudi na Mesec in proti njemu, se je, kot

Na desni: oče ameriških raket Werner von Braun

Sentjernejski taborniki iz čete »Samotni hraste« so te dni prečeli nekaj lepših dni v taboru pri gradu Prežek pod Gorjanci. Naučili so se precej taborniških veščin, delali so krajeje izlete, obiskali partizanske kraje in se dobro imeli. Vsak večer so kurili taborni ogenj, zadnji večer pa so pripravili lep kulturni program. Taborniki (na sliki) ob svojem taboru. (Foto: P. Miklič)

Vinica spet pred velikim slavljem

Okoli 5.000 gostov bo Vinica spet sprejela 19. in 20. julija, ko bo jubilejna proslava viniške republike in osrednje slavje občine Črnomelj v čast 50-letnice ZKJ, SKOJ in sindikatov

V soboto, 19. julija, se začne prireditve ob 18.30 z otvorilno razstavo NOB in dokumentov o viniški republiki, ki bo v osnovni šoli. Ob 20.30 pa bo na campu najprej govoril Janez Vitkovič, predsednik občinskega odbora ZKB, nato pa bo kulturni program in turistični prireditve »Noč na Kolpi«. Pripravljajo baklado, ognjemet, folklorne nastope, taborne ognje in končno zabavo s plesom. Vse gostinske usluge je tokrat prevzelo Gostinsko podjetje Črnomelj, ki je postavljeno pred veliko preizkušnjo, saj tako obširne prireditve doslej še niso nikdar samostojno organizirali. Prostor v campu bo urejen podobno kot za srečanje izseljencev.

V nedeljo ob 9.30 bo igrala metliška godba na pihalu, ob 9.45 pa bo sprejem udeležencev mladinskih pohodov po kurirskih poteh iz NOB. Mladina črnomaljske, metliške in najbližje hrvaške občine bo iz širih smeri pod vodstvom prvoborcev prišla na Vinico. Osrednja slovesnost bo ob

10. uri v campu. Po zdravnem govoru sekretarja občinskega komiteja ZKS Jožeta Vajsa bo govorila Vida Tomšič, članica sveta federacije, ki je pred vojno kot komunistka dalj časa delovala v Beli krajini. Po kulturnem programu, v katerem se bodo predstavili

li domači recitatorji in folkloristi, bo na prireditvenem prostoru spet zabava.

Organizatorji prireditve se ponovno naidejajo množičnega obiska na Vinici, saj se bo po doslej zbranih prijaviteljih slovesnosti udeležilo nad 5.000 domačinov in gostov od drugod.

Spet prispevki izseljencev za pokopališče pri Roku

Naši izseljenci iz Clevelanda in Toronta so se spet izkazali s pomočjo odbora, ki ureja pokopališče pri Roku. Pred kratkim je Jože Stariha z ženo poslal 30 dolarjev, Matija Hutar 20 dolarjev, Ana Požar 5 dolarjev, Marija Ivec 5 dolarjev, Matija in Nežka Golobič 15

dolarjev. Navedeni so darovalci iz USA, medtem ko sta iz Kanade poslala Alojzija Stariha 10 dolarjev in Tila Jakša 10 dolarjev.

Odbor se vsem lepo zahvaljuje, posebno pa tistim darovalcem, ki nimajo na pokopališču pokopanih svojcev, a so vseeno priskočili na pomoč, in zbiralcu prispevkov, rojaku Mitiji Hutarju, ki je tudi sicer zelo delaven v okviru Belokranjskega kluba v Clevelandu, kakor tudi Matiji Golobiču, ki je ob prihodu v domači kraj izročil prispevke.

JOŽE HUTAR

Preločanov ni na sestanke

Franc Balkovec, odbornik iz Preloke, je na občinski seji v Črnomlju povedal, da so imeli jeseni v vasi sestanke, na katerem je bilo zmenjeno, da bodo popravili cesto, ki je pozimi zavoljo hudega klaneva neprevozna. Ljudje so doslej z lopatami hodili pred avtobusom in odmetavali sneg, zmeraj pa tega ne bodo delali. Ker se za obljubo o popravilu ceste nihče ne zmeni, vaščanov ni več na sestanke.

Poročilo o inšpekcijah sprejeto

O delu medobčinskih inšpekcijskih služb na območju občine Črnomelj so razpravljali na nedavni občinski seji. Odborniki so poročilo sprejeli, še prej pa zastavili več vprašanj, na katere je odgovoril načelnik oddelka za medobčinsko inšpekcijo v novem mestu Franc Kotnik. Največ pripomb je bilo glede slabo vzdrževanih cest, vendar se je izkazalo, da gre v večini kritiziranih primerov za ceste III. reda, med katerimi ima nadzor republiška cestna inšpekcija.

23 čakalnic za šolske otroke

Otroci, ki se z avtobusi vozijo v šole na črnomaljskem območju morajo zdaj v lepem in slabem vremenu čakati na prostem, kar je pozimi in v dežju že marsikomu nakopalo prehlad. Po nedavno sprejetem programu razvoja otroškega varstva bodo v občini Črnomelj v naslednjih petih letih postavili 23 montažnih avtobusnih čakalnic na Bednju, v Adlešičih, Cerkevšču, Pavišičih, na Desincu, v Čudnem selu, Tribučah, pod Bezgovcem, v Ručetni vasi, v Petrovi vasi, na Lokvah, v Stranski vasi, na Orešnjecu, v Omoti, na Strekljcu, v Kotu, Radenci, Balkovcih, na Preloki, v Ziljah, na Daljnih njivah in na Sinjem vrhu. Čakalnice bodo veljale 69.000 din, postavljali pa jih bodo postopoma.

43.228 zdravniških pregledov

Zdravniki splošne prakse v ambulantah črnomaljske občine so v letu 1968 opravili 20.703 prvih pregledov bolnikov, 22.523 bolnikov pa je ponovno prišlo v ambulante, tako da je bilo vseh pregledov kar 43.228. Od tega števila je bilo 21.797 aktivnih zavarovancev, 14.104 drugih zavarovanih oseb, 6.115 kmečkih zavarovancev in 1.212 ostalih.

Otvoritev ceste preložena

Organizatorji proslave ob 50-letnici viniške republike so računali, da bodo ob tej priložnosti lahko svečano odprli tudi asfaltno cesto do Vinice, vendar je otvoritev spet preložena: Cestno podjetje Novo mesto namreč ne more do roka opraviti zaključnih del na cesti.

Občinske seje ne samo v Črnomlju?

Odbornik Metod Plut iz Semiča je na zadnjem zasedanju občinske skupščine Črnomelj predlagal, naj bi bile v prihodnje občinske seje tudi v drugih krajevnih središčih in ne zmeraj v Črnomlju.

„Mar naj zadnji konec od sekam?“

Martin Bajuk, zasebni avtoprevoznik, ima že dve leti smolo - Zdaj niti delati ne sme

Ob točilni misli metliškega bifeja pri avtobusni postaji se vsa kdan izmenjavajo novice o dnevnih dogodkih. Tako sem našel tudi na mlajšega moškega, ki je govoril,

da mu je delo od 1. julija dalje prepovedano. Prošila sem ga, naj še meni razkrije svojo zgodbo:

— Oče mi je umrl na Rabu. Kot edini sin sem po končani osnovni šoli ostal pri mami. Ko sem prišel od vajakov, nisem dobil primerne službe zato sem šel v Nemčijo. Dva leti sem postavljala sidarske odre na visokih stebrih in na cerkvah. Dilo je naporno in nevarno delo. Mučil sem se in varčeval, da sem lahko kupil star tovornjak. Po dveh letih sem prišel domov, še nekaj časa delal v BETI, ker sem potrebo-

val denar za carino. Nisem mogel dovolj privarčevati, moral sem se se pošteno zadolžiti. Moj 6-tonski kamion je v Nemčiji veljal 25.000 din, 36.000 din sem plačal za carino in še 9500 din za registracijo.

Lani 17. julija sem začel voziti. Največ sem vozil za Cestno podjetje v Karlovcu. Delal sem cele dneve in počasi odplačeval dolg, ko me je letos spomladi kamion stisnil. Zlomil sem si ključno kost, tri rebra in si poškodoval hrbtenico. Dva meseca spet nisem mogel delati. Komaj sem ozdravel, še me je

doletela nova nesreča: od 1. julija dalje zasebniki ne smemo več voziti kamionov, ki imajo nad 5 ton nosilnosti.

Kaj naj naredim? Tovornjak je star, nobeno podjetje ga ne bo odkupilo, voziti pa s njim ne smem. Mar naj mu zadnji konec odsekam, da bo manjši?

Ostal sem brez dela, brez socialnega zavarovanja in v breme svoji ženi. Na črno si ne upam voziti, ker so kazni zelo velike. Zdaj čakam! Vsak dan prebiram časopise, če bodo predpisi o avtoprevoznikih le spremenjeni. To je moje edino upanje. R. B.

Nova skupščina, novi organi

Na zadnji seji občinske skupščine je bilo imenovanih 8 odborniških komisij, 7 svetov in 8 upravnih odborov občinskih skladov

Na pomladanskih volitvah izvoljena nova občinska skupščina je šele na juljskem zasedanju izvolila svoje organe. Navajamo imena članov komisij in svetov, ki imajo z občani največ opravila.

● Komisijo za prošnje in pritožbe sestavljajo: predsednica inž. Ružica Skof in člani Ernest Šauer, Janko Bračička, Beika Barbič, Janez Videtič.

● V komisiji za zadeve borec in invalidov so: Zvonko Hanzelj — predsednik in člani Franc Jaldjevič, Jurij Malešič, Dare Flajšman, Franc Tomc, Martin Petric, Janez Tomc, Darko Damjanovič, Anton Urbas, Anton Prus, Milan Kovačič, Janez Segina in Stane Rozman.

● Svet za urbanizem, komunalne in stanovanjske zadeve ima 9 članov. Predsednik je Andrej Smuk, člani pa so Julij Nered, Martin Črnugelj, Frank Molek, Boris Weiss, prof. Jože Dular, Milan Kovačič, Janko Bračička in Karel Vardijan.

● Svet za gospodarstvo in finance sestavljajo: Slavo Prevalšek-predsednik in Jože Jankovič, Franc Kobe, Franc Vrvišcar, Andrej Smuk, inž. Janez Gačnik, Martin Črnugelj, Matija Jerman, Tone Murc, Franc Stricelj, Martin Pečarič kot člani.

● Svet za kmetijstvo in gozdarstvo ima za predsednika inž. Julija Nemanica, člani pa so Darko Molek, Tone Pezdirc, Ernest Bezenšek, Martin Pečarič, Ivan Zupančič in Ernest Šauer.

● Svet za prosveto, kulturo in telesno kulturo bo delal pod predstvom Tomija Gašperiča.

Člani sveta so Jože Gršič, Ivica Radović, dr. Tomislav Goranič, Franc Brancelj, prof. Jože Dular, Vinka Skof, Martin Črnugelj in Zvonko Pavlovič.

Viljem Fortun, novi komandir

Dosedanji komandir postaje milice v Metliki Franc Gosena je prošil za razrešnico, ker je prevzel novo dolžnost v Novem mestu, občinska skupščina pa je na njegovo mesto imenovala Viljema Fortuna, dr. zdaj pomočnika komandirja FM v Novem mestu. Tovarš Fortun je doma iz Damija pri Vinici.

Ta mesec odločitev za hotel

Na zadnji seji občinske skupščine Metlika so odborniki dobili informacijo o stanju v hotelu. Aprila je bila namreč imenovana občinska komisija, ki je pregledala poslovanje. Ta je ugotovila v vseh letih obstoja hotela 360.000 din izgube, trenutno pa je v podjetju zaposlenih 19 ljudi. Predsedstvo skupščine je obvestil odbornike, da si vztrajno prizadevajo najti dokončno rešitev za donosno poslovanje gostinskega podjetja v sklopu kakega večjega kolektiva in da bodo razgovori še ta mesec končani. Kot eno izmed možnosti za večji promet v hotelu so na seji omenili, naj bi hotel prevzel družbeno prehrano za vse metliške kolektive, ki imajo zdaj svoje kuhinje in vsak svoje režijske stroške.

SPREHOD PO METLIKI

NA METLIškEM KOPALISČU ob Kolpi kampirajo od 1. julija dalje holandski turisti. Njihova skupina šteje 40 do 50 ljudi, prebivajo pa v prikolicah, ki jih je dalo na razpoložljivo podjetje industrijskega motornih vozil iz Novega mesta. Skupine holandskih turistov se bodo menjavale vsakih deset dni. Kot pravijo, se ob Kolpi prav dobro počutijo.

PO KAR LEPI VROČINI, ki je privabila na Kolpo množice domačih in tujih kopalcev, je minuli torkel in četrtek ves dan gnevalo in prav hladno pihalo. Dež je zavril šote, pa tudi bregovi Kolpe so samevali.

OBČINSKA LJUDSKA KNJIZNICA, ki se je v maju iz gradu preselila v stavbo kmetijske zadruge na Partizanskem trgu, bo ta in naslednji mesec odprta samo ob nedeljah od 9. do 11. ure. Vabimo zlasti učence in dijake, da jo o počitnicah čim večkrat obiščejo.

V METLIŠKI TURISTIČNI PISARNI so ugotovili, da nekateri, ki so prejeli posojilo za opremo turističnih sob, te sobe zelo neradi oddajajo gostom. Treba bo lastnike ostro opozoriti, naj se drže dogovora ali pa naj vrnejo posojilo. Kljub tem neprijetno-

stim pa se je število gostov v sobah in primeri z lanskim letom precej povečalo, saj so v turistični pisarni do konca letošnjega polletja zabeležili že čez 300 nočnin.

ZLETA ČLANIC GASILSKIH ORGANIZACIJ Slovenije, ki je bil v nedeljo, 13. julija, v Ptuj, se je udeležila tudi ženska desetina iz tovarne BETI. Več članov in članic metliškega gasilskega društva pa je odšlo v Ptuj v bela kranjskih ljudskih nožah. Z močnega zleta so vsi odnesli najlepše vtise.

DRAMSKA SKUPINA METLIŠKEGA PROSVETNEGA društva študira igrano Drobniča s Koko so v Metliki ustanovljali požarno branilno. Igralci, ki v sedmih slikah prikazuje prva leta najstarejšega gasilskega društva na Slovenskem, bodo v avgustu zaigrali na preurejenem grajskem dvorišču.

Na Vinico posebni avtobusi

V nedeljo, 20. julija, bodo na viniško slavje vozili posebni avtobusi iz treh smeri:

1. Iz Semiča bo šel avtobus ob 8. uri, ustavi se bo v Stranski vasi, v Gračcu, na Krasincu, v Gribljah (8.30), v Puškovcih, v Adlešičih (8.50) ter na Preloki in v Ziljah.

2. Iz Črnomlja bo odpeljal avtobus ob 8.30, ustavi se bo na vseh postajah do Vinice.

3. Iz Spetarjev bo odhod avtobusa ob 9.15. Ustavi se bo na Sinjem vrhu in v Razvajih.

Kdaj se bodo avtobusi vračali z Vinice, bo na prireditvenem prostoru objavljeno po zvočniku. Cene prevozov bodo približno enake kot na rednih avtobusnih progah.

Velika izbira ženskih, moških in otroških letnih oblek iz vseh pomembnejših tovarn. Prodaja na 5-mesečno brezobrestno odplačilo pri

„Delektstil“ ČRNOMELJ

ČRNOMALJSKI DROBIR

PAENICA JE DOZORELA — vprašanje pa je, kako jo bodo kmetje popravili. Kjer so njive na ravni in brez kama, so zadnja leta navadno šli s kombijem, letos pa o tem ni nič ališati. Zadruga je svoje manjše tri kombije prodala, kmetje pa nimajo dovolj denarja, da bi si kupili svoje. Kaj bo s četvrtjo, saj je žanjice še teže dobiti kot kombij?

OB NEDELJAH IN PRAZNIKI je Črnomelj kot izumrl. Če je toplo vreme, se odpelje vse na Kolpo: eni s svojimi vozi, drugi s avtobusi. Občani predlagajo, naj vsaj čez poltveje vpletje več avtobusnih prog do Podzemlja in Vinice. Če bi bilo prebivalstvo o tem dobro obveščeno, bi vprašanje donosnosti posebnih avtobusov odpadlo.

POSOD ZA ODPADKE JE v mestu dovolj, zlasti ob glavni ulici

ci do postaje. In vendar je vsaj malo mesta nastilano s papirji in odpadki. Nekateri menijo, da bi moral cestni promet večkrat obiskati stari del mesta, svedra pa bi morali tudi občani odpadke metati v koše, da bi bilo mesto lepše.

ADAPTACIJSKA DELA na stavbi bivše posojilnice v Črnomlju so v zadnji fazi. Še vedno pa niso podrli hiše v Ulici Staneta Rozmana, ki se drži te stavbe in bi jo morali že zrušiti podreti, toda stranke nimajo kam izseliti. Pristojni so to vedeli že pred ulnim letom, a se niso dovolj zavabili. Vprašujemo se, od kod bodo zdaj plačevali penale, ker stavba ni odstranjena?

V IZPRAZNJENIH PROSTORIH HISE nasproti bifeja so v priložnih prostorih, kjer ni oken, prodajalci selenjave s juga uredili pravo skladišče. Hise, ki je bila še prej zanesmarjena, res ne dela mestu časti. O novi izžnici se govori že tri leta na vseh zbornih volitvah, a ni nič narejenega.

OVINEK V KOŠNIKU je bil res ozek in nevaren. Sedaj, ko so podrl del stare stavbe, ki je močela na cesto, je veliko boljše. Morali bi urediti še dve cestici, ker se promet iz dneva v dan veča.

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

Opremiti skupine prve pomoči

V vseh krajevnih skupnostih v občini Kočevje so že izvedli tečaje prve pomoči, ustanovili skupine za nudenje prve pomoči, zdaj pa bo glavna skrb, da bi te skupine dobile vsaj najnujnejšo opremo.

Skupščina občinskega odbora RK Kočevje je bila 8. julija. Na njej so se pogovorili o delu v zadnjih dveh letih, sprejeli program dela za bodoče leto in nova pravila organizacije ter izvolili nov odbor, ki je občutno pomlajen. Razen delegatov so se skupščine udeležili tudi predstavniki nekaterih podpornih članov RK, družbenopolitičnih organizacij in predsednik republiškega odbora RK Slovenije Ivo Majdič, ki je tudi sodeloval v razpravi.

V razpravi je bilo posebno poudarjeno, da nudijo sindikalne organizacije in vodstva delovnih organizacij veliko podporo krvodajalskim akcijam, ki zato vedno lepo uspejo. Nekatere delovne

uspejo. Nekatere delovne organizacije krvodajalca plačajo tisti dan, ko oddaja kri, v drugih mu ga plačajo le delno, v nekaterih pa priznajo krvodajalcu neplačan dopust oziroma opravičen iz

ostanek. Ugodnosti za krvodajalce so torej zelo različne in tudi odvisne od gospodarskega položaja podjetja. V razpravi so nekateri predlagali, naj bi imeli vsi krvodajalci enake ugodnosti, drugi pa so spet menili, naj ostane, kot je bilo doslej, se pravi, naj tudi v bodoče vsaka delovna organizacija nudi tiste ugodnosti, ki jih lahko.

Ugotovili so tudi, da so v vseh krajevnih skupnostih izvedeni tečaji za nudenje prve pomoči v primeru nesreče, večje prirodne nesreče ali vojne. V vseh krajevnih skupnostih so ustanovili posebne skupine za nudenje prve pomoči. Vendar pa te skupine še nimajo potrebne skupine za nudenje prve pomoči. Glavna naloga krajevnih skupnosti je, da opremo čimprej dode.

Razprava o ostali zelo pestri dejavnosti RK je bila bolj skromna, ker je bila zelo podrobno prikazana že v poročilu.

Volitve in imenovanja

Na zadnji seji občinske skupščine Kočevje so:

imenovali v upravni odbor sklada za reševanje stanovanjskih zadev udeležencev NOV: Andreja Kluna, Rostko Berlan, Francko Gorše, Lujzeta Ranka, Franca Olinprca, Naceta Karmilnika, Tineza Mosejca, Rajka Jenka in Franca Odbolta;

v skupščino temeljne izobraževalne skupnosti: Srečka Koširja in inž. Ivana Prežlaja (oba kot predstavnika občinske skupščine) ter Francka Korelc, Ana Lovšin-Podražaj in Jožeta Zagorja (vse kot predstavnike občanoj);

razrešili so dolžnost sodnika občinskega sodišča Jožeta Benčina, ki odhaja na novo službeno dolžnost v Ljubljano.

Nov občinski odbor RK

V novi občinski odbor Rdečega križa Kočevje so bili na skupščini RK, ki je bila 8. julija, izvoljeni: Draga Šerčer, Nada Lecič, dr. Miha Petrovič, Renka Berlan, Nežka Mihelič, Vera Košir, Mirjana Pavšič, Frane Oberč, Hedvika Pintar (vsi naštetni so tudi člani sekretariata občinskega odbora RK), Sanda Cilensek (vsi doslej naštetni so iz Kočevja), Marjana Kavran (Knežja lipa), Fanika Hočevar (Stara cerkev), Genica Kloubčar (Osilnica), Marija Mlakar (Draga), Ema Mohorič (Kočevska Reka), Feliks Šmigoc (Rudnik) in Jože Jakšič (Vas-Fara).

Nove zapornice na Rinži

Sedanje zapornice na Rinži v Kočevju so že dotrajale, zato bo vodna skupnost Ljubljana-Sava zgradila nove, vendar na sedanjem ogrožju. Pri tem bodo sedanji prehod za pešce nad zapornicami razširili, vse zapornične naprave pokrili s streho, zapornice pa bodo urejene tako, da jih bodo dvigali električno. Pri nedavnem ogledu zapornice so sodelovali predstavniki krajevne skupnosti, občinske skupščine, prizadetih delovnih organizacij in Vodne skupnosti, žal pa na ogled niso povabili tudi predstavnika ribiške družine.

Vložili so ščke

Ribiška družina Kočevje je že naročila 3000 ščuk, dolgih okoli 20 cm, ki jih bo vložila v Rinžo. Ščke bodo dobili iz Cerkljanskega jezera, veljale pa bodo s prevozom okoli 4.500 din. Vložili jih bodo predvidoma konec julija. Razen tega nameravajo vložiti v Rinžo še letos tudi krape.

Čudovit zrak in narava

Grajska poslopja v Ortneku hitro propadajo

V Ortneku smo obiskovali prof. Josipa Crnoborijsa, ki vodi sem že deveto leto na oddih mladino iz Pulja. Povedal mi je, da je tu fantastično lepo, zdrav zrak in lepa narava, zato tu lažje živi in dela.

V Ortneku pride na letovanje vsako leto okoli 500 mladih iz Pulja: poleti 4 izmene po 100 do 110 otrok, pozimi pa ena z okoli 90 otroki. Vsaka skupina ostane tu 17 dni. Dopust izkoristijo tudi za ogled bližnjih krajev in naselij ter za nabiranje gozdnih sadežev.

Prof. Crnoborijski je tudi menil, da bi se dalo v poslopih pri ortneškem gradu urediti še okoli 80 ležišč in bi tako prihajalo lahko sem letovat še več mladin iz Pulja in drugih krajev Hrvatske.

Priznal pa je, da so prostori, v katerih mladi na letuje, iz leta v leto slabši. Vzdrževati bi jih morala občina Pulj in društvo »Naša deca«, vendar za te namene nikakor ne moreta dobiti denarja. Občinska skupščina Rib-

nica bo morala vsekakor nekaj storiti, da grajska poslopja v Ortneku ne bodo propadala, se pravi doseči, da jih bodo Puljčani vzdrževali.

Občina Pulj je dobila grad Ortnek v uporabo za 50 let, v zameno pa je oddala glavnemu odboru ZB Slovenije zemljišče v

Banjolah. Če bo šlo tako naprej, bo imela občina Pulj po 50 letih v Banjolah namesto zemljišča le po letovišče, občina Ribnica pa namesto gradu — zemljišče (slabše se bodo namreč podre, ker niso zadovoljivo vzdrževane).

Nova klavnica v Ribnici?

V Ribnici se je pred kratkim sestala posebna strokovna komisija kmetijske zadruge, ki vodi priprave za gradnjo klavnice. Klavnica bo veljala okoli 4 milijone din. Prizadevanja je podprli tudi združeni svet KZ. Komisija pa meni, da KZ sama ne bo zmogla investicije. O obliki sofinanciranja gradnje bo prihodnji mesec razpravljali svet za gospodarstvo pri občinski skupščini. Zanimivo je, da se v Ribnici resno pripravljajo na gradnjo prav letos, ko pričakuje klavnica KGP v Kočevju okoli 400 tisoč din izgube.

Ribnike urejajo

Ribiška ribiška družina je začela urejati opuščene ribnike na območju Novih njiv. V njih nameravajo gojiti postrvi krape in ščke. Predvidoma bo v ribnikih dovoljen tudi športni odlov. Če bodo ribiči, ki so resno prišli za delo, vse to, kar je predvideno, že letos uredili, bo Ribnica pridobila privlačno izletniško točko. Prav bi bilo, da bi za zamisel pokazal več zanimajta tudi svet krajevne skupnosti, ki naj bi poskrbel za ureditev okolice ribnikov.

Nov plan odstrela divjadi

Odstrelili bodo nekaj več jelenov

Prvotni predlog plana odstrela divjadi za lovske leto je občinska skupščina Kočevje zavrnila. Pripravljen pa je že nov predlog, ki predvideva, da bo na območju lovskih družin odstreljenih letos 90 jelenov, medtem ko je bilo lani odstreljenih 80.

Plan odstrela jelenov so povečali na območju lovske družine Predgrad za 5, in to na račun prehodne divjadi, se pravi tiste, ki prehaja iz gojitvenega lovišča v revir lovske družine. Ostalim lovskim družinam, kjer je škoda povzročena od divjadi, najobčutnejša, niso ponovno zvišali plana odstrela, ker je bilo zvišanje upoštevano že pri prvem predlogu plana, ki ga je občinska skupščina zavrnila.

Poudarjeno pa je, da mora biti odstrel izvršen točno po planu — predvsem velja to za mlado divjad in košate — ker bo v nasprotnem primeru prirastek jelenov večji, s tem pa bo večja tudi škoda, ki jo povzročajo. Za 5 jelenov bo povečalo odstrel tudi gojitveno lovišče »Roga« v revirju Velika gora, s čimer bo

ustrežno zahtevi krajevne skupnosti Draga.

Na zadnji seji sveta za gospodarstvo je bilo sprejetih tudi več drugih predlogov odborikov in krajevnih skupnosti, npr.: ustanovljena bo arbitražna komisija, za urejanje škode bodo pristojni tudi predstavniki krajevnih skupnosti, izpopolnjen bo cenik kmetijskih pridelkov, ki je osnova za pravično ocenitev škode, ustanovljen je sklad za povračilo škode (pri Lovski zvezli) itd.

Končno le več nočin

Junija letos so v HOTELU PUGLED v Kočevju zabeležili 804 nočnine (654 domačih in 150 tujih), v istem mesecu lani pa le 592 (438 domačih in 154 tujih). Število domačih nočin je junija letos zelo poraslo, tujih pa nekoliko padlo. Zanimivo je, da je sestav tujih turistov letos precej drugačen kot lani. Lani so prenočevali v hotelu največkrat zahodni Nemci (65-krat), Avstrijci 38-krat, Američani 36-krat in Čehoslovaki 9-krat; letos pa Avstrijci 56-krat, zahodni Nemci 40-krat, Angleži 21-krat in Italijani 20-krat.

Mladinci — ribiči

Ribiška družina Kočevje namerava ustanoviti tudi mladinsko sekcijo in je že začela zbirati kandidate. Ko se jih bo prijavilo 10, bodo sekcijo ustanovili. Mladinci bodo lahko ribarili le pod nadzorstvom ribičev.

Tudi pionirjem izdajajo ribolovne dovolilnice za počitniški ribolov. Zanje velja 10 din. Izdajajo pa jih pri Turističnem društvu. Pionirji lahko ribarijo le pod nadzorstvom staršev ali ribičev.

»RDECI DEKNI«, ansambel električnih kitar iz Maribora, ki je pred kratkim gostoval v Šekovem domu, je nekatera mlade zelo razveselil. V dvorani so stakali po stolih in tako povzročali škodo. Zaradi takih nerodov, ki jih povzročajo posamezne skupnice mladih poslušalcev ostrih glasalov, uprava doma ne bo oddajala dvorane za te vrste koncertov.

»VEČ SKUPIN IZLETNIŠKOV« je obiskalo Kočevje za 4. julij. Z avtobusi so se pripeljali iz Škofje Loke, Raven na Koroskem in od drugod. Po ogledu mesta in Šekovega doma so se zadržali na kosilu v Kočevju, nato pa so se odpeljali v Kočevski Rog na Bazo 20 in naprej na Dolensko.

ZE 12 VOZNIŠKIH IZPTOV je bilo letos v Kočevju. Na zadnjega, ki je bil pretekli teden, je prišlo 32 kandidatov (od tega 6 žensk), vendar jih je še pri izvedenem delu padlo kar 15. Nekateri so imeli celo nad 20 napočnih odgovorov.

Cene v Kočevju in Ribnici

Pretekli ponedeljek so veljale v trgovinah s sadjem in zelenjavo v Kočevju in Ribnici naslednje maloprodajne cene (din za kg):

Kočevje		Ribnica	
krompir	1,05	1,25	
svetle zelje	1,90	2,00	
fišol v zrnju	5,80	5,50	
	in	7,05	
stročji fišol	2,80	3,50	
čebula	2,10	3,20	
osen	6,20	24,00	
solata	2,30	3,00	
paprika	4,70	4,70	
paradižnik	3,20	3,10	
kočevje	4,50	3,90	
petušilj	6,00	6,30	
cvetača	5,60	5,60	
rdeča pesa	1,90	2,90	
kumare	2,60	2,90	
jabolka	3,50	4,00	
hruške	3,80	6,00	
marelice	4,50	4,70	
brezkeve	4,70	5,40	
limone	7,30	7,00	
banane	6,20	6,40	
ringlo	3,50	5,00	
ajca (cena za kos)	0,65	0,70	

DROBNE IZ KOČEVJA

PRVE ZLATNIKE in srebrnike so tudi kočevski zbirali kovanec in denarja težko prikavali. Veselje pa je bilo zaman. Oudna emisija in še bolj prodaja, pa tudi visoke cene so kočevskim zbiralcem osemogolile nakup. Dobili so le nekaj srebrnikov. S takim načinom prodaje (samo v centralnih bankah) spominski kovanci niso dosegli svojega namena — spomin na AVNOJ.

TRIDA PREDJE doboletni julija, ko so pričakovali največji donos medu, morajo čebelarji hraniti s sladkorjem. Ovetja ni več, ker je trava pokolena, hoja pa zaradi slabega vremena ne mudi. Samo meditev hoje bi lahko rešila čebelarje, ki jih je letošnja zima zelo prizadela.

KOČEVSKA NOVICE

Denar za šolstvo je razdeljen

Izvršni odbor TIS Ribnica je napravil razpored, koliko denarja bo dobila posamezna izobraževalna ustanova — Največ za šolo v Ribnici

Izvršni odbor temeljne izobraževalne skupnosti Ribnica je končno na svoji seji 7. junija le pristal na podpis pogodbe, da bo za potrebe vzgoje in izobraževanja dobila ribniška TIS iz republiških virov letos 200.000 din manj, kot je bilo prvotno predvideno. Za vzgojo in izobraževanje bodo tako zbrali v ribniški občini 1.698.000 din iz republiških virov (RIS) pa bodo dobili 1.288.000 din dopolnilnih sredstev.

Ta denar je izvršni odbor razdelil tako: osnovni šoli Ribnica 1.633.000 din, osnovni šoli Sodražica 629.000 din, osnovni šoli Loški potok 405.000 din, za prevoz učencev do osnovnih šol 113.000 din, nižji glasbeni šoli 125.000 din, delavski univerzi 18.000 din, ostalo pa bo obvezna rezerva in za bančne stroške.

Izvršni odbor je iz svojega predračuna izločil finansiranje knjižnice v Ribnici, ki je zaprosila za 45.120 din dotacije. Ni še znano, iz katerih virov bo občinska skupščina zagotovila denar za knjižnico.

Na seji so sklenili tudi, da bodo otroškim varstvenim ustanovam v Ribnici in Sodražici zagotovili za izboljšanje prostorov in opreme 55.000 din in za opremo na novo ustanovljene Posebne osnovne šole 30.000 din. Razen tega so sklenili, da bo TIS sofinancirala modernizacijo telovadnice v domu TVD Partizan v Ribnici.

Predsednica izvršnega odbora TIS Milena Borovac je ob

zaključku seje opozorila, da se predstavniki javnosti, ki so izvoljeni v izvršni odbor TIS zelo neredno udeležujejo seji. Zaradi tega mora preostali del odbora sam sprejemati zelo odgovorne odločitve. Zato bo izvršni odbor v prihodnje obveščal delovne skupnosti, katerih predstavniki ne prihajajo na seje, in zahteval, naj take člane zamenjajo.

Na letovanje v Pulj

V »Jugoslovanskem rekreacijskem centru« v Pulju bo letos letovalo 125 šolarjev iz ribniške občine. Oskarjni dan bo veljal 12 dinarjev, stroške za letovanje otrok pa bodo plačali starši.

Koliko otrok iz ribniške občine bo letos letovalo v raznih zdravstveno-rekreacijskih domovih, še ni znano. Občinska skupščina je v te namene zagotovila v letošnjem proračunu 3000 din, kar pa je z ozirom na potrebe precej malo.

Bjelovarčani v Sodražici

37 mladih Bjelovarčanov je prišlo 9. julija prvič letovat v Sodražico. Nastanili so se v osnovni šoli. Mladi Bjelovarčani so doslej dvakrat letovali v Ortneku. V ribniški občini je še precej zelo lepih, a žal turistom povsem neznanih pa tudi ne dovolj opremljenih krajev.

RIBNIŠKI ZOBOTREBCI

ANSAMBEL LOJZETA SLAKA je privabil v Prigorico veliko ljudi, pravijo, da okoli 1000. Veseljeni prostor gostine »Pri Korini« je bil poln, goste pa so razigrane poskočne vije.

O ASPALTRANJU CESTE med Zapotokom in Sodražico je bilo še precej napisano, med drugim tudi, da bodo dela začeli v začetku julija. Verjetno se je nekje zataknilo. 31. avgusta, ko naj bi bila cesta asfaltirana, pa se hitro bliza.

GOB JE BILO letos malo. Posebno redki so bili jurčki in še ti črvi. Nabiranci lahko upajo le, da jih bo jeseni več.

SKROMEN JE ribniški šivilski trg, vendar kar dobro založen s primorskim sadjem. Petošniki imajo adaj večjo letno,

medtem ko so cene na trgu in v trgovini približno enake.

DOVOLJ SENA bodo letošnji tudi v visinskih območjih občine. Na loškopostojških luhih je trave dovolj. Košnje opravijo kmelje hitreje, ker imajo precej kosilnic.

VEDNO VEČ sobotnih in nedeljskih turistov zaide v ribniško občino. V naravi prežive dan, pečejo čevpčiče in drugo, vse skupaj pa tudi zamijejo. Tako jim dan mine v lepem razpoloženju, pa še počeni je tak izlet.

REŠETO

Zakaj LABOD zapuša Kostanjevico?

Za 150 šivilj s kostanjeviškega območja bo v Krškem vedno prostor

Ko se je delavski svet podjetja LABOD odločil za preselitev kostanjeviškega obrata v Krško, se je opiral na ugotovitve komisije, v kateri so bili razen članov kolektiva še zastopniki Kostanjevice in načelnika za gospodarstvo občinskih skupščin Krško in Novo mesto.

Komisija je preučevala gra- divo o razvoju in poslovanju podjetja ter ob tem tehtala možnosti za prodajo izdelkov doma in na tujem. So glasno je menila, da LABOD sam ni kos zagošči obstoj obrata na dveh krajih, v Krškem in v Kostanjevici. Na predlog komisije so v podjetju naredili sanacijski načrt za ta obrat.

Podjetje je obvestilo repu- blički rezervni sklad ter ob-

skupščini Krško in Novo mesto, da potrebuje 7.500.000 dinarjev posojila za obdobje osmih do desetih let. Uporabilo bi ga za osnovna in obratna sredstva in do leta 1972 postavilo v Kostanjevici nov industrijski obrat za 300 delavcev. Do se- raj je bilo v Kostanjevici zaposlenih 120 šivilj. V pri- hodnje bi po tem načrtu tu- di v Krškem povečali števi- lo zaposlenih od sedanjih 120 na 300.

Republički sklad skupnih rezerv posojila ni odobril, ker v tem primeru ne gre za preureditev proizvodnje, ampak le za ureitev delovnih pogojev. Novo mesto občinska skupščina ne more pomagati,

ker so njebe rezerva za deset let vezana za izgube steklarne. Iz Krškega so spo- ročili, da prav tako nimajo na voljo sredstev, ker jih morajo odobriti za pre- usmeritev industrije na Se- novem.

Po vseh teh poskusih se je podjetje končno odloči- lo za reševanje obrata z la- istnimi močmi. Analiza pro- duktivnosti v Kostanjevici za pol leta nazaj je pokazala, da ta zaostaja za 6 do 8 odst. Zradi tega je delavski svet sklenil vsaj začasno pre- seliti vse delavce in stroje v Krško, kjer so delovni pogo- ji boljši. Občinski skupščini pa je celotni kolektiv nepre- ključno obljubil da bo v t- jem stalno zaposlenih po 120 do 150 delavci s kostanja- viškega območja in da bodo imeli šivilje iz teh krajev zagotovljen brezplačen prevoz na delo.

J. TEPPEY

Senovo: besede so rodile dejanja

Na Senovem je bila pred dnevi razširjena seja komi- sije za družbenoekonomsko vprašanja pri občinski kon- ferenci ZK. Prisoten je bil tudi Zvonko Dragan, predsed- nik istoimenske komisije pri OK ZKS. Na seji so razprav- ljali o naporih komunistov za prousmeritev premo- govniške proizvodnje v druge in- dustrijske veje. Ugotovili so, da so večletne želje postale resnica. Sodelovanje komu- nistov senovskega območja z občinsko skupščino in repu- bličkimi organi je bilo uspe- šno. Besede so rodile dejanja. Namesto rudnika bosta zrasla na Senovem keramič- na industrija in kovinski obrat mariborske METALNE. Lokalne možnosti za reševanje teh zadev so izčrpane, zato na Senovem upravičeno pričakujejo pomoč republike in zveze.

Dosedanja prizadevanja pri reševanju prihodnosti Seno- vega je komisija ugodno oce- nila, saj je postopek za pre- usmeritev proizvodnje že v teku. M. Z.

Slabo obiskana pokojninska razprava

Predsedstvo občinskega sin- dikalnega sveta v Krškem je 9. julija obravnavalo predlo- ge z javne razprave o težah novega pokojninskega in in- validskega zavarovanja. V kr- ški občini so bile razprave na Senovem, v Krškem in Kostanjevici, vendar so bile slabo obiskane. Udeležilo se jih je komaj 90 ljudi. Kljub temu je bilo danih nekaj tehtnih pripomb.

Večina se jih zavzema za to, da bi bila osnova za pri- dobitvev pokojnine 40-letna delovna doba za moške in pet let krajša doba za žens- ke. Zavarovalci so menili,

da bi morala biti pokojnina rezultat vloženega deleža, se- veda pa ne bi smeli povsem zanemariti socialnih elemen- tov. Pokojninski sistem bi moral biti stabilnejši, da bi lahko zagotovili enakomerno rast pokojnin v skladu z osebnimi dohodki, ki pa mo- rajo biti odraz vloženega dela.

Zelo peteče je vprašanje invalidov. Ker to zadeva pre- dvsim zaposlene pri rudniku na Senovem, bodo organizirali o tem posebno razpravo. Predsedstvo je dodalo k raz- pravi nekaj svojih predlo- gov. M. Z.

IMPERIAL je tako potisnjen v hrib, da v taki stiski ne more več dolgo ostati. Obrat za izdelovanje žvečilnega gumija bodo preselili v Staro vas, kjer nameravajo graditi novo tovarno. (Foto: J. Teppy)

KRŠKE NOVICE

TEHNIŠKA SREDNJA ŠOLA je s postavitvijo delavice in so- dobnejšo opremo učilnic pridobila pogoje za verifikacijo, razen te- ga pa je omogočila dijakom vse-

V veliko težjih razmerah dela za sedaj še poklicna šola. Učenci se stiskajo v zaslinih učilnicah v s- gradbi bivše komunalne banke in Avto-moto društva. Vse dneve morajo slediti pouku pri luči, ne- prijetno pa je tudi to, da spleh nimajo urejenih sanitarij.

MREŽO VZGOJNOVARSTVEN- NIH USTANOV v krški občini želijo še povečati, ker so potrebe po varstvu vsak večje. V me- stu sta bili ob predložitvi ustano- vi po zastugi krajevnih skupnosti na novo urejeni. Tudi prostori v Brestanici in Kostanjevici so pri- mernejši, je vrtec na Senovem ne stiska v zaslini stavbi gasilskega doma. Vsi otroški vrtec so pri- ključeni osnovnim šolam. Stariši so nosili v glavnem le stroške za prehrano otrok, vse druge iz- datke pa je poravnala temelj- na izobraževalna skupnost. Letos mislijo na ustanovitev vrca v Le- skovcu.

GLANI KOMITEJA OBČIN- SKE KONFERENCA ZK so na

seji 9. julija sklenili, da bodo ak- tivno sodelovali pri bodočih raz- prava in delu za poenostavitev volilnega sistema. Na seji so ugo- tovili, da so bili pri pripravi le- tošnjih volitev nekaterih posame- niki iz vrst ZK popolnoma pasivni. Delno opravilcu to časovna stis- ka, v kateri se je odvijal volilni postopek, neurejenost volilnih enot in zapletenost volilnega si- stema. Veliko bolj uspešno je bi- lo delo komunistov pri pripravah na referendum za samoprispevek. Organizacije so vsepovod sklo- vale razgovore s članstvom in mu posredovale podatke o nerzd- nih razmerah v krški osnovni šoli. Komunisti so povod podprli napore šolnikov, skupščine in dru- gih za upravičenost referenduma.

VESTI IZ KRŠKE OBČINE

Rejenci bodo šli na morje

Iz Pišec in okoliških vasi bo šlo letos na morje 27 otrok. Toliko jih niso spravi- li skupaj še nobenkrat. Za oddih v Savudriji so izbrali predvsem zdravstveno šibke otroke iz revnih družin. Brezplačno letovanje so o- mogočili sedmim učencem. Največ je prispevalo za leto- vanje Društvo prijateljev mladine, ki je prihranilo za te namene izkupicek pustne veselice — 1.350 dinarjev. Leto- vanje rejencev so plačale liste občine, iz katerih so o- troci doma.

Telet primanjkuje

Na Bizeljskem so imeli za- dnje mesece slabo ponudbo živine. Minuli teden (9. juli- ja) se je odkup prvič pove- čal. Kmetijska zadruga ku- puje živino za MESNINO v Celju. Cena kljub majhni po- nudbi še ni poskočila. Krave so plačali po 5,50 do 5,60 din- kg, teleta po 8,70 din, odoj- ke pa po 9,50 do 9,70 din kg. Veliko telet za pitanje pokupijo v teh krajih Hr- vatje, zato je odkup pri za- drugi manjši.

VENEC TALCEM IN BORCEM iz študentovskih rok. K spomeniku v Pišecah sta ga na letošnjem pohodu po poteh Kozjanskega odreda položila dva študenta visoke politične šole v Ljubljani. (Foto: J. Teppy)

KDO BI PRESTEL KILOMETRE, KI SO JIH PREKOPALI

Vsaka hiša po 2.000 din za vodovod

Krajevna skupnost ni mogla pomagati, ker je brez denarja

Krajevna skupnost Pišec se je lani in letos spravila na veliko delo. Prebivalci porabijo vsako prosto uro za napeljavo vodovoda do Orehovca, Brez- jiz in Podgorja. V Dedno vas je voda že pritekla, ker ima prosti padec. Na druga dva odcepa jo bo morala poganjati črpalka. Kaj več o tem bo pove- dal tajnik centralnega vodovodnega odbora Avgust Molan.

»Tovaris Molan, koliko ste do sedaj zbrali denarja za vaš vodovod?«

»Okoli 190.000 dinarjev, vendar to še ne bo zadost- valo. Precej draga bo monta- za črpalke in gradnja re- zervoarja. Krajevna skupnost ni mogla nič primakniti, ker nima denarja. Vsaka hiša je prispevala povprečno po 2000 dinarjev, nekatere pa še več. Ruzen tega je prišlo na gospodinjstvo še okoli 150 in prostovoljnega dela. Ljudje so bili zelo zelo pridni.«

»Kdaj bo vodovod končan?«

»Računamo, da sred avgu- sta. Do takrat moramo postavi- ti rezervoar pod Lov- skim domom, vgraditi črpal-

ko in položiti cevi od izvira do rezervoarja.«

»Ali niste sklepali tudi o samoprispevku?«

»Seveda smo, maja letos je bilo to. Dogovorili smo se za 10-odstotni prispevek od katastrskega dohodka. Na ta način pričakujemo, da se bo zbralo okoli 26.000 dinarjev. Denar bomo delno porabili za vodovod, za urejanje va- ških poti in dodatno opremo zobne ambulante. Trenutno je najbolj nujno popravilo poti, ki jih je močno razdr- lo zadnje neurje.«

»Ali veste, koliko kilome- trov cevi ste že položili?«

»Na odcepu Pišec-Ore- hovec — Brezje 7.650 m, na od-

cepu Pišec-Podgorje 4725 m in na odcepu Pišec—Dednja vas 5.119 metrov. V teh šte- vilkah sem že upošteval pri- ključke do hiš. V razmero- ma kratkem času smo veli- ko napravili, čepravno se lja- dje težko odtrgajo od svoje- ga dela. Kljub temu nih- ne godrnja, saj za vodo no- ben trud ni odveč.«

J. T.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Preteklih štirinajst dni so v bre- žiški porodnišnici rodile Anica Jurman iz Gor. Pirošice — Toma- za, Veronika Katič iz Brestanice — Jožeta, Danica Kočjan iz Pod- gorja — Marijo, Terzijin Kožak iz Zg. Obreže — Petra, Jožeta Blatnik iz Sevnice — Olga, Ma- rija Kukavica iz Dečjih sel — Sabina, Breda Dežen iz Ceratelj — Doroteja, Jožeta Korinc iz Bo- štunja — Roberta, Olga Osojnik iz Bojnoga — Renata, Stjepica Bo- naha iz Klanja — Ksenija, Mar- garet Baumkötter iz Sevnice — Melita, Ivanka Strgar iz Velerni- ka — Vilijena, Magdalena Pan- grač iz Brestanice — deklica, Ivan- ka Ventek iz Brezje — Slavica, Zofija Kramarič iz Sentenaria — Janja, Ivana Vihnik iz Sevnice — deklica, Marjana Kostrove z Bi- zeljskega — dekca, Silva Bohorec iz Mrčinih sel — Srečka in Andje- la Koles iz Kraljevca na Sotli — Danijela.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli štirinajst dni so se po nesrečah in škali pomoči v bre- žiški bolnišnici:

Martina Hribiška, ključavničarka iz DOI, Leskovec, je nekdo zabo- del z nožem v vrat in rano, Ru- dolf Slovik, kmet iz Radakovega, je padel s strohe in si zlomil de- sno nogo; Mirka Ferenčak, gospo- dinja iz Sentenaria, je padla z lestve in si poskodovala hrbten- co; Rudi Grelj, kmet iz Arlič, je padel v stanovanju in si posko- doval glavo.

RADIO BREŽICE

PETERK, 18. julija: 20.00—20.10 Napoved sporeda, poročila; 20.10—20.30 Nove plošče RTB, obve- stila in reklame; 20.30—21.15 Glas- bena oddaja izbranih sse sami.

NEDELJA, 20. julija: 11.00 Do- mača zanimivost — SZDI, danes — Vzgojno predavanje: Igra in delo — Za naše kmetovalce: ins. Lojze Pirč — Urejanje hlevov za govejo živino — III. del — Prijetno nedeljo voški ansambel Maksa Kumra — Magnetofonski zapis: Pogumni načrti zdravilišča Čateška toplice — Pozor, nimas prednosti! — Obvestila, reklame in sporad. kinematograf; 13.00 Občani čestitajo in pozdravljajo

POLN ZADETEK — je vaš nakup pri trgovskem podjetju

»LJUDSKA POTROSNJA« BREZICE

NOVO V BREŽICAH

SKLAD ZA ŠTUDIJSKE PO- MOGI daje trenutno 67 študijskih podpora za študij na visokih, vi- šjih in srednjih šolah. Pomoč pre- jema 25 otrok borec NOV. Najve- čje podpirancev izhaja iz kmeti- kih družin, in sicer 20, iz delav- skih družin jih je 17, otrok usluž- bencev in staršev z drugimi po- klitci pa je 15.

KOMISIJA ZA PROSNJE IN PRITOŽBE pri občinski skupš- čini opozarja, da občani ne vedo za- njo in da se zaradi tega obračajo na urad za prošnje in pritožbe pri izvršnem svetu SRS ali na komisiji pri svetu oziroma repu- blički skupščini. Tako se prošnje po ovinku vračajo spet na doma- čo občino. Največ prosenj je za dodelitev družbene pomoči, pro-

blematične pa so tudi stanovanj- ske zadeve, zlasti kadar gre za odpoved stanovanjske pravice. Skupščina nima na razpolago niti stanovanj niti sredstev, da bi jih dodeljevala prosticem, komisija po- se more vpilvati na zakonito sod- no pot v odločnem postopku.

PRISPEVEK ZA UPORABO MESTNEGA ZEMELJSKA bodo tu- di letos uporabili za urejanje ulic. Lani so ga že zbrali 130.017 dinarjev, neporabljenih pa je ostalo še 14.513 dinarjev. Ta osta- tke in sredstva, ki se bodo še natekla, so namenjena postavlja- nju robnikov, asfaltiranju pločni- kov in drugim potrebam mesta, ki jih ne bo kmalu zmanjkalo.

NOVEMU UPRAVNEMU OD- BORU sklada za kulturno-prosvet- no dejavnost predseduje odbor- nica Ivana Gorenc. Člani so: Vlado Puciko — občinski odbornik, ravnatelj Posavskega muzeja prof. Stanke Škalec, direktor Zavoda za kulturo Vlado Podgoršek, ravnateljica glasbene šole Elizabeta de- Glerja, predsednik DPM Brezice Ludvik Motelko in upokojenec Ivan Starman.

BREŽIŠKE VESTI

Načrti za sodobno mesto

«Lisca» razširja svojo proizvodnjo - Odborniki so predlagali rešitev spornega vprašanja - Sprejeli so odlok o spremembi urbanističnega načrta

Redkokatero slovensko mesto je doseglo v nekaj letih tolikšen napredek kot Sevnica. Hiter razvoj industrije in trgovine, elektrificirana proga, naraščanje prebivalstva, vse to daje mestu poseben utrip. Možnosti, da se Sevnica razvije v moderno mesto, so torej precejšnje.

Potreben je celovit urbanistični načrt, ki mora mimo številnih okoliščin upoštevati tudi to, da prostora ni na pretek, zato ga je treba

čim smotrneje izkoristiti. Zaizdatni načrt je bil narejen že pred štirimi leti, torej v času, ko se še ni dalo slutiti, da se bo mesto tako nitro širilo.

Odlok o urbanističnem načrtu je bil sprejet že lani. Tako je bil prostor okrog benčinske črpalke v celoti namenjen za gradnjo stanovanjskega naselja. Toda tovarna Lisca je letos v petletnem načrtu predvidela razširitev svojih obratov ravno na tem prostoru. Potreba po razvoju v neposredni bližini tovarne so ekonomsko povsem utemeljene. Pojavlja se vprašanje, ali gre zaradi tega spreminjati že sprejeti urbanistični načrt.

Upoštevati je vendarle treba, da je Lisca največja sevniška tovarna in da namerava vložiti v svoj razvoj velikanske investicije, pretežno del že prihodnje leto. Od razvoja te tovarne pa je v marsičem odvisen napredek vsega mesta. Sprememba urbanističnega načrta je torej nujna, zaradi omenjenih sprememb je potreben nov zaizdatni načrt srednjega dela mesta. Obe spremembi je skupščina z odlokom potrdila.

Sicer pa je bila sporna le parcela Gračnerjevih. Mišljenja odbornikov so bila različna, vendar so se zedinili in

sprejeli naslednjo rešitev: lastnica naj se ravna tako, kot predvideva zaizdatni načrt, ali pa naj si izbete gradbeno parcelo kjer koli, samo da je v skladu z načrtom.

V zaizdatnem načrtu je predvidena gradnja 694 stanovanj v blokih, veliko število enodružinskih hiš, zlasti v naselju nad Ribnikom, 446 garaž v skupnih prostorih. Urediti bodo tudi gostinske objekte in športni center.

Na seji so poudarili, da je treba ohraniti življenje tuji staremu delu mesta, kjer naj se razvija terciarna dejavnost, predvsem turizem.

J. KRZIC

Vodovod tudi na Malkovcu

V vasi Malkovec doslej niso imeli tekoče vode. Uporabljali so kapnico, poleti pa je še te marsikdaj zmanjkalo. Letos so se prizadevali vašani odločiti za gradnjo vodovoda in kaj hitro je bilo zbranih 31 gospodinjstev, ki si žele tekočo vodo. Po predračunu bo veljala gradnja vodovoda v zbiralnikom in zajetjem več kot 110.000 din.

A. F.

Žetev ob Savi

Ze prejšnji teden so začeli v krajih ob Savi žetev. Tudi sicer začnajo tu z žetvijo vedno kuhčen teden prej kot v drugih krajih sevniške občine. Upajmo, da se bo vreme izboljšalo in da ne bo oviralo kmetov pri spravilu pšenice.

Kredit je zagotovljen

Celjska kreditna banka je turističnemu društvu obljubila kredit v višini 2 milijonov din za ureditev strelodvoda na sevniskem gradu. Potreben je le še sklep upravnega odbora turističnega društva. Sedanje strelodvodne naprave so zastarele, nekaj pa je tudi pokrašenih. Strelodvode bo treba urediti še pred montiranjem nove lokalne radijske postaje.

Ceste

so zanemarjene

Občani v okolici Pijavice, Tržišča in Krmelja se vedno bolj pritožujejo zaradi slabih cest. Zlasti sta slabo vzdrževani cesti od Pijavice do Krmelja in Tržišča. V slabem vremenu sta v takšnem stanju, da je promet skoraj nemogoč. Kdor je dušičen za vzdrževanje teh cest, bo moral pritožbe občanov malo bolj upoštevati, zlasti še, ker po teh cestah vozijo tudi avtobusi.

Na gradu ne plačujejo najemnine

Turistično društvo v Sevnici se sedaj nima urejenega blaginjskega poslovanja. Pritožujejo se, da stanovalci na gradu dolgujejo najemnino še za lansko leto. Vsi ukrepi turističnega društva, da bi jo izterjali, so zaman. Denar bi morda potrebovali za osnovno vzdrževanje gradu.

Loka - dobiček

za prosvetni dom

Prosvetno društvo Primož Trubar iz Loke je v nedeljo, 13. julija, priredilo v parku doma počitka vrtno veselico. Igral je ansambel iz Hrastnika. Dobiček je namenjen za dokončno ureditev prosvetnega doma v Loki.

S. Sk.

Anton Bregar - novi komandir postaje LM

Ker je Mirko Brinšek, komandir postaje Ljudske milice v Sevnici, izpolnil vse pogoje za upokožitev, ga bo s prvim avgustom zamenjal Anton Bregar, doseđanj ukuženec te postaje.

Treba bo bolj paziti!

Komisija, sestavljena iz republiškega inšpektorata za ceste, predstavnikov železnice in občinske uprave, je ugotovila, da je možno spremeniti zavarovane železniške prehode v Tržišču, Jelovcu in Boštanju v nezavarovane. Stroški za vzdrževanje prelazov so za občino dokaj veliki, promet na progi Sevnica - Trebnje pa ni ravno velik. Potrebno bo namestiti ustrezne znake, pa tudi občani bodo morali biti bolj pazljivi kot doslej.

Slovo od Dolinčaneve mame

V soboto so se v Šentjanžu rodiniki, znanci in prijatelji poslovili od Marjete Umek, po domače Dolinčaneve mame iz Kamenskiga. Pokojnica je bila plezna kmečka žena, mati devotih otrok, ki je do smrti ostala zvesta svoji semlji. Njena življenjska pot ni bila lahka. Pred 40 leti je izgubila moža, med drugo svetovno vojno pa je morala v štiriletno izgnanstvo. Za vedno se je poslovila od nas po dolgem in mučnem trpljenju tik pred 79. rojstnim dnem. Vsi tisti, ki smo je poznali, jo bomo ohranili v lepem spominu.

B. D.

60-letnica Karla Papeža

V nedeljo je v krogu svojih domačih praznoval 60. rojstni dan gostilničar Karol Papež. Skromnemu slavljenci, ki že več kot 30 let vodi zasebno gostilno, želimo še obilo zdravih let!

D.

SEVNIŠKI PABERKI

■ **BLANŠČICA RUSI BREGO-VE**, povzročeno škodo pod vazoje Fokla, pa so si prejšnji teden ogledali predstavniki vodne skupnosti Dolinjske in krajevne skupnosti Blanca. Komisija je ugotovila, da je Blanščica odnesla tam do ceste IV. reda, ki pelje v Fokla, in da bo treba čimprej napraviti nov nasip ter potok speljati v staro strugo. Blanščica je tudi v spodnjem toku polkrovala na več mestih oporni sid. Tudi to škodo bodo čimprej popravili.

■ **SE LETOS OTROŠKI VRTEC** - Načrti za sevniški otroški vrtec so izdelani, pomudbe gradbenih

podjetij pa še obrane. Najugodnejšega ponudnika je komisija izbrala minul turek. Vrtec bodo začeli graditi čimprej.

■ **PROGRAM RAZVOJA SOLSTVA** v obdobju 1970 do 1975 bo do konca oktobra letos izdelala posebna komisija, ki jo je imenovala občinska skupščina na prejšnji seji. Komisija bo imela te dni še drugo sejo.

■ **IZLET NA JALOVEC** v Julijskih Alpah bo priredilo planinsko društvo «Lisca» od 19. do 21. julija. Prvi dan bodo šli iz doline Trente do svetišča pod Spiško, naslednjega dne pa na Jalovec in Moistrovko. Tretji dan so bodo vračali čez Vrh. Udeležbo pripravljajo predvsem tistim, ki so se prijavili za izlet na Mont Blanc.

■ **KOPALIŠČE NA MIRNI** v Dol, Boštanju ne bo urejeno tako hitro, kot bi bilo želeli, ker del in slabo vreme zelo ovirata delo, pa tudi Mirna je preveč narasla.

Tovariško srečanje borcev

Krajevna organizacija ZJB NOV Trebnje bo priredila ob prazniku dneva vstaje tovariško srečanje vseh borcev na Vinji gorici pri Nacežu Škodli. Po krajšem nagovoru bodo borci v sproščnem razgovoru obujali spomine na čase med NOB in se lotili vsakdanjih problemov.

V Mokronogu urejajo park

Krajevna skupnost v Mokronogu ima v načrtu nekaj del, s katerimi bodo olepšali podobo kraja. Pravkar urejajo že precej poraščen prostor pod gradom nasproti poste. Spremenili ga bodo v park. Potrebna bodo še nekatera druga dela, zlasti zato, ker z novo asfaltirano cesto turizem grodita tudi v te kraje.

V nedeljo so slovesno odprli novo veterinarsko postajo na Cvibljah nad Trebnjem. V postaji, za katero so precej prispevali tudi kmetje, so moderni opremljeni prostori, tako da bo delo veterinarjev odsej lažje in učinkovitejše. (Foto: Jože Kodrič)

GRE ZA POSOJILO, NE PA PRISPEVEK!

Brez vsakršnega razumevanja

Prihodnost železnic je odvisna od nas vseh - Nobeno podjetje še ni vpisalo posojila

Ugotovitev, da je jugoslovanski železniški promet po svoji zmogljivosti daleč pod evropskim povprečjem, je stara, kot so stare tudi vse železniške naprave, zato teh stvari ne gre pogrovati. Toda ali bomo spet ostali le pri ugotovitvah?

Modernizacija je nujna, pravzaprav je to edini izhod. Potrebne pa so velikanske investicije, ki jih železnica, razumljivo, sama ne zmore, zato je tudi razpisala ljudsko posojilo. Takšen ukrep v gospodarstvu je razumljiv in pogosto tudi uspešen, toda železnica je očino naletela na neprimeren čas. Podjetja

se izgovarjajo, da se sama niso dovolj lastnih sredstev za modernizacijo, ki tu di zanje predstavlja edini izhod iz ekstenzivnega gospodarstva. Ne zavedajo pa se dovolj, da je hiter in varen prevoz blaga prvi pogoj za sodobno gospodarjenje. Samo na lasten prevoz pa, glede na stanje cestnega omrežja ne morejo računati.

In kako je z vpisanim posojilom v trebanjski občini? Od govarja Rafael Majcen, šef železniške postaje v Trebnjem: «Odziv v naši občini je izredno slab, skoraj ga ni. Kljub dokaj ugodnim pogojem so do zdaj vpisali poso-

jilo le trije občani: eden od teh je celo upokojeni. Od gospodarskih organizacij se doslej ni odzvala še niti ena. Res je, da je v občini malo podjetij, pa še od teh je nekaj takih, ki imajo sedež zunaj nje, vendar gre pogosto tudi za nepravilno odnosa do železnice. Niso osamljena mnenja, da ta gospodarska panoga nima nikakršne perspektive več in da bo odmrla.

Greko negotovost zaradi strtega in počasnega prevoza pa je treba poudariti, da ni pričakovati kakršnih večjih izboljšav na lokalnih progah vse dotlej, dokler ne bodo urejene glavne proge. Pri našem prizadevanju nam bi lahko precej pomagale tudi družbeno-politične organizacije, vendar so do zdaj napravile prav malo.»

J. KRZIC

Uspehi: na lanski ravni

Letos bodo spet popravni izpiti - Izdelalo je 80,5 odst. učencev

Letošnji učni uspeh v osnovni šoli Trebnje - skupaj s podružnicami - je približno enak lanskemu. Izdelalo je od vseh učencev izdelalo 84,3 odstotka, letos pa 80,5 odst. Podatka pa nista povsem primerljiva zaradi tega, ker po novem zakonu letos ni bilo več možno napredovati v višji razred z negativno oceno; ponovno je treba opravljati popravne izpite.

Spremenjeni in dopolnjeni zakon o osnovnem šolstvu je uvedel nekaj novosti prav pri popravnih izpiti. Pred preizkušnjo znanja so obvezne priprave, ki trajajo 6 dni po 2 uri. Sicer pa bo o novem šolskem režimu kaj več povedal ravnatelj trebanjske osnovne šole tov. Grum: «Novi način, da je treba za napredovanje po-

praviti negativne ocene, je neprimerno boljši. Iz naše evidence je razvidno, da je bila večina tako imenovanih učencev naslednje leto spet negativno ocenjena. Ni žal se je tudi nivo znanja.

Mi smo se letos odločili za deljene priprave na popravne izpite, ki bodo 29. avgusta. Po končanem pouku so tri dni učitelji dajali maloge in navodila za učenje med počitnicami, tri dni pred izpitom pa bodo snov še utrdili. Tako bomo bolj verjetno učenca pripravili do učnja, saj bo spoznal, da mu hočemo pomagati.

Zadnje čase so precej važne razprave o diferenciaciji učnega načrta glede na sposobnost učencev. Načelno so proti takšni rešitvi, nam se pa zdi, da bi bila vendarle primerna tudi za našo šolo.

Omenjene novosti so vsekakor koristne, vendar je reševanje zadev s področja šolstva premalo celovito, še vse preveč kampanjsko.»

J. K.

Poravnalni sveti ne delujejo

Pričakovanja, da se bodo poravnalni sveti z zakonom še bolj uveljavili, se v trebanjski občini niso uresničila. Nasprotno, delavnost svetov se stalno zmanjšuje, saj se je število obravnavanih zadev zmanjšalo tudi do petkrat. Se večjo zaskrbljenost pa povzroča dejstvo, da je delovanje svetov v Mokronogu, Šentrupertu in Čošnjicah skoraj prenehalo, pred nekaj leti pa so bili med najbolj prizadevnimi v občini. Vzrok temu je predvsem mnogo promajljano zanimanje svetov krajevnih skupnosti. Več kot polovica skupnosti sploh ni izvolila poravnalnih svetov, kjer pa so jih ustanovili, nihče ne skrbi za njihovo delovanje. Vloga te samoupravne ustanove, ki lahko v številnih primerih odvrta ljudi od nepotrebnega in dragega pravljanja, je mnogo premajhna.

Novi upravni odbori skladov

Upravni odbor sklada skupnih rezerv za potrebe gospodarskih organizacij: Ivan Longar, Jože Kastelic, Tone Pate, Franc Primožič, Maks Kurent.

UO občinskega cestnega sklada: Jože Govednik, Franc Maruš, inš. Jurij Zidanšek, Jože Godnjavec, Ivan Mrazek, Ferdinand Krno, Tone Pate.

UO sklad za reprodukcijo živine: Tone Kolamaj, inš. Miha Krhin, Janez Lassar, Ivan Vrančar, Ludvik Mežan.

UO sklad za pospeševanje kmetijstva: Franc Jovnikar, inš. Drago Kotar, Jože Kastelic, Anton Sever, Franc Novak, inš. Alojz Metelko, Alojz Jarc, Drago Zgorjan in Franc Šilpa.

UO sklad za reševanje stano-

vanskih zadev udeležencev NOV: Ciril Bukovec, Ivan Longar, Franc Jevnikar, Alojz Kehin, Jože Jerič, Janez Oven, Jernej Pavlin, Tone Pramik in Jože Kastelic.

Prvo imenovani so predsedniki upravnih odborov skladov, drugi pa člani. Upravni odbor občinskega gasilskega sklada bo imenovan kasneje.

Asfaltni trak se končno le približuje tudi Mokronogu. (Foto: Jože Kržič)

SEVNIŠKI VESTNIK

TREBANJSKE NOVICE

Kmetom smo doslej delali krivico!

(Nadaljevanje s 1. str.)

so pomagali s samoprispevkom oziroma prostovoljnimi delom. Suha krajina je do bila druga z asfaltom pokrito igrišče v novomeški občini.

FILATELISTIČNA RAZSTAVA, ki je bila skrbno pripravljena, je plod sedmih

Slavja v Žužemberku se je udeležil tudi prvi komandant osvobodjenega mesta Franc Smrke-Jošt.

žužemberških mladih zbiralcev. Jožeta Novina, Jožeta Stuparja, Franca Mohorčiča, Borisa Senice, Dušana Kocmurja, Gerazda Kosmine, Vlasta Kodreta ter njihovega prizadevnega vodje Srečka Kodreta. Obiskovalci so razstavo pohvalili; razstavljavci in njihov mentor zaslužijo priznanje.

KMETOM SMO DELALI KRIVICO. Dr. France Hočevar, naš republiški poslanec, je lepo, preprosto in po domače govoril o napredku, ki ga je doživela Suha krajina v zadnjih letih. Ustavil se je pri zaposlovanju naših ljudi v tujini in omenil, da še nismo ekonomsko dovolj močni, ker moramo ljudi še vedno pošiljati na delo v tujino. Govornik se je nato ustavil tudi pri kmetijstvu in ugotovil, da smo kmetom dolgo časa delali krivico. Namesto da bi bil naš kmet ekonomsko neodvisen, smo ga pripeljali tako daleč, da je postal celo socialni problem. Kaj takega ne smemo več početi! Izvršni svet Slovenije se bo boril proti vsem ukrepom, ki bodo zavirali razvoj zasebnega kmetijstva pri nas.

«Ko govorimo o kmetijstvu, moram omeniti tudi nekatere objektivne težave (pomanjkanje mesa), ki nam jhi dela evropska skupnost.

Vendar smo prepričani, da bomo prebrodili tudi te težave in z drugimi državami kmalu enakovredno trgovali,» je poudaril poslanec doktor Hočevar.

Na koncu govornik ni pozabil omeniti naših načel v zunanji politiki, od katerih ne bomo nikoli odstopili, ker imamo jasno začrtano pot v socializem.

V izbranem kulturnem sporedu so nastopili pevci, recitatorji in najmlajši pesalci iz vrta. Pevski zbor pionirk, recitacije in nastop malčkov so bili uspešni in so poželi odobravanje številnih obiskovalcev lepo uspelega praznovanja v Suhi krajini.

S. DOKL

Pometaj pred svojim pragom, (v parku pa je lahko smetno)!

V novomeškem parku za poto je v soboto sedela mlada mamica s triletnim sinčkom in svojo prijateljico, na sosednji klopi pa starejši možak. Ženski sta klepetali, sinček pa se je v naravi popolnoma sprostil. Trgal je prmičevje, cvetlice, brcal papir, po klopi pa je potresal pesek in se za nikogar ni zmenil. Ker ga mamica ni videla in mu ni ničesar povedala, je to pokušal možak. Pa je slabo natelet. Mamica, ki je slišala njegovo svarilo, je vzklopela in mu takole zabrusila: »Pometajte pred svojim pragom in okranite pridige zase!»

Razumljivo je, da je možak ustal in močje odšel. Če bo danes ali jutri zmejeval z glavno, ko mu boste omenjali današnjo mladino, se nikar ne začudite!

Tuji turizem tako kot lani

V hotelu Metropol je v prvem polletju lani prenočilo 579 tujih gostov, letos pa 577. Primerjava letošnjih podatkov z lanskim kaže, da so lani nudili tujim gostom 924, letos pa 904 nočitev, s storitvami tujim gostom so ustvarili lani za blizu 15.000 dolarjev vrednosti, letos pa za 18.360 dolarjev. Letošnji obisk tujih gostov in davizni priliv bi bila veliko večja, ko ne bi v pozni pomladi in v začetku poletja bilo tako muhastega vremena.

ZAHVALA

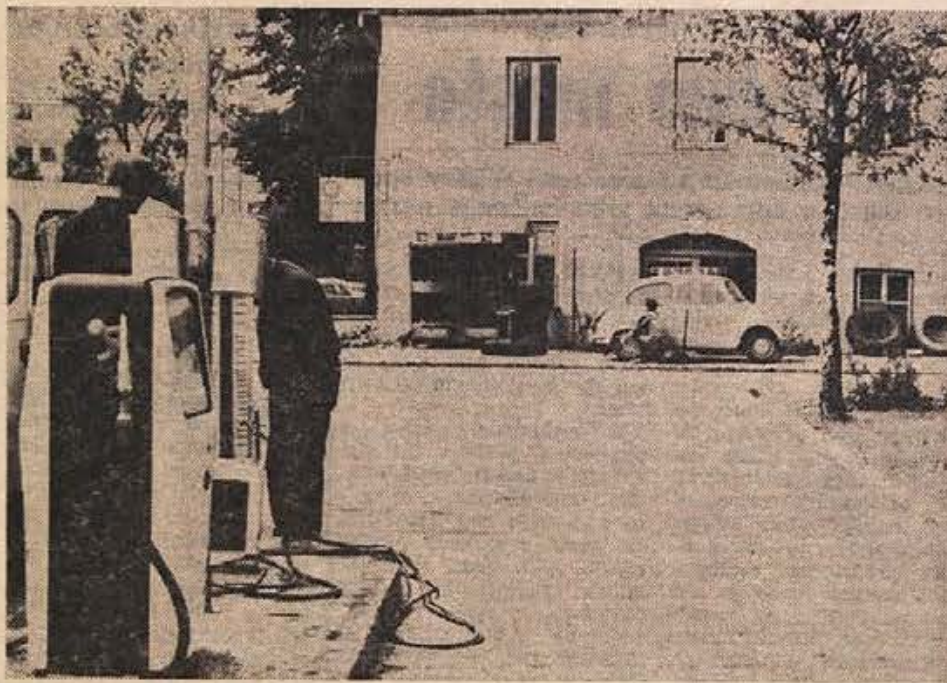
Vsem, ki ste nam stali v trenutkih groze in neizmerno žalosti ob strani z dobro besedo in tolažbo ter tako počastili spomin na našega ljubelega sina, brata in strica

JOŽETA ŠLOGARJA

iz Žužemberka 66

katerega življenje je ugasnilo komaj v petindvajseti pomladi, se iskreno zahvaljujemo. Posebej naj se zahvalimo tovarišem miličnikom in zdravniku dr. Kocutarju, ki so tako hitro prišli na kraj nesreče, vzornim žužemberškim gasilcem za poslednje spremstvo, g. župniku Jakošu, ki je opravil pogrebne obveznosti, obema govornikoma za izbrane in pretresljive besede slovesa, sosedom ter delovnim kolektivom »Iskre« iz Žužemberka, zdravstvenega doma iz Novega mesta, osnovne šole iz Kostanjevice, mladinski organizaciji in obrtnikom v Žužemberku, pevskemu zboru in pevovodji Tonetu Markiju iz Novega mesta, kakor tudi žužemberškim pevcem, ki so se želeli posloviti od rajnega. Zahvaljujemo se tudi vsem, ki so zasuli Jožetov grob s cvetjem in nam izrekli sožalje ter tako poskušali lajšati našo bolečino.

Zalujoči: mama, brat in sestre z družinami ter drugo sorodstvo

Dve »dobroti« skupaj najdejo avtomobilisti redkokje, v Novem mestu pa jim je to srečo zagotovilo Gradbeno obrtno podjetje z vulkanizersko delavnico pri Petrolovi črpalki. Izbira kraja je še posebej ugodna za tujce: prikrajšano jim je nevšečno povpraševanje, saj jim lahko delavec na črpalki kar s prstom pokaže kje bodo zakrpal predrti zračnico ali plašč. Na sliki: v ospredju del črpalke, v ozadju stavba, v kateri je vulkanizerska delavnica (Foto: M. Jakopec)

Z roko v roki mimo težav

Poslovno sodelovanje in združevanje sta v gospodarstvu brez dvoma zelo potrebni. Pri tem je bil dosežen že marsikak uspeh, marsikje pa niso narejeni še niti prvi koraki. Oboje ni potrebno samo pri velikih stvarih, uresničevati ga je mogoče tudi v majhnem. Če je dovolj volje, ni prav nobenih ovir. Da je to res, se lahko prepričamo na primeru. Gre za učinkovito poslovno sodelovanje med Obrtnim podjetjem ELA in NOVOTEHNO v Novem mestu. ELA se je pred dvema

letoma, ko je bilo treba obnoviti strojno opremo in presmeriti proizvodnjo, znašla v velikih težavah. Pri bankah je bilo težko dobiti denar za opremo, še težje pa za obratna sredstva.

Manjšim podjetjem, kot je ELA, razen tega ne manjka težav pri nabavi surovin, zlasti iz tujca. Lastna prodajna služba povečuje režijo. Že pot od surovine do izdelka je dolga, po prodaji pa je treba čakati še na to, da kupec plača.

NOVOTEHNA je sprejela

ponujeno roko. Podjetji sta bili drugo drugemu potrebni in zato ni nobeno iskalo v sodelovanju pretiranih koristi. Dogovorili sta se, da bo NOVOTEHNA dobavljala ELI surovine in posredovala tržišču njene izdelke. Za to storitev zaračunava ELI 4,5-odst. pribitek.

ELA ima odličje zagotovitve surovine in prodajo, rešena je največjih težav z obratnimi sredstvi, pa tudi nekaterih režijskih služb ji ni bilo treba povečevati. NOVOTEHNI se je povečal promet, izdelki pa ne obremenjujejo industrije, pač pa trgovino. Mar ni ta primer zelo poučen?

M. JAKOPEC

V Karteljevem o pokojninskem zavarovanju za kmete

12. julija so v Karteljevem v okviru razprav o pokojninskem zavarovanju kmetov, ki jih prireja Socialistična zveza, govorili o tem za kmete zelo pomembnem vprašanju. Tu di kmetje s karteljevskega območja so tako kot drugod predlog za navdušenjem pozdravili. Menili so, da je pokojninsko zavarovanje za kmete treba uvesti, hkrati pa so ugotovili, da slabo kaže glede plačilnih sposobnosti kmetov. Njihov gnotni položaj je tako slab, da sami ne bi zmogli obveznosti, ki naj bi omogočile takšno zavarovanje.

Prisotni se tudi niso strinjali s predlagano starostno dobo od 65 do 70 let. Nasprotno so uvedbi čakalne dobe petih let, ker bi bili z njo najbolj prizadeti tisti, ki so pokojnine najbolj potrebni in jo potrebujejo tako.

Tudi na sestanku v Karteljevem so prebivalci izrazili zadovoljstvo ob ugotovitvi, da v svojih težavah niso pozabljeni, in so prizadevno sodelovali v razpravi.

ŽE IMATE HLADILNIK?

V trgovini ELEKTROTEHNA v Novem mestu imajo veliko izbiri domačih in uvoženih hladilnikov. Najcenejši je absorpcijski HIMO, ki stane samo 893,20 din. Novost je hladilnik GORENJE 2301 in stane 1.823 din. V trgovini imajo še HIMO 1301, OBO-DIN 1351, ZOPPAS 1301, IGNIS 140, 170 in 2301. PO-E

Za 7894 nas je več

Po ugotovitvah statistike je bilo konec marca letos v novomeški občini 48.999 prebivalcev, od tega 25.370 žensk. Število prebivalcev se je v primerjavi z letom 1931 povečalo za 7894 ljudi, v primerjavi z lanskim letom pa za 312. V občini je bilo konec marca letos 9804 naseljenih hiš in 13.703 gospodinjstev, kmetijskih prebivalcev pa je bilo 18142 ali 37 odstotkov.

Spet mladinski ples!

Komite ZMS Novo mesto priredi v soboto v gostišču na Loki mladinski ples. V primeru slabega vremena bo ples v mladinskem klubu v Domu JLA. Ker mladinskega plesa ni bilo v Novem mestu že dlje časa, bo sobotni najbrž dobro obiskan. Igral bo pred nedavnim ustanovljeni ansambel »Abadonia« iz Črnomlja. M. D.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Magdalena Klarič iz Trebnjega — Marjano, Ana Mirna z Jezera — Andrejo, Ivana Šurja z Dolenuje Točke vodo — Andreja, Stelka Gregorič iz Brezovice — Avgusta, Mira Kufček iz Irtnih sel — Robert, Ana Novak iz Gradenca — Miha, Stanka Globevnik iz Skočjana — Jožeta, Jožeta Thaler iz Ljubljane — Ireno, Cirila Smajdek z Vrha pri Ljubnu — Tomaja, Kristina Cvetbar iz Mrzote vasi — Jožico, Dušica Guštin iz Metlike — Petro, Alojzija Erjavce iz Gornjega Suhadola — Zvonka, Boža Barbič iz Dolečjskih Toplic — Roka, Breda Horvat iz Metlike — Simono, Marija Legan iz Korita — Darjo, Matijua Kukec iz Svirčakov — Heleno, Marija Bradač iz Gornjega Mrašovca — dečka, Jožeta Vrtičič iz Malih Brusnic — deklčo, Antonija Škrbec z Račca — deklčo, Slava Grahek z Dobliške gore — deklčo, Cirila Nemaslić z Čateža — dečka, Katarina Smolič iz Vavpce vasi — deklčo, Marija Turk z Velikega Slatnika — dečka.

Novomeška kronika

■ 72 OTROK je v ponedeljek odpotovalo na letovanje v počitniško kolonijo RK v Fazan. Celotna oekrbovalnina znaša 370 din. Za nekatere otroke so jo v celoti ali delno poravnali starši, socialno in zdravstveno šibkim otrokom pa bosta stroške letovanja poravnala center za socialno delo in občinski odbor Rdečega križa.

■ STENSKA TAPETA so postale v zadnjem letu velika novost v stanovanjih. V trgovini »Barvalaks« v Hladnikovi ulici lahko kupci izbirajo nekaj lepših vzorov stenskih tapet, ki so jih uvozili iz Italije. Cena se giblje med 99 in 110 din za 10 m.

■ IZDELKE CHICCO, po katerih zelo rade povprašujejo mlade mamice, prodajajo tudi v novomeški lekarni. Kolekcija Chicco izdelkov, ki jih urvaša »Kemofarmacija« iz Ljubljane, je privabljiva v ljubljanski Nami, kjer so jih prvi prodajali, številne kuppe in jih navdušila. Tudi v novomeški lekarni trajo, da po teh izdelkih, čeprav so razmeroma dragi, povprašujejo rade tudi novomeške mlade mamice. Iz dneva v dan se namroč kaže, da so seznanjene s novostmi in da jim ni žal stroškov za dojenčke. Največ sprašujejo po posebnih plastičnih stekleničkah in nepremokljivih ple-

ničkah in hlačkah, ki pa jih v lekarni nimajo na zalogi.

■ V TRGOVINI »ALPINE« so pred kratkim za skoraj 30 odstotkov znižali cene nekaterim polnim modelom ženskih, otroških in moških čevljev. V avgustu bodo dobili prvo letošnjo pošiljko ženskih čevljev.

■ DELAVSKA RESTAVRACIJA slovi v zadnjem času po smernih cenah. Dnevno prodajo predplačnikom 400 kosil, 120 vederj in približno 300 enolončnic. Kosilo stane 5 in 4,2 din, vederja 3,2 din, enolončnica pa 1,5 din. Zanimivo je, da hodijo na enolončnice predvsem delavci in nekateri pisarniški delavci iz okolice, večerjajo pa v glavnem le samci.

■ ANSAMBLI MAGNIFICO iz Skopja bo 5. avgusta v domu JLA razveselil novomeško publiko s pesmimi iz Latinske Amerike.

■ PROCELJE DOMA JLA urajujejo te dni delavci gradbenega obrtnega podjetja. Investitor je podjetje Dominvest. V domu so preuredili tudi nekaj maletokostil, v prihodnje pa nameravajo postopati kletne prostore.

■ RODILE SO: Jožica Tranute z Metnih njev, blok 9 — Darjo, Mira Gričar iz Paderšičeve, n. h. — Petra in Rozalija Kovač iz Ulice Mirna Jara, n. h. — Nataša.

Nenadoma nas je zapustil naš zashadni član

Franc Račič

tajnik medobčinske organizacije Zveze prostovoljcev — borcev za severno mejo 1918-19

V poslednji dom ga bomo položili danes, 17. julija 1969 ob 15. uri na pokopališču v Ločni.

Slava njegovemu spominu!

Medobčinska organizacija ZPB za severno mejo 1918-19 Novo mesto

Prišlo je pismo...

Medtem ko mnogim našim otrokom ničesar več ne manjka, ne smemo zapirati oči pred revščino, boleznijo, alkoholizmom in drugimi socialnimi neskladnostmi, v kakršnih živi še vedno na stotine otrok v mestu in na podeželju. — Smo gluhi za opozorila in vabila Rdečega križa ter organov socialnega skrbstva?

«Otroci prve izmene kolonije v Fazanu pri Portorožu se vam iskreno zahvaljujemo, ker ste nam omogočili nadvse prijetno letovanje na morju. Z vsem smo zelo zadovoljni in želimo, da bi nas v času našega letovanja v koloniji obiskali... — Otroci počitniške kolonije Fazan pri Portorožu.»

Res, prav tako pismo smo dobili na uradni list našega lista, namenjeno pa je bilo pravzaprav članom vseh tistih delovnih organizacij v Novem mestu in v občini, ki so s prostovoljnimi prispevki podprli plemenite napore občinskega odbora Rdečega križa in Centra za socialno delo v Novem mestu. Pretekli četrtek smo zato obiskali 74 otrok, predvsem učence nižjih razredov osnovnih šol iz različnih krajev novomeške občine, ki jih je v stalno kolonijo RK v Fazan pri Portorožu poslal občinski Center za socialno delo. Obiskali smo jih pravzaprav tudi v imenu vseh tistih delovnih kolektivov, ki tudi letos niso premogli niti dinarja, da bi okrevanja, dobre hrane in tople besede potrebnih otroci prišli na morje ali v planinske kraje...

Draga Brodar, upraviteljica kolonije, nam je ljubeznivo pokazala vse, kar smo želeli videti in slišati. Učiteljici Vida Zupančič in Jožica Lazar, vzgojiteljici Meta Lavrič in Vida Avbar, ekonom Miro Aš in bolničar Jezdimir Gajič, pa tudi glavna kuharica Anica Hrovat in njena pomočnica Marija Božič s Panki Zupančič — prav vsi so se iz srca potrudili, da je bilo 74 otrok 14 dni srečnih in zadovoljnih. Srečo, mir in zadovoljstvo pa je bilo treba nuditi otrokom, katerim so socialni delavci in učitelji napisali v priporočila in spremne kartone takele podatke:

«Otrok živi v neurejeni družini; alkoholizem. Otroci so slabo hranjeni, starši slabi gospodarji.» — «Oče in mati pijančujeta, družina nima dohodkov, oskrba otrok je precej slaba. Zato je dobro, da

bi otrok vsaj nekaj časa živel v drugem okolju.» — «Oče ima tuberkulozo, jih je zapustil. Velika revščina.» — «Oče zaprt, težki socialni problemi v družini. Otrok je težko vzgojljiv in zelo nezavpen...»

V prvi skupini sta bila samo dva otroka, za katera so starši plačali letovanje; vsem drugim je počitnice oskrbel Center za socialno delo, ki je poslal k morju socialno ogrožene in šibke otroke, nujno potrebne oddiha, dobre hrane in novega okolja. Hitro je minilo 14 dni, pa vendar smo videli nasmejane obraze, ki

pa prejšnje slabotnosti in podhranjenosti niso mogli skriti. Vmes so bili otroci, ki niso še nikdar jedli rdeče pese, pudinga, niso poznali ne palačink in ne jogurta ter so odklanjali tudi drugo okusno in dobro kuhano hrano. Polovica jih še nikoli ni videla morja; boječe so se vključevali v igre in novo okolje. Prve dni so živalsko hlastali po hrani in po kosilu in večerji tudi po štirikrat in petkrat prosili za dodaten kos kruha. Nekateri so želeli dodatek h kosilu in večerji tudi po dvakrat; šele potem, ko so videli, da je hrane za vse dovolj, so jedli počasneje in umirjeno. Mnogi so prišli na morje v umazanih hlačkah, z eno spodnjo majico in zakrpanem suknišču ali samo jopci. Nekateri so prišli na morje v težkih gozdar-

jih. Zobe so si čistili prve dni z milom za umivanje; v navodilu je pisalo, da morajo imeti s sabo zobno ščetko. Kaj spada k njej, jim doma seveda niso znali povedati. Vsi pa bi jedli samo fižol, makarone in kruh.

Otroci so obiskali akvarij v Piranu, bili so vsak lepi dan na obali v Portorožu, naigrali in naspali so se, razveselili, pa tudi včasih skregali, tako da so imele vzgojiteljice pol-

V nedeljo, 13. julija, je 59 pionirjev iz vse Jugoslavije, ki so udeleženci tabora Sutjeska v Novem mestu, na lepi kulturni prireditvi proslavilo dan vstaje črnogorskega naroda. V recitalu s petjem, plesom in z recitacijo so se spomnili dni NOB. Kot gostje so v programu sodelovali tudi učenci novomeške osnovne šole Katje Rupena, ki so se pridružili čestitkam, namenjenim pionirjem iz Črne gore. Na sliki: udeleženci tabora med programom. (Foto: M. Jakopec)

ne roke dela. Zadovoljni in veseli so se vrnili domov (zajtja in nazaj vsi v enem avtobusu!). Počitnice je zanj konec. Začelo pa se bo staro življenje: polno revščine, ostrin in grdih besed ter bridkega spominjanja na lepe dni ob morju.

Ne pozabimo tega, ko nas

bo Rdeči križ spet prosil za pomoč! Dobili jo bodo vedno res najpotrebnejši med nami, ki se še niso in se še lep čas ne bodo izkopali iz revščine, neurejenih socialnih razmer, alkoholizma in boleznij v družini in drugih skrbi. Tudi to pa so naši otroci!

TONE GOŠNIK

Šestdeset plodnih let Franca Dragana

11. julija 1969 je tovariš Franc DRAGAN iz Krškega, nosilec spomenice 1941 in drugih visokih odlikovanj, slavil 60-letnico. Njegova življenjska pot se je pričela v vasi Mladje pri Podbočju. Izhaja iz gorjanske družine, ki se je preživljala z majhnim posestvom in očetovo kovaško obrtjo.

Ze v mladosti se je posvetil kmetijstvu in se na tem področju v okviru danih možnosti tudi izobraževal. To ga je napotilo od doma v svet, kjer si je pridobil izkušnje in spoznal trdo življenja malega človeka. V tem času je prišel v stik z naprednimi idejami in tudi s literaturo, ki mu je bila osnova, da je ob odhodu 1941 takoj spoznal okupatorjeve težnje po uničenju slovenskega naroda.

jem actu z ljudmi nenehno razvijal kot politični delavec je opravljal različne dolžnosti v okviru občine, okraja in republike. Skozi tri mandatne dobe je bil ljudski poslanec. Skromnost v zasebnem življenju in nenehna skrb za urejene tovariške odnose so se kot oblika njegovega dela vedno kazale tudi v službi. Se danes je tovariš Franc Dragan v svojem delu pri zvezi ZB NOV občine Krško kot tajnik ze-

Organizirano je začel zbirati orožje in opremo, s čimer je omogočil hitro priobninanje somišljenikov in aktivnih sodelavcev v prvih začetkih odpora. Sprva je bila Draganova hiša zbirališče aktivistov, kasneje pa tudi oboroženih enot partizanske vojske. Vse do 1941 je tovariš Dragan opravljal zahtevna terensko-politična dela v svojem okolju in se prek visjih organov povezoval z drugimi delavci terenci, ki so prihajali na Gorjance. Kasneje je odšel v 14. brigado, najprej kot komisar čete, kasneje pa je opravljal dolžnosti v bataljonu in končno v štabu za repatriacijo v Ljubljani.

lo aktiven in vztrajen delavec. Dosledno skrbi za izpolnjevanje obvez družbe do preživelih borcev NOV za ureditev njihovih življenjskih razmer in do častnega spomina padlim z urejanjem zgodovine NOV.

Po vojni je bil eden prvih organizatorjev obnove, predvsem na področju kmetijstva. Služboval je pri kmetijskih organizacijah, združeni zvezi in pri CK ZKS v Ljubljani. Tudi na teh dolžnostih je zadržal svoj znanje umirjeni način dela z ljudmi, preudarno metodo pri obravnavanju problemov, predvsem pa osnovne socialistične odnose in jih v svo-

Poznamo ga kot veselga človeka, ki se v družbi vedno rad razži, pokramlji, predvsem pa rad pove izkušnje iz svojega dela v preteklosti.

Zelimo mu, da bi bil še vrsto let med nami in da bi prenašal bogate izkušnje svojega dela in tradicij NOB na mlajše rodove ter s svojim zgledom utrjeval zaupanje v hitrejši napredek in boljši položaj nas vseh. — Ob 60-letnici mu iskreno čestitamo in želimo veliko sreče!

Na gostiji so bili predstavniki vseh kranjskih stanov: gospoda — to so bili knezi, grofje in baroni viteštvo ali nižje plemstvo, duhovščina in zastopniki najimenojnejših kranjskih mest.

Na spodnjem koncu mize sta imela prostor ljubljanski mestni sodnik Jurij Tolminec in njegov spremljevalec pristav Dominik Kopriva. Molče sta uživala, kar so jima sluge donášali. Gospoda sodnika je vidno tlačila zavest:

Prvi med ljubljanskimi meščani, sedim tu — zadnji...

Njegov pristav pa si je prizadeval, da obdrži vso svojo osebnost. In ker se nihče ni zmenil zanj, je s polzaprtimi očmi meril prihajajoče in odbijajoče sluge.

Zdajci se je zdrnil in se nagnil k svojemu čemernemu šefu.

«Naj pogledajo slugo, ki streže na oni strani!» je zašepetal. Sodnik je uprl oči v strežaja: mlad človek, lepega, zagorelega, izredno ozkega obličja, z mehko zakrivljenim, povešenim nosom, polnih rdečih ust, črnih zagonetnih oči in črnih las.

«Interesantna glava,» je prikimal sodnik.

«Ne samo to — ali ga ne poznajo?»

Sodnik je počasi odkimal.

«Valvasorjev komornik. Danes zjutraj smo ga izpustili iz ječe.»

«Hm. Saj je res!» In sodnik se ni več brigal zanj.

Modre polzaprte pristavove oči pa so neprestano opazovale lepega strežaja. Merile so ga od nog do glave, kadar je odhajal s prazno posodo proti vratom in kadar se je s polno skledo vračal. Ker je komornik stregel le na spodnjem koncu mize, ga je pristav tem laže opazoval. Videl je, kako je mladi

človek svojega gospodarja barona Valvasorja, ki je sedel sredi dvorane — večkrat ožvignil s hudomušnim pogledom in se brž obrnil v stran, če je Valvasor obracal glavo proti koncu dvorane.

Naposled je mladi komornik začutil pogled, ki je neprestano blodil za njim, in skoraj bi bil izpustil polno skledo iz rok — spoznal je gizdavega magistratnega pristava.

Lepi pristav je opazil strah v strežajevih očeh in posmeh mu je legel okrog ust. Ko so nosili na mizo pecivo in južno sadje ter črno kavo, je pristav vstal in šel ven.

Dobro je izračunal: pred vrati sta se srečala z mladim strežajem, ki je nesel srebrno košarico, polno južnega sadja.

«Dovolite mi, da vzamem datelj,» je pristopil pristav. Prijel je z eno roko za košarico, z drugo pa je namesto po datelj — segel bliskovito mlademu strežaju za tenko, spredaj odpeto atlasasto sukno.

Lahek vzkril je ušel strežaju. Izpustil je srebrno posodo. Padla bi bila na tla, da je ni pridržal pristav. Predržež se je sklonil lepemu strežaju na uho in mu prišepnil eno samo besedo:

«Zenska!»

Marija je prebledela. Zasukala se je in odbežala po hodniku nazaj. Pristav je smehljaje se gledal za njo.

Na hodniku vrh stopnje je govoril z nekim gospodom vicedomov nadkonjar, zapovednik vse služinčadi. Marija se je ozrla: za njo nesramni gizdalini, pred njo strogi nadkonjar — kam naj se umakne?

Tedaj se je obrnil gospod, ki je govoril z nadkonjarjem in —

«Matija! O, gospod Grajžar! Feljite me domov!» Grajžar je pogledal nadkonjarja.

«Naj bo,» je dejal le-ta, »saj zdaj ne bo več toliko dela,« ali drugič ne delajte takšnih zmošnjav!

Marija je skočila po vrhno sukno. Ko se je vrnila, se je preplašeno ozrla po hodniku. Pristava ni videla več, le nadkonjar je mogočno stopal po hodniku navzgor.

Trepetaje se je Marija oklenila Grajžarjeve roke.

«Spoznal me je.»

«Kdo?»

«Oni gizdalinski pristav. Rekel je, da sem zenska.»

Glas ji je zatrepetal.

Matija je stisnil njen laket k sebi. Rahlo ji je pobožal roko. Njegov bok se je pritisnil ob njenega. V mlademu umetniku je zavalovilo sladko občutje. Začutil je v sebi moč, da bi posekal deset biričev, ako bi jima zastavili pot.

Marija se je na vsakem oglu plašno ozrla.

«Ne bojte se, Marija! Nocoj nas ne bo nihče nadlegoval. Pristav bo pač toliko taktan, da ne bo motil gostije. Jutri pa odrinemo še pred zoro iz Ljubljane.»

Ko sta prišla domov, se je Marija v svoji sobici naglo preblekla in prinesla livrejo v sprejemnico.

«Vitezovič že spi,» je zasepetal Grajžar in tiho zaprl vrata v sosedno sobo.

**KMETIJSKA ZADRUGA «KRKA»
NOVO MESTO**

razpisuje

JAVNO DRAŽBO

za prodajo sledečih osnovnih sredstev:

**kombajn ZMAJ 630,
traktor in kosilnica Ferguson,
več puhalnikov za seno,
dvobrazdnih plugov,
dvodelnih bran
in elektromotorjev
ter raznih kmetijskih strojev
in orodja.**

Licitacija bo v nedeljo, 27. julija 1969, na farmi Zalog pri Novem mestu. — Ob 8. uri bo licitacija za družbeni, ob 9. uri pa za zasebni sektor.

Interesenti bodo morali pred začetkom položiti kavcijo v višini 10-odst. vrednosti osnovnega sredstva, katerega nameravajo licitirati.

OBVESTILO UPRAVE DOMA

**DUŠANA REMIHA
V KOČEVJU**

Učenci vseh, šol, ki žele priti

v šolskem letu 1969/70

v dom DUŠANA REMIHA v Kočevju,

naj čimprej vložijo PROŠNJE za sprejem, najkasneje pa do 31. julija 1969.

UPRAVA DOMA

Izvršni odbor

**TEMELJNE IZOBRAŽEVALNE
SKUPNOSTI TREBNJE**

razpisuje

ŠTIPENDIJE

za študij na ustreznih višjih in srednjih šolah, in sicer za:

- matematiko-fiziko: 1 štipendijo
- zgodovino-zemljepis: 1 štipendijo
- tehnični pouk - fiziko: 1 štipendijo
- defektologijo: 2 štipendiji
- likovni pouk: 2 štipendiji
- glasbeni pouk: 3 štipendije
- telesno vzgojo: 1 štipendijo
- vzgojiteljice: 2 štipendiji

Prednost imajo kandidati višjih letnikov in z boljšimi učnimi uspehi. Razpisu je treba priložiti življenjepis in zadnje spričevalo. Rok za prijavo je 15 dni po objavi razpisa.

NOVOTEKS

tekstilna tovarna, NOVO MESTO

vabi
k sodelovanju

**KV KUCHARJA oz. KV KUCHARICO
za menzo v enoti predilnica I
v Metliki**

Zaželena praksa v vodenju kuhinje. — Prijave sprejema kadrovskega oddelka tekstilne tovarne NOVOTEKS, Novo mesto.

IZOBRAŽEVALNI CENTER

LITOSTROJ

LJUBLJANA, Djakovičeva 53

objavlja, da so še prosta mesta
v poklicni šoli za poklice:

**LIVAR,
STROJNI KLJUČAVNIČAR,
KONSTRUKCIJSKI
KLJUČAVNIČAR,
STRUGAR, REZKALEC**

Učenci, ki so uspešno končali osemletko in imajo veselje do enega izmed navedenih poklicev, naj se prijavijo do vključno 25. avgusta 1969. Prijave (obrazec DZS 120, kolkovan z 0,50 din) sprejema tajništvo izobraževalnega centra (telefon št. 56-021, interno 417) vsak dan, razen sobote. Priložiti je treba še originalno spričevalo o uspešno dokončanem osmem razredu osnovne šole, knjižico »Izkaz o uspehu in vedenju«, in kdor želi prebivati v domu, mora priložiti tudi prijavo za sprejem (obrazec DZS 174).

V SREDO, 27. avgusta, ob 7. uri bo krajši psihotehnični preizkus in pregled znanja iz matematike ter slovenskega jezika (jezikovni del). S seboj prinesite pisalni pribor, zdravstveno izkaznico in zdravstveno dokumentacijo (kartoteko) pristojne ambulante.

Učenci prejema v času šolanja mesečno nagrado od 55,00 do 95,00 din v I. letniku, od 65,00 do 105,00 din v II. letniku in od 75,00 do 115,00 din v III. letniku. Višina nagrade je odvisna od učnega uspeha. Livarji, varilci in konstrukcijski ključavničarji prejmejo v času, ko so na učnih mestih v podjetju, dvojne nagrade.

Del oskrbnine v internatu krije podjetje, tako da znaša delež staršev 180,00 din, pa se ta znesek se zmanjša za prej navedeno mesečno nagrado.

Razpisna komisija

OSNOVNE ŠOLE ARTICE

razpisuje delovno mesto

učitelja za slovenski jezik

za določen čas: od 1. 9. 1969 do 30. 6. 1970.

Pogoj: predmetni učitelj slovenskega jezika. — Stanovanje v bloku na razpolago.

Hermelika

KOMUNALNI ZAVOD ZA ZAPOSLOVANJE - NOVO MESTO

razpisuje

na podlagi 10. člena zakona o prometu z zemljišči in stavbami (Ur. list SFRJ št. 43/65)

JAVNO DRAŽBO

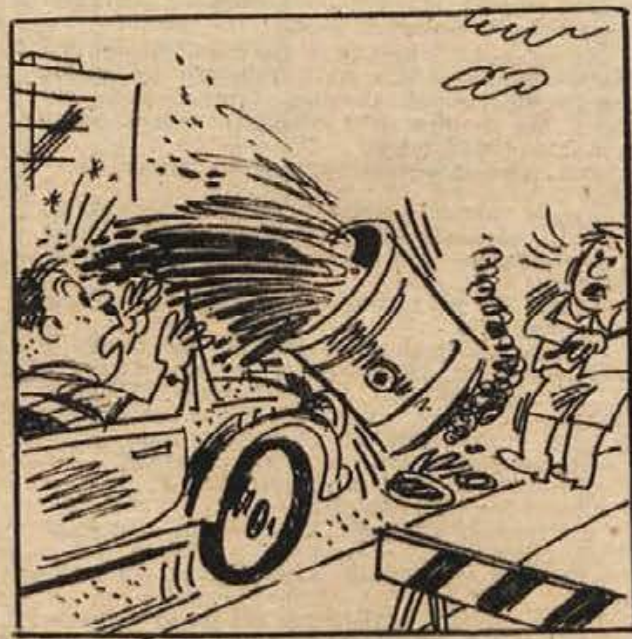
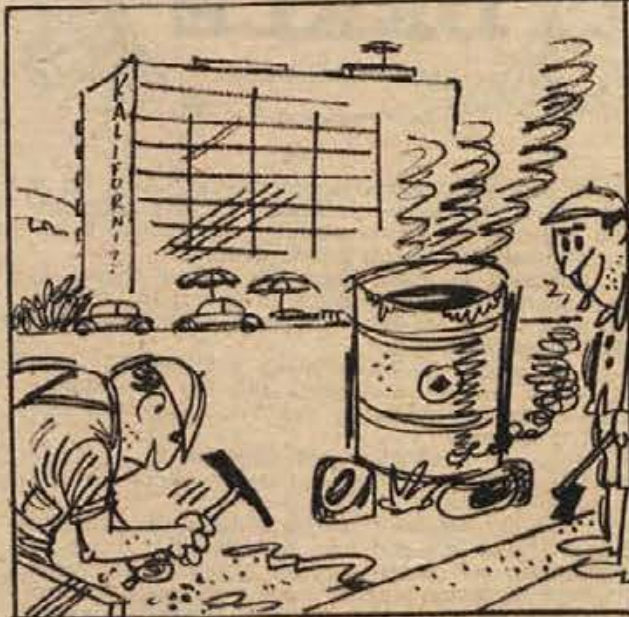
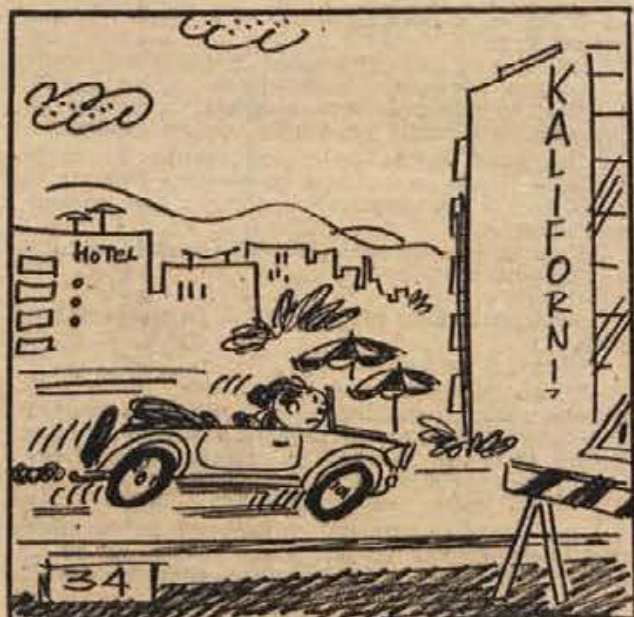
za prodajo poslovno-stanovanjske hiše z garažo v Črnomlju, Ulica 21. oktobra št. 13, za izklicno ceno 113.618 Ndin.

Javna dražba bo v petek, 25. julija 1969, ob 9. uri na kraju samem.

Eno uro pred pričetkom dražbe je treba položiti varščino v znesku 1.100 Ndin.

Vse druge informacije dobre interesenti na sedežu zavoda, Novo mesto, Glavni trg 7.

PARADIŽNIK ZA VOLANOM **Oglašujte v Dol. listu!**

34. - »No, tega tekmovanja pa ne smeva zamuditi!« sta dejala Paradižnikova in pognala vozilo v dir, kajti do pol petih je manjkalo bore pet minut! - Paradižnik je pripravil fotografski aparat. - Naglica ni vselej dobra! - Tako so menili tudi možakarji, ki so zložno in temeljito krpali

cestišče pred hotelom Kalifornija. Pričeli so z deli pozimi, nadaljevali spomladi, in danes ob pol petih so pravkar segreti sod asfalta, da ga polijejo na cestišče. Klara je v lhti pridvela izza ovinka; izvolitve vsekakor ni hotela zamu-

di - in v naglici spregledala sod na cesti! - Čof! Pljusnilo je silovito, čez avto in na smrtni sedež! Ni bilo moči takoj ustaviti. Avto je zapeljal na plažo pred množico. - Orkester je pravkar zaigral...

Zlatorog PRESENEČA

Pred vojno so največje presenečenje povzročila kvalitetna Zlatorogova pralna mila z nagrado v obliki zlatnika.

Odtlej je minilo že dobrih 40 let, zgodbe o Zlatorogovih zlatnikih pa še krožijo med prebivalci številnih krajev naše dežele.

Zdaj zlatniki v Zlatorogovih kvalitetnih pralnih milih znova čaka jo srečne dobitnike. Hkrati bomo s kolekcijami naših proizvodov nagradili tudi dobitnike predvojnih Zlatorogovih zlatnikov.

Naši dragi stari prijatelji, sporočite nam, kako ste v predvojnih letih našli zlatnike, kako ste se ob tem veselili, kakšna usoda je doletela vaše zlate nagrade.

Zlatorog

NAGRAJUJE ZVESTOBO

TELEVIZIJSKI SPORED

- NEDELJA, 20. VII.**
- 9.00 SMOTRA POLKLORE — direktni prenos (Zagreb)
 - 10.30 KMETIJSKA ODDAJA (Beograd)
 - 11.15 PROPAGANDNA ODDAJA (Ljubljana)
 - 11.20 OTROŠKA MATINEJA: Ne navadne dogodivščine Marka Piegusa, Pionirski TV dnevnik (Ljubljana)
 - 12.15 TV KAZIPOT (do 12.35) — (Ljubljana)
 - 18.10 PO DOMAČE Z MILANOM KRIZANOM (Ljubljana)
 - 18.40 APOLLO 11 (do 19.25) — (Mondovizija)
 - 19.25 MLADI LEVI — ponovitev zab. ansambla (Ljubljana)
 - 19.45 CIKCAK (Ljubljana)
 - 20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
 - 20.45 VIJAVAJA (Ljubljana)
 - 20.50 VIDEOFON (Zagreb)
 - 21.10 APOLLO 11 — spušcanje na mesec (Mondovizija)
 - 21.35 HUMORESKA — Pantje in dekleta (Beograd)
 - 22.20 SPORTNI PREGLED (JRT)
 - 22.30 PROPAGANDNA ODDAJA »PROGRES« (Beograd)
 - 22.58 TV DNEVNIK II (Beograd)
- PONEDELJEK**
- 6.30 APOLLO 11 — posnetek z meseca (od 9.25 — 11.15) (Mondovizija)
 - 18.00 APOLLO 11 — posnetek dopoldanskega prenosa (Ljubljana)
 - 18.20 FANTASTIČNO POTOVANJE — vmes direktni posnetek z meseca (Ljubljana)
 - 19.45 CIKCAK (Ljubljana)
 - 20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
 - 20.30 VIJAVAJA (Ljubljana)
 - 20.35 Potr: Kreft — TV drama (Ljubljana)
 - 22.10 PORTRET BOZIDARJA JAKCA — ponovitev (Ljubljana)
 - 22.30 POROČILA (Ljubljana)
- TOREK**
- 18.15 RISANKA (Ljubljana)
 - 18.20 PAPIRNATI AVLJONI — jugoslovanski film (Ljubljana)
 - 19.50 CIKCAK (Ljubljana)
 - 20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
 - 20.30 VIJAVAJA (Ljubljana)
 - 20.35 POLKLORENI FESTIVAL — (Ljubljana)
 - 21.45 VELIKI MOŠTRI: Marjan Kosina (Ljubljana)
 - 22.25 POROČILA (Ljubljana)
- 22.30 POSNETEK WATERPOLO TEKME MLADOST: PARTIZAN (Ljubljana)**
- SREDA**
- 17.15 MADŽARSKI TV PREGLED (Beograd)
 - 17.45 RASTIMO — oddaja za otroke (Beograd)
 - 18.30 VELIKA PUSTOLOVČINA — poljudno znanstveni film (Ljubljana)
 - 19.00 PISANI TRAK (Ljubljana)
 - 19.15 POPULARNA GLASBA: Dubrovniške poletne prireditve (Zagreb)
 - 19.45 CIKCAK (za JRT) (Ljubljana)
 - 20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
 - 20.30 VIJAVAJA (Ljubljana)
 - 20.35 ZEMLJA PLESE — zabavna glasbena oddaja (Ljubljana)
 - 21.35 PROFESOR KING — opera (za JRT) (Ljubljana)
 - 22.30 POROČILA (Ljubljana)
- DRUGI SPORED:**
- 17.25 POROČILA (Zagreb)
 - 17.30 KRONIKA (Zagreb)
 - 17.45 ODDAJA ZA OTROKE (Beograd)
 - 18.30 POLJUDNO ZNANSTVENI FILM (Zagreb)
 - 19.00 ENCIKLOPEDIJA (Beograd)
 - 19.15 POPULARNA GLASBA (Zagreb)
 - 19.45 CIKCAK (Ljubljana)
 - 20.00 TV DNEVNIK (Zagreb)
 - 20.30 SPORED ITALJANSKE TV
- ČETRTEK**
- 17.30 APOLLO 11 — prislanek — (Mondovizija)
 - 18.30 PIONIRSKI TV DNEVNIK (Ljubljana)
 - 19.00 12 BEOGRADSKEGA FESTIVALA KRATKEGA FILMA — »DUNAV FILM« (Ljubljana)
 - 19.45 CIKCAK (Ljubljana)
 - 20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
 - 20.30 VIJAVAJA (Ljubljana)
 - 20.35 MODA IN BALET (Ljubljana)
 - 21.10 POT V VESOLJE (Ljubljana)
 - 21.50 ORION — serijski film — (Ljubljana)
 - 22.50 POROČILA (Ljubljana)
- PETEK**
- 18.30 JANE EYRE — serijski film (Ljubljana)

19.00 PO SLOVENIJI (Ljubljana)
19.20 NAS GLOBUS (Ljubljana)
19.50 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.30 VIJAVAJA (Ljubljana)
20.35 SUMLJIVA OSEBA — jugoslovanski film (Ljubljana)
21.50 POLETNI QUIZ — oddaja TV Zagreb (Ljubljana)
22.30 POROČILA (Ljubljana)

SOBOTA

- 17.50 NOVE MEODIJE — narodno zabavna glasba (Ljubljana)
- 18.15 M. Machado: UKRADENI CEBULICI — mladinska igra (JRT) — (Ljubljana)
- 19.00 RISANKA (JRT) (Ljubljana)
- 19.15 PODVODNA LOVSKA PRESENEČENJA (Ljubljana)
- 19.45 CIKCAK (Ljubljana)
- 20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
- 20.30 VIJAVAJA (Ljubljana)
- 20.35 PESEM POLETJA — zabavna glasbena oddaja (Beograd)
- 21.35 REZERVIRANO ZA SMEH (Ljubljana)
- 21.50 INSPEKTOR MAIGRET — serijski film (Ljubljana)
- 22.40 TV KAZIPOT (Ljubljana)
- 23.00 POROČILA (Ljubljana)

DRUGI SPORED:

- 17.25 POROČILA (Zagreb)
- 17.30 KRONIKA (Zagreb)
- 17.45 NARODNA GLASBA (Beograd)
- 18.15 MLADINSKA IGRA (Ljubljana)
- 19.15 SPREHOD SKOZI ČAS (Beograd)
- 19.45 TV PROSPEKT (Zagreb)
- 20.00 TV DNEVNIK (Zagreb)
- 20.30 SPORED ITALJANSKE TV

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 15.00, 18.00, 19.30 in ob 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 18. JULIJA: 8.06
Operna matineja. 9.05 Pionirski tednik. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — dr. Lojze Hrček: Vpliv dušika na razvoj gozdne plesni. 13.40 Čez polja in potoke. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.25 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vsak dan za vas. 16.15 »Signal«. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Pavla Kocca. 20.00 Simfonični koncert orkestra Slovenske filharmonije. 21.30 Melodije z orkestrom Mantovani. 22.15 Za ljubitelje jazz.

TOREK, 22. JULIJA: 8.05
Radijska igra za otroke — Branka Jurca-Joša Zagorec: »Grego in kobalice«. 9.05 Melodije za razvedrilo. 10.05 Pesmi o domovini. 10.30 koncert pihalnih orkestror. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vsak dan za vas. 16.15 »Signal«. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Dobri znanci. 20.00 Dobimo se ob 184 uri. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 19. JULIJA: 8.08
Glasbena matineja. 9.20 »Čez travnike zelene«. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.40 Kmetijski nasveti — Ivan Benko: Skrbimo za boljše higieno mleka. 12.40 Z domačimi ansambli in pevci. 13.30 Priporočajo vam... 14.25 Polke in valčki z Dunaja. 15.20 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vsak dan za vas. 16.15 »Top-pops 11«. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Slavka Znidaršiča. 20.00 Sobotni večer z napovedovalko Natasa Dolenc — vmes ob 20.30 Zabavna radijska igra — Claude Aveline: »Redni politik na linski U« — III. 22.15 Oddaja za naša izseljenca.

NEDELJA, 20. JULIJA: 4.00—8.00
Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke — Mirko Šušmel: »Tisto o luni in bučah«. 9.05 Srečanja v stini 14. 10.05 Še pomnite, tovariški... Ivanka Koruza: Tudi pisarni niso ustavili upora. 10.30 Pesmi borbe in dela. 10.50—13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — vmes ob 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 13.30 Z novimi ansambli domaših viš. 13.40 Nedeljska reportaža. 15.30 Humorska tega tedna — Lazarček iz Tormesa — I. 16.05 »Po domače«. 17.05 Nedeljsko športno popoldne. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Jugotonove glasbene razglednice. 20.00 »V nedeljo sveder«. 22.15 Zaplešite z nami.

koncert pihalnih orkestror. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vsak dan za vas. 16.15 »Signal«. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Pavla Kocca. 20.00 Simfonični koncert orkestra Slovenske filharmonije. 21.30 Melodije z orkestrom Mantovani. 22.15 Za ljubitelje jazz.

TUREK, 22. JULIJA: 8.05
Radijska igra za otroke — Branka Jurca-Joša Zagorec: »Grego in kobalice«. 9.05 Melodije za razvedrilo. 10.05 Pesmi o domovini. 10.30 koncert pihalnih orkestror. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vsak dan za vas. 16.15 »Signal«. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Dobri znanci. 20.00 Dobimo se ob 184 uri. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

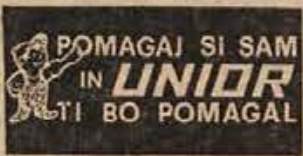
SOBOTA, 19. JULIJA: 8.08
Glasbena matineja. 9.20 »Čez travnike zelene«. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.40 Kmetijski nasveti — Ivan Benko: Skrbimo za boljše higieno mleka. 12.40 Z domačimi ansambli in pevci. 13.30 Priporočajo vam... 14.25 Polke in valčki z Dunaja. 15.20 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vsak dan za vas. 16.15 »Top-pops 11«. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Slavka Znidaršiča. 20.00 Sobotni večer z napovedovalko Natasa Dolenc — vmes ob 20.30 Zabavna radijska igra — Claude Aveline: »Redni politik na linski U« — III. 22.15 Oddaja za naša izseljenca.

NEDELJA, 20. JULIJA: 4.00—8.00
Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke — Mirko Šušmel: »Tisto o luni in bučah«. 9.05 Srečanja v stini 14. 10.05 Še pomnite, tovariški... Ivanka Koruza: Tudi pisarni niso ustavili upora. 10.30 Pesmi borbe in dela. 10.50—13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — vmes ob 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 13.30 Z novimi ansambli domaših viš. 13.40 Nedeljska reportaža. 15.30 Humorska tega tedna — Lazarček iz Tormesa — I. 16.05 »Po domače«. 17.05 Nedeljsko športno popoldne. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Jugotonove glasbene razglednice. 20.00 »V nedeljo sveder«. 22.15 Zaplešite z nami.

Zadovoljna Kranjci. 20.00 Zaključni večer ciklusa javnih oddaj — »Novi ansambli — nove melodije«. 22.15 Za ples in razvedrilo.

SREDA, 24. JULIJA: 8.08
Glasbena matineja. 9.45 Počitniška pozdravi. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Jože Silc: Izobraževanje za strojstva. 12.40 Od vas do vas. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vsak dan za vas. 16.15 »Signal«. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Dobri znanci. 20.00 Dobimo se ob 184 uri. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

ČETRTEK, 24. JULIJA: 8.06
Glasbena matineja. 9.20 Iz zakladnice ročne glasbe. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Franc Pomstnerič: Vplivi krmiljenja in molže na maščobo mleka. 12.40 Slovenske narodne pesmi v izvedbi mladih vokalnih ansamblor. 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Mladina poje. 15.20 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Četrtekov simfonični koncert. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Dorka Skobernefa. 20.00 Četrtekov večer domačin pesmi in napevov. 21.00 Od Ibama do Ionasa — Hugo van Hofmannsthal. 22.15 Komorno-glasbeni večer.

jo naši najmlajši. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.10 Opoldanski divertimento. 13.15 Zabavna glasba. 13.40 Tone Krašovec: Mi in naša republika. 15.05 220 voltov za vroče poletje. 16.00 Humor v partizanih. 16.30 V ritmu polke in valčka. 18.00 Radijska igra — Ciril Kosmač-Mitja Mejak: Surti izdelanega veličana. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom

ČISTI TON IN JASNA SLIKA — samo z antenami ELRADA!

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 18. julija — Miroslav
Sobota, 19. julija — Vincenc
Nedelja, 20. julija — Marjeta
Ponedeljek, 21. julija — Zorica
Torek, 22. julija — Dan vstaje
Sreda, 23. julija — Branislav
Četrtek, 24. julija — Kristina

KINIO

BREZICE:
18. in 19. 7. ameriški film »Hiša naše matere«. 20. in 21. mehiški film »Viva Zapatas«. 22. in 23. 7. domači film »Poja zasleda«.
CRNOMELJ:
od 18. do 20. 7. ameriški barvni film »Zavezanih očer«. 22. in 23. 7. ameriški barvni film »Kdo se boji Virginije Woolfe«.
KOČEVJE — JADRAN:
od 18. do 20. 7. ameriški barvni film »Stiridosec morilceva«. 21. in 22. 7. ameriški barvni film »Revolucija iz Rdeče roke«.

23. 7. ameriški barvni film »Lovi na skalpe«.
KOSTANJICA:
19. 7. mehiški film »Posem je ljubezen Mehike«. 20. 7. italijanski barvni film »Dvojboj v Teksasu«. 23. 7. angleški barvni film »V popularnem ritmu«.
METLIKA:
od 18. do 20. 7. ameriški barvni film »Ubitalec«. Od 18. do 20. 7. ameriški barvni film »Najlepši sport za moške«. 23. in 24. 7. nemški film »Plačana ljubezen«.

MIRNA:
19. in 20. 7. »Trije mušketirji — I. del. 23. in 24. 7. »Trije mušketirji — II. del.«

NOVO MESTO:
od 18. do 20. 7. ameriški barvni film »Dan revolucije«. 21. in 22. 7. angleški barvni film »Quillerjevo poročilo«. Od 23. do 25. 7. ameriški barvni film »Zadni safari«.

RIBNICA:
19. in 20. 7. angleški barvni film »Teator smrti«.

SEVNICA:
19. in 20. 7. ameriški film »Zlata mrljica«.

SODRŽAJA:
18. in 20. 7. francoski barvni film »Angelika — grofica angelova«.
TREBNJE:
19. in 20. 7. ameriški barvni kavbojski film »Vrtno revolucija«. 23. 7. ameriški kavbojski film »Otrok Oklahome«.

ČESTITKE

Dragemu možu in očetu Francu Rečtu iz Cegelnice iskrene čestitke za njegov praznik ter še mnogo let želijo žena Marija ter sinovi Ivan in Rudi z družinoma.

Dragemu možu, očetu, lastu in staremu očetu Jerneju Zupančiču, ubaržu iz Mirne peči, ki bo 20. julija praznoval svoj 90. rojstni dan, čestitajo na visoki življenjski jubilej in mu želijo še dosti trdnih let in srečnih dni žena Karolina, hčerki Dragica in Milka, sinova Tone in Jernej, snaha Anka, zeta Jože in Zvone, vnukinje Alenka, Nuška in Sonja ter vnuk Miran.

Dragi teti in stricu Jožici in Janezu Mandelcu iz Impolji pri Sevnici želijo še mnogo zdravih let ter skorajšnje svidenje Nada iz Nemelje. Lep pozdrav kolegicam Martini, Majdi in Albin!

JULJSKO VREME V PREGOVORIH

Če je na drugi dan julija lepo, tako do konca meseca bo. — Če Cirila in Metoda dež pare, orehe in kostanj z drevja obere. — Če na Marjeto dež lije, seno na travniku gni. — Če na Jakoba dežuje, ostro zimo oznanjuje. — Jakobova ajda in Ožbaltova ropa je le redkokdaj lepa.

LUNINE MENE

22. 7. ☽ ob 13.10
29. 7. ☽ ob 03.45

Ekspresno očisti oblačila Pralnica in kemična čistilnica, Novo mesto, Germova 5.

PREKLICI

Alojz Tekavčič, Zvirče 15, Struge na Dolnjem, prepovedujem vsako hojo in pašo kokoši bližnjim sosedom po moji parceli »Malisa«. Če prepovedi ne bodo upoštevali, jih bom sodno preganjal in hkrati zahteval odškodnino od vsake kokoši po 10 Ndin.

Alojz Mrgole, Sentjernec 121, preključujem in razgladam besede, ki sem jih govoril 5., 6. in 7. julija 1969, za neveljavne.

Martin Kraševc, Brusnice 74, prepovedujem hojo, pašo živine in kokoši po moji njivi, dvorišču in vrtu. Kdor prepovedi ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Franc Cvelbar iz Vrha 3 pri Sentjernecu prepovedujem Lesnjaku, Martinčiču, Hostu in Pirko-vidu vožnjo po gozdu v Poklu. Kdor te prepovedi ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Franc Kovač, Bršljin 21, Novo mesto, prepovedujem pašo kokoši in delanje kakršnekoli škoda po mojem travniku v Prečni. Kdor prepovedi ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

VOBVESTILA

Šetke za loščilce in za sesalce za prah obnavlja ščetarstvo Armid, Ljubljana, Tržaška 52.

ANSAMBEL Lojzeta Slaka bo gostoval v nedeljo, 20. julija, v Beli cerkvi na vrtni veselici. Pričetek ob 17. uri z bogatim srečelovom. Vabljeni!

VAJAVJE

Ob težki izgubi dragega očeta, starega očeta

JANEZA AVŽINA iz Ragovega

se iskreno zahvaljujemo vsem darovalcem vencev in cvetja, vsem sorodnikom in sosedom ter vsem, ki so nam izrazili sočutje. Posebno zahvaljujemo ZB — teren za bjo vas za podarjeni venec.

Zalujoča žena Francka ter hčerka in sinovi v družinami Ragovo, 14. julija 1969

Ob nepričakovani in boleči izgubi našega dragega sina in brata

JANKA PERKA iz Drenovec pri Vinici,

ki se je zmerno ponesrečil med služenjem vojaškega roka, se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancom, ki so ga spremlili na zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje in nam izrekli sočutje, ter vsem, ki so nam v teh težkih trenutkih pomagali in s nam sočustvovali. Zahvaljujemo se tudi grančarjem karavle Gusinje za spremitvo in venec, prevajalcem mesta Plav za venec, vojakom garnizona Črnomelj za častno stražo in udeležbo pri pogrebu.

Zalujoči: oče, brat Jure, brat Jože z družino, sestra Anica z družino, sestri Barica z družino in drugo sorodstvo Drenovec, Dragaluz, Metlika Marbach

Izgubil smo dragega brata, starega koma 27 let,

ANTONA KOBETA

Iskreno se zahvaljujemo Alojzu Turku iz Sol in drugim, ki so pomagali, da bi mu ohranili življenje, ter vsem, ki so pokojniku darovali vence in ga pospremili k preranemu grobu.

Zalujoči: bratje Jože, Janez, Matija; sestre Marija, Ana, Pepca in Anželca ter vse drugo sorodstvo

Ob nenadni smrti naše mame

MARIJE ŠTRUMBELJ z Vinkovega vrha

se najlepše zahvaljujemo vsem, ki so nam kakorkoli pomagali in nam darovali vence in cvetje, sosedom, sorodnikom in prijateljem. Posebno zahvalo smo dolžni št. duhovščini iz Smihela in 2n.

šemberka, podjetju NOVOLESTDP in Cestnemu podjetju iz Novega mesta za denarno pomoč. Zalujoči: mož Janez, sinovi Franc, Lojze, Ivan, Jože z družinami ter hčerke Marija, Reka in Ana z družinami.

Ob tragični smrti našega dragega moža, očeta, sina in brata

MARTINA RIFLJA elektromehanka

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancom za izraženo sočutje ter vsem darovalcem vencev in cvetja. Zahvaljujemo se tudi kolektivoma splošnega gradbenega podjetja Pionir, Novo mesto, tovarni zdravil Krka, Novo mesto, ter vsem, ki so pokojniku spremlili na zadnji poti.

Zalujoči: žena snova, mama in sestra z družino

Ob težki izgubi naše drage mame, sestre, stare mame in tete

ROZALIJE ŽABKAR iz Stare Bučke

se od srca zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancom, sovačnikom, ki so nam na kakršnekoli način pomagali za časa bolezni, nas tožili in nam izrekli sočutje ob smrti ter pokojnico spremlili na zadnji poti in jo očišči s cvetjem.

Zalujoči otroci: Ivan, Franc, Rudolf in Rozi z družinama ter drugo sorodstvo Stara Bučka, Zabnica, Kranj Zagreb.

Ob tragični izgubi dragega moža, očeta, brata, svaka in strica

ANTONA ŠKALERJA iz Loč pri Dobovi

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremlili v njegov zadnji dom in počastili njegov spomin z lepimi veneci in cvetjem ter nam izrazili sočutje. Posebna zahvala kolektivom SVSD Novo mesto — Catež, obrati vrtnarje Catež, Agrarji Brežice, gasilskemu društvu Loče godbi na plimla Loče in gasilskemu tov. Anica in Jurman za posjovlino besede ob odprtem grobu. Hvala vsem dobrim sosedom ki so nam prišli na pomoč v težkih trenutkih, posebno zahvala pa velja za vsa srčna in požrtvovalna sosedom Zibertovim ter prečistemu gospodu župniku za spremitvo v zadnji dom.

Zalujoči: žena Justina, otroka Irena in Tomca, sestre in bratje ter drugo sorodstvo.

malio glasi

SLUŽBO DOBI

1866M gospodinjstvo pomočnico. Hrana in stanovanje v hiši. Plača dobra. Marta Okršlar, Vižmarje 88 c, Ljubljana.

SPREJMEMO FANTA za pričetek pekarske stroke. Hrana in stanovanje v hiši. Pekarna Omerzel, Krško.

NUDIM ZAPOSILITEV vodovodnega instalaterja, mlajšega, prostega vojaščinca ter zmožnega vseh del. Ostalo po dogovoru. Zgledate se pri Radu Jelencu, vodovodnem instalaterju, Krško.

ZA OSEMURNO varstvo otroka na domu učem pošteno žensko. Vili Pavlič, Partizanska 3, Novo mesto.

SPREJMEM pomočnika in vajenca krojaške stroke. Naslov v upravi lista. (1371/69)

VAJENGA sprejme lakoj pekarin Slivnik, Brežice. Oskrba v hiši.

SPREJMEM vajenca za kovaško stroko. Jože Kogovšek, Vodnikova c. 295, Ljubljana.

FRIZERSKO VAJENKO, ki ima veselje do poklica, sprejemam. Prizer Lavrinček, Krško.

SAMOSTOJNO GOSPODINJO za dopolnilsko pomoč v gospodinjstvu išče 4-članska družina (otroka: 4 meseci in 3 leta). Pomembno pod 500 din.

SPREJMEM vajenca za književno vodovodni inštalacij in centralni kurjavi. Kandidat mora imeti uspešno končano osemletko in ne sme biti starejši od 17 let. Vodovodno inštalaterstvo Anton Zonta, Zabuja vas 65, Novo mesto.

SLUŽBO IŠČE

POSTENO in pridno 19-letno knjižico deklet z uspešno končano osemletko išče stalno zaposlitev. V prostem času pomaga najraje v kuhinji. Naslov v upravi lista. (1386/69)

POSEST

PRODAM gradbeno parcelo v Regerci vasi, Anton Šajc, Regerca vas 28, Novo mesto.

PRODAM HIŠO z vrtom in vinogradom (25 arov zemlje) 15 minut od Dol. Toplice, Marija Pakar, Gor. Gradisce 3, Dol. Toplice.

PRODAM HIŠO in 4 ha njiv, travnikov in gozdov ali tudi brez zemlje. Vse je zraven avtoobusne postaje na ravni. V hiši je vodovod, elektrika in vse prtilikline. Je zelo ugodno za vikend ali za upokojece; mir in čist zrak, posumi brve snega in potrosne. Cena po dogovoru. Anica Kopal, Ponikve 10, Sečana.

PRODAVA najhujše posestvo 4 ha v Pijavicih skupaj s hišo, ki je ob cesti in poleg železniške postaje, po zelo ugodni ceni. Interesni naj se ogledajo na naslov: Franc in Marija Damjan, Pijavice 9 pri Trzinu.

PRODAM gradbeno parcelo na Polški, dograjeno do prve ploče, v izmari 964 m². Polzeve se pri Alojzu Starcu, Polšca 32, Krško.

KUPIM hišo (lahko delno vsejiva) s nekaj obdelovalne zemlje. Ponudbe pošiljate na upravo lista pod »Najugodnejša ponudba«.

UGODNO PRODAM novo stanovanjsko hišo z ostalimi prtiliklinami. Voda in elektrika v hiši, dostop možen z vsemi vozili. Oddaljeno 11 minut od železniške postaje Jermica. Cena zelo ugodna. Anton Švirgelj, Kresniška Poljana 50, Kresnanec.

ostrro gospodarsko poslojpe, 6 arov zemlje, lep sadni vrt, vino, grad, dva gozda, živje in travnišče. Cesta do hiše. Alojz Dolinšek, Skovcec 8, Tržišče na Dolnjem.

PRODAM

BILJARD, nov, avtomatski, prodam. Ivan Zupančič, Cesta krških žrtov 139, Krško.

UGODNO PRODAM 2 nova zemljska kablja dolžine 23m (4 in 2,8 kvadratna), oba Mirišiča. Naslov v upravi lista (1360/69).

PRODAM skedenj na Brodu pri Novem mestu. Naslov v upravi lista (1337/69).

PRODAM kenojo nemške detelje. Hrovat, Ul. Mirana Jarca 10, Novo mesto.

ZELEZNI poravnalni stroj prodam. Franc Rečelj, Dol. Kamenec, Novo mesto.

PRVOVRSTEN cvetlični med in deset rojev prodam. Kastelic, Trdinova 5 A, Novo mesto.

ZARADI SELITVE prodam dobro ohranjeno pohištvo: spalnico, dnevno sobo, samsko sobo in kuhinjo. Ogled 19. 7. 1969 od 16. do 18. ure in v nedeljo od 10. do 11. ure. Darko Prijatelj, Novo mesto, Cankarjeva 32.

PRODAM kozolec v Mačkovcu pri Novem mestu. Naslov v upravi lista (1365/69).

PRODAM skoraj nov globok italijanski otroški voziček. Marija Prepadnik, Šmarje, n.b., Sevnica.

PRODAM mlatilnico Ježek, širina 72 cm, stresa in čisti z električnim motorjem 17,5 KS na volu ali brez motorja, in dvoosno traktorsko prikolico (3 tone) Ivan Zupančič, Cesta krških žrtov 139, Krško.

PRODAM šivalni stroj znanke Jax v furnirani omarici, dobro ohranjen. Valantičeva 4, Novo mesto.

PRODAM dobro ohranjeno mlatilnico, ki čisti tudi žito. Vprašajte pri Potokarju, Stari trg 24, Trebnje.

PRODAM dobro ohranjeno spalnico. Cavlovič, Novo mesto, Ljubljanska cesta, stolpič 1.

PRODAM gradbeni načrt za enodružinsko hišo velikosti 10 x 14,5 metra. Peter Rus, Novo mesto, Karlovska 2.

UGODNO PRODAM nemški sozor. Stane Lavrinček, Krško.

MOTORNÁ VOZILA

MOTORNÓ KOLO Prima 150 ccm v voznem stanju, dobro ohranjeno, prodam. Jože Knafelec, Smihel 21, Novo mesto.

FO UGODNI CENI prodam fišča. Naslov v upravi lista. (1347/69).

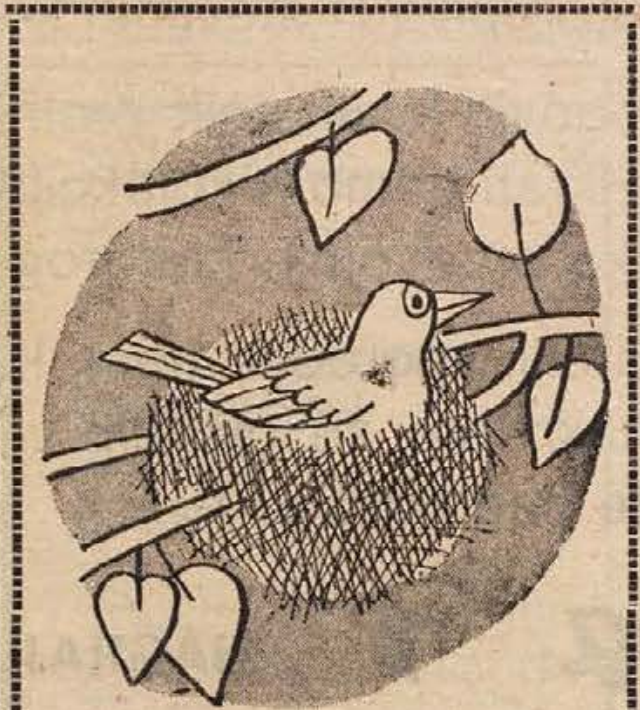
ZARADI ODHODA z vojakom prodam Fiat 750, letnik 1961. Naslov v upravi lista. (1305/69).

RAZNO

TOVARISICA, ki je izgubila kuverto z nekaj denarji, jo dobi pri Januži Klemenčiču, Zdinjska vas 4, Otocec ob Krki.

FRED JEDJO in po njej morate misliti morda na svoj selodec, če ga sdravite brezuspešno z raznimi sdravili. Ste se poskušali s pretaklenim in učinkovitim naravnim sdravilom — z rogatkim DONAT vrlocom? Zahlojavte ga v trgovini, te pa ga dobe v Novem mestu pri trgovskem podjetju HMEJLNJK, STANDARD (MERCATOR) in pri DOLENJKI.

ZA LEPA in moderna poročna prstana se vam spleča pol v Ljubljano k stariju v Gosposki 5 (poleg univerze).

Temu ni treba namensko varčevati, toda če hočete kaj več kot gnezdo na veji, začnite namensko varčevati že ta teden!

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA v Novem mestu

je uvedla posebno namensko varčevanje za nakup, graditev in obnovo stanovanj

Lastno stanovanje si lahko pridobite z varčevanjem, z vezanjem sredstev delovne organizacije ter s posojilom banke!

Vključujte se v novo obliko varčevanja! — Vsa pojasnila dobite brezplačno pri DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI v Novem mestu ter pri njeni podružnici v KRŠKEM, kakor tudi v obeh ekspoziaturah: v TREBNJEM in v METLIKI.

Hranilno knjižico DBH lahko dobite tudi pri vseh poštah v občinah Novo mesto, Krško, Metlika in Trebnje!

DBH v Novem mestu obrestuje hranilne vloge

— navadne po **6%**
— vezane do **7,5%**

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinske konferenca SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje

UREJUJE UREDNISKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Risa Bačar, Slavko Dokl, Miloš Jakopc, Marjan Legan, Marija Padovan, Jože Primo, Jožica Teppy in Ivan Zoran Tehničar urednik: Marjan Moškon

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 70 par (70 starih din) — Letna naročnina: 32 Ndin (3200 Sdin), polletna naročnina 16 novih dinarjev (1600 Sdin); plačljiva je vnaprej — Za inozemstvo 62.50 novih dinarjev (6.250 Sdin) oz. 5 ameriških dolarjev ali ustrežna druga valuta v vrednosti 5 ameriških dolarjev — Tekoči račun pri podr. SDK v Novem mestu: 521-89 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal: 33 — Telefon: (068) 31-227 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Tiska CP »Delo« v Ljubljani